

WIADOMUSCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III . 30. LIST. 1951 . 1951
Nr. 29 (32)

WYDAWCA: HANDELOWA AGENCJA

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y
/ważniejsze informacje/

I. POLITYKA GOSPODARCZA		str.
Związek Radziecki	Nowe sukcesy pokojowej pracy narodu radzieckiego	1
Albania	Pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej	4
Chińska Republika Ludowa	Sukcesy przemysłu ciężkiego	10
Czechosłowacja	Zmiany w Centralach handlu zagranicznego	15
Rumunia	Nafta w służbie narodu	18
Francja	Handel zagraniczny w ciągu pierwszych 9 miesięcy br.....	27
Niemcy Zachodnie	Przeciw dyskryminacji wolnej strefy hamburskiej	33
Szwecja	Handel zagraniczny w III kwartale br.....	36
Wielka Brytania	Handel zagraniczny we wrześniu i w ciągu 3 kwartałów br.	40
Włochy	Produkcja przemysłowa i handel zagraniczny w I półroczu br.	45
Birma	Handel zagraniczny w lipcu	51
Egipt	Sytuacja gospodarcza	55
Indie	Handel zagraniczny w I półroczu 1951 r.....	59
Japonia	Handel z Chinami	63
Stany Zjednoczone A.P.	Struktura geograficzna handlu zagranicznego w I półroczu br.	67
II. UMOWY HANDLOWE I PIATNICZE		73
III. REGLEMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH		87
IV. C I A		99

Z a ł a c z n i k i:

1. Handel zagraniczny Chińskiej Republiki Ludowej i jego organizacja
2. Kanada - kolonia imperializmu Stanów Zjednoczonych
3. Anglo - Amerykańska walka o naftę na Bliskim Wschodzie

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr.35, tel. 8-98-90

Errata ważniejszych błędów w numerze 29/32

strona	w i e od dołu	r s z od góry	po słowie	winnno być
3		17	gatunku	"gruntowe szybko dojrzewające"
3	3		1.140.000 ha	skreślić: i stepowo leśnych wpisać: w
4		17	zamiast: Sekretariat	Sekretarz
12	5			353 tony
14		3	zamiast: nie	na
20		25	ropy	należy
22	7		265 mln.	kw
22	2		elektrownia	ta
45	20		przemysłowa	i handel za- graniczny
47	24		artykuły	przemysłu hut- niczego
52		2	zamiast: pozbawiały	pozbawiły
83		8	zamiast: nr.15	nr.18
zał.1		14	zamiast: obecnego	obcego
" 4	13		zamiast:bobu	soji
" 7	24		zamiast: nabycie	nabycia
" 16		10	zamiast: Północna Indonezja	Północna Rodezja
" 24		11	zamiast: 4%	40%.

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje Obozu pokoju

ZWIĄZEK R A D Z I E C K I

Nowe sukcesy pokojowej pracy narodu Radzieckiego

Naród radziecki powitał 34 rocznicę Rewolucji Październikowej nowymi sukcesami na polu pokojowej pracy, nowymi wielkimi osiągnięciami w dziele budowy komunizmu.

Świadczą o tym wymownie cyfry, zawarte w ogłoszonym ostatnio komunikacie Centralnego Urzędu Statystycznego ZSRR o wynikach wykonania planu gospodarczego ZSRR za III kwartał bieżącego roku.

Niemniejsze sukcesy osiągnęło rolnictwo ZSRR. W kołchozach i sowchozach pomyślnie dobiega końca sprzęt tego-rocznych planów. Jesienią br. siew upraw ozimych wykonano w krótszym terminie i na wyższym poziomie agrotechnicznym niż w r.ub. Obszar zasiewów zbóż ozimych jest większy niż w r.ub. przy czym znacznie wzrósł obszar zasiewów pszenicy. Poważnie wzmocniła się baza materialno-techniczna rolnictwa, dzięki czemu podniósł się znacznie poziom mechanizacji produkcji rolnej.

Rozwojowi przemysłu i rolnictwa, dalszemu wzmożeniu się wytwórczych społeczeństwa radzieckiego towarzyszy stały wzrost dobrobytu narodu, takie bowiem jest prawo rozwoju gospodarki socjalistycznej.

W USA, Anglii, Francji i innych krajach kapitalistycznych nastąpił spadek konsumpcji w porównaniu z poziomem przedwojennym. Jest to wynikiem wzrostu cen oraz obniżki realnej wartości płac zarobkowych. W Związku Radzieckim dzieje się wręcz odwrotnie: ceny spadają, a konsumpcja już przed dwoma laty przekroczyła poziom przedwojenny i wzrasta nadal z każdym rokiem, z każdym kwartałem.

W trzecim kwartale 1951 r. placówki handlu państwowego i spółdzielczego sprzedały ludności w cenach porównywalnych o 13% więcej towarów niż w analogicznym kwartale r.1950. Zaznaczyć należy, że w Stanach Zjednoczonych w ciągu roku, tj. od połowy r.1950 do połowy r.1951 wartość leżących na składach towarów zwiększyła się z 54,2 do 70,4 miliarda dolarów, co świadczy o spadku zdolności nabywczej mas pracujących USA.

Nieustanny wzrost stopy życiowej mas pracujących ZSRR i rozwój gospodarki narodowej wpływają bezpośrednio z pokojowej polityki państwa radzieckiego, są wynikiem tego, że ZSRR nie redukuje przemysłu cywilnego lecz na odwrót rozszerza go, nie zwija, lecz na odwrót, rozwija

budownictwo potężnych elektrowni wodnych i systemów irygacyjnych, nie zaprzestaje polityki obniżania cen, lecz na odwrót, kontynuuje ją.

Potężna technika radziecka na wielkich budowach

Ostatnio ukończono w ZSRR próby potężnej pompy ziemnej, która wydobywa 1000 m³ gruntu na godzinę i podnosi go na wysokość 80 m.

Nowa pompa ziemna jest jednym z największych hydromechanizmów na świecie. Zastępuje ona pracę około 35.000 ludzi, 5 parowozów, 200 platform kolejowych i 50 traktorów. Waga jej wynosi 2.500 ton. Części do tego potężnego agregatu wykonało 30 fabryk radzieckich.

Nowa pompa, tzw. "pocisk ziemny" będzie namulała tamę i zaporę na budowie Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej. Skonstruowanie tego potężnego hydromechanizmu świadczy o wielkich postępach, jakie uczyniła w Związku Radzieckim mechanizacja robót budowlanych, a w szczególności hydromechanizacja - czyli przenoszenie i układanie ziemi przy pomocy wody.

Przy budowie hydrowęzłów Kujbyszewskiego i Stalingradzkiego trzeba będzie wydobyć w ciągu 5 lat 750 mln. m³ ziemi i ułożyć 13 mln m³ betonu i żelazobetonu. Przy budowie hydrowęzła Cymlańskiego wydobędzie się w ciągu bieżącego roku 25 mln m³ ziemi. Wykonanie tak olbrzymich prac byłoby nie do pomyślenia, gdyby państwo radzieckie nie wyposażyło budowniczych w dostateczną ilość wysokowydajnych maszyn i urządzeń mechanicznych.

Na wielkich budowach pracują obecnie pompy ziemne, które wydobywają 300 i 500 m³ ziemi na godzinę. Nowa pompa ziemna o wydajności 1000 m³ na godzinę poważnie zasilił tabor radzieckich hydromechanizmów. Wraz z opanowaniem opracowanej w ZSRR udoskonalonej technologii namywania na tamę, zapewni to większy jeszcze wzrost wydajności pracy na najbardziej pracochłonnym odcinku budowy - przy wydobywaniu ziemi. Obecnie na budowie hydrowęzła Cymlańskiego hydromechanizmy namulają około 200.000 m³ ziemi na dobę - ilość niespotykaną w światowej praktyce budowlanej. Przy budowie Elektrowni Kujbyszewskiej hydromechanizmy wykonują 60% wszystkich prac ziemnych i namulania na tamę, przy budowie Elektrowni Stalingradzkiej - 80%.

W trosce o ułatwienie pracy ludzkiej, państwo radzieckie popiera i wysoko ocenia działalność konstruktorów wysokowydajnych hydromechanizmów. Za zaprojektowanie i skonstruowanie potężnych pomp ziemnych 12 osób otrzymało zaszczytną Nagrodę Stalinowską.

Nowy, cenny wynalazek

Pracownicy leningradzkiego naukowo-doświadczalnego

instytutu materiałów polimeryzacyjnych po długich badaniach i doświadczeniach wynaleźli materiał dający się łatwo topić, który można użyć z powodzeniem do ochrony wyrobów metalowych przed skutkami zużycia i wpływów atmosferycznych. Materiał ten jest o wiele wygodniejszy w użyciu, aniżeli dotychczas stosowany sposób natryskowy ochrony metali, nie mógł on bowiem zapewnić całkowitej ochrony przed korozją. Obecnie metal pokrywany zostaje lekką warstwą nowej elastycznej materii, która nie tylko chroni go przed wilgocią i wpływami atmosferycznymi, ale również przed uszkodzeniami przy manipulacjach i transporcie.

Hodowla pomidorów na Północy

Korespondent czasopisma "Socjaliticeskoje Ziemliedielje" donosi z Archangielska, że Kochłoz im. Stalina /koło Archangielska/ zebrał bogate plony pomidorów wyhodowanych na otwartym polu. Z jednego hektara zebrano po 700 q pomidorów gatunku "gatunkowe szybko dojrzewające" i po 553,3 q gatunku "sztamowe Ałpatiewa". Tak bogaty urodzaj pomidorów otrzymano tu po raz pierwszy.

Hodowcy warzyw osiągnęli te sukcesy dzięki zastosowaniu teorii Mieczurina-Łysenki. Archangielski ośrodek naukowo-badawczy Akademii Nauk ZSRR opracował specjalną metodę hodowania pomidorów w warunkach klimatycznych tamtejszego obwodu. Hodując rozsadę pomidorów w ciągu szeregu lat w inspektach przy niskiej temperaturze, pracownik naukowy ośrodka, Ługowski, ulepszył gatunki wyhodowane przez Gribowskiego ośrodek sałatkowy.

W r.b. hodowcy warzyw zasadzili te ulepszone gatunki; są one odporne na mróz i dają znacznie lepsze plony niż gatunki przywożone z innych obwodów.

2 miliony hektarów nowych lasów

W ciągu trzech lat, które upłynęły od chwili ogłoszenia uchwały rządu ZSRR w sprawie sadzenia leśnych pasów ochronnych i lasów, Kochłozy, sowchozy, stacje maszynowo-traktorowe i stacje ochrony lasów zasadziły i zasiały łącznie w rejonach stepowych i stepowo-leśnych europejskiej części ZSRR - ponad 2 miliony ha ochronnych pasów leśnych i lasów o znaczeniu przemysłowym, zbudowały wiele tysięcy stawów i zbiorników wodnych.

Nad brzegami Wołgi, Uralu, Donu i Północnego Dońca, w strefach nowych arterii wodnych, powstających w pustyniach i południowych stepach, na wielu setkach kilometrów zakłada się państwowe leśne pasy ochronne. Nad ich stworzeniem pracuje 72 stacje ochrony lasów, wyposażone w nowoczesny sprzęt techniczny. W latach 1949-1950 zasadzono w rejonach stepowych lasy na obszarze ponad 1.140.000 ha i stepowo-leśnych europejskiej części ZSRR. W roku bieżącym prace te nabrały jeszcze większego rozmachu. Kołchozy, sowchozy

i gospodarstwa leśne zasiały już i zasadziły ponad 800.000 ha lasów. Wiele sowchozów i kołchozów zakończyło zalesianie swoich pól.

W rejonach budowy kanału Wołga-Don, Kujbyszewskiej i Stalingradzkiej Elektrowni Wódnych, pustyni Kara-Kum i w południowych stepach Ukrainy, specjalne ekspedycje agromelioratorów i specjalistów leśnictwa dokonały w tym roku poważnej pracy. Nad brzegami kanału Wołga-Don powstanie olbrzymia zasłona leśna, zajmująca obszar kilku tysięcy ha. W najbliższych latach zasadzi się tu około 20 mln drzew. W strefie Głównego Kanału Turkmeńskiego, wzdłuż całej tej arterii wodnej i jej kanałów odprowadzających, powstaną pasy leśne długości ponad 2.000 kilometrów i szerokości około 200 metrów.

A L B A N I A

Pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej

Sekretariat Generalny K.C. Albańskiej Partii Pracy i Enwer Hodża wygłosił na plenum K.C. referat o wytycznych pierwszego pięcioletniego planu państwowego Albanii na lata 1951 - 1955. "Pięcioletni plan rozwoju albańskiej gospodarki narodowej - powiedział Enwer Hodża, - jest programem podniesienia dobrobytu naszego narodu, wzrostu i umocnienia jego gospodarki narodowej, kultury i oświaty. Po raz pierwszy w historii naszego kraju, naród nasz buduje gospodarkę narodową na podstawie planu. Stało się to możliwym dzięki uwolnieniu się albańskiego narodu od ciężkiej zależności politycznej i ekonomicznej od krajów kapitalistycznych oraz miejscowych zdrajców - feudałów i burżuazji. Zwycięstwo to osiągnął naród albański pod kierownictwem bohaterskiej Partii Pracy. Naród albański i Partia zawdzięczają wszystkie swe zwycięstwa swemu oswobodzicielowi - Związkowi Radzieckiemu i wielkiemu Stalinowi, ich wielkiej szczodrej pomocy, bez której nie da się zbudować socjalizmu ani w naszym ani w innych krajach demokracji ludowej!"

Po omówieniu wielkich albańskich sukcesów na polu politycznym i gospodarczym, Enwer Hodża przeszedł do wyników wykonania dwuletniego planu na lata 1949-1950.

"Plan dwuletni - powiedział on - miał ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej. Ogólna produkcja w r.1950 wzrosła znacznie w porównaniu z poziomem przedwojennym, przy czym produkcja przemysłu górniczego o 274,4% a pozostałych gałęzi o 301,1%. Obszar zasiewów, w porównaniu z obszarem przedwojennym zwiększył się o 152,2% przy czym powierzchnia upraw zbożowych o 127%, a upraw roślin technicznych o 1.069,2%.

Wyniki, osiągnięte w czasie realizacji planu dwuletniego stanowią podstawę do opracowania pierwszego planu

pięcioletniego.

Mamy - stwierdził Enwer Hodża, - wszelkie zasadnicze warunki, niezbędne, jak nas pouczał tow. Stalin, dla stworzenia gospodarki planowej i budowy socjalizmu. Naród nasz doznaje i będzie doznawał bezcennej pomocy ze strony Związku Radzieckiego, miał i będzie mieć najgorętsze poparcie największego przyjaciela naszego narodu - wielkiego Stalina, któremu nasz naród i nasza Partia zawdzięczają wszystkie swe zwycięstwa".

Następnie Enwer Hodża zatrzymał się na poszczególnych odcinkach planu.

"Głównym zasadnikiem górnictwa i innych gałęzi przemysłu jest zapewnienie w ciągu pięciolatki umocnienia podstaw socjalizmu w naszym kraju. Przeznacza się duże sumy na rozwój przemysłu naftowego i asfaltowego, na wydobycie rudy chromowej i miedzianej oraz węgla.

W ciągu pięciolatki koniecznym jest stworzenie takiego przemysłu, który byłby w stanie podnieść na wyższy poziom produkcję artykułów powszechnego użytku, drogą wykorzystania w szerokim zakresie surowców miejscowych, co pozwoli znacznie zmniejszyć import. W dalszym ciągu Hodża podkreślił konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na rozwój przemysłu włókienniczego, skórzanego i spożywczego jak również na budowę przedsiębiorstw dla przetwórstwa i konserwacji mięsa, ryb, owoców i warzyw, ażeby w pełni zaspokoić zapotrzebowanie na odzież, obuwie i artykuły spożywcze. W okresie pięciolatki - należy zbudować hutę i cementownię we Vlorze, kombinat drzewny w Elbasanie, jak również fabrykę fermentacji tytoniu w Szkoderze, fabrykę tkanin bawełnianych i przędzalnię bawełny, fabrykę tkanin wełnianych itd. Koniecznym jest skoncentrowanie wielkich wysiłków, aby jednocześnie uruchomić budujące się obiekty, ulepszyć organizację pracy w czynnych już przedsiębiorstwach, oraz zapewnić dopływ wykwalifikowanych kadr. Koniecznym jest również wprowadzenie najnowszej techniki i stały wzrost mechanizacji procesów wytwórczych. Bardzo ważnym zadaniem jest zwiększenie i prawidłowe wykorzystanie energii elektrycznej, w szczególności - opracowanie planu przyszłej elektryfikacji kraju.

W mieście Stalin powstanie elektrownia o mocy 2000 kw jak również zbudowane zostaną elektrownie zakładowe przy destylarni ropy naftowej, cementowni, kombinacie włókienniczym imienia Stalina o łącznej sile 14000 kw. ponadto zaś motory Diesla w Rubice i Bułkizie wytwarzają energię o ogólnej mocy 4.000 kw. Do prac elektryfikacyjnych zaliczyć należy także uruchomienie w r. 1951 elektrowni wodnej im. Lenina oraz wybudowanie linii wysokiego napięcia.

Jednym z najważniejszych zadań przemysłu jest obniżenie kosztów własnych produkcji.

Po omówieniu zadań przemysłu miejscowego Hodża przeszedł do wytycznych dla rolnictwa. Rolnictwo - powiedział - jest jedną z podstawowych dziedzin naszej gospodarki.

Celem naszym powinno być wzmożenie wytwórczości rolniczej.

Aby zapewnić krajowi chleb, niezbędnym jest popieranie produkcji zboża i kukurydzy, zwiększenie produkcji zbóż kłosowych drogą podniesienia urodzajności przez zwiększenie mechanicznej uprawy pól oraz stosowanie nasion selekcyjnych i nawozów sztucznych. W celu zapewnienia potrzebnych rozmiarów produkcji bawełny, buraka cukrowego i tytoniu należy materialnie zainteresować chłopów i członków spółdzielni produkcyjnych, zajmujących się hodowlą roślin technicznych w powiększeniu powierzchni^{tych} upraw i podniesieniu plonów. W szczególności powinniśmy zainteresować chłopów uprawą bawełny. Dlatego nasz plan pięcioletni winien przewidywać budowę kanałów nawadniających, dostarczających w pierwszym rzędzie wodę dla zraszania pól bawełny.

Plan pięcioletni musi bezwzględnie przewidywać przygotowanie specjalnych kadr dla hodowli tej rośliny, zarówno w naszych jak i w radzieckich zakładach naukowych.

Zwrócona zostanie szczególna uwaga na ośrodki maszynowe, celem powiększenia ich liczby i polepszenia jakości ich pracy.

Hodża podkreślił, że nie należy przyspieszać procesu tworzenia spółdzielni produkcyjnych, przestrzegając surowo zasady dobrowolności. Głównym zadaniem na tym odcinku jest obecnie wzmocnienie istniejących spółdzielni produkcyjnych, udoskonalenie obsługujących je ośrodków maszynowych, oraz okazanie spółdzielni pomocy w walce o wysokie plony i o rozwój hodowli.

Hodża zakomunikował przy tej okazji, że Biuro Polityczne Partii i rząd opracował specjalny pięcioletni plan rozwoju hodowli. Pomimo zwiększenia pogłowia bydła niezbędnym jest zwrócenie szczególnej uwagi na powiększenie jakości hodowli.

Przechodząc do zagadnień transportu, Hodża podkreślił konieczność rozszerzenia sieci komunikacyjnej, tak aby zapewniała ona w pełni przewóz towarów.

Celem polepszenia materialnego położenia ludności i doprowadzenia do likwidacji kartkowego systemu zaopatrywania w żywność, plan pięcioletni powinien przewidywać znaczny wzrost obrotów towarowych. Winien on jednocześnie wychodzić z założenia, że wraz z rozwojem gospodarki krajowej i podniesieniem materialnej stopy życiowej mas pracujących należy podwyższać również ich poziom kulturalny.

Niezbędnym jest rozszerzenie sieci szkół oraz zwiększenie ilości uczących się tak, aby w pełni zrealizować obowiązki nauki podstawowej. Konieczne jest również umocnienie systemu nauczania siedmioletniego oraz średniego, zawodowego, jak również zaspokojenia potrzeb gospodarki na odcinku specjalistów i techników. W celu przygotowania z krajowych kadr pracowników z wyższym wykształceniem należy stworzyć w okresie wykonywania planu pięcioletniego szereg wyższych uczelni. W roku bieżącym zostaną utworzone instytuty

rolniczo-weterynaryjny, pedagogiczny i mechaniczny. Oprócz tych trzech wyższych uczelni niezbędnym jest założenie jeszcze dwóch dalszych wyższych uczelni: instytutu planowania gospodarczego i lekarskiego.

W okresie wykonywania planu pięcioletniego nastąpi całkowita likwidacja analfabetyzmu.

Wobec rozwoju przemysłu i nowoczesnej techniki niezbędnym staje się stworzenie w kraju sieci szkół przemysłowych.

W okresie planu pięcioletniego zostanie powiększona ilość domów kultury, czytelni miejskich i wiejskich jak również bibliotek. Powstanie teatr narodowy i studio filmowe oraz szereg nowych gmachów teatralnych i kinowych.

Znacznemu rozszerzeniu ulegnie sieć instytucji sanitarnych, szpitali, a w szczególności ośrodków zdrowia na wsi.

Biuro Polityczne K.C. Albańskiej Partii Pracy oraz rząd - powiedział Hodża - opracowali orientacyjne cyfry planu pięcioletniego, które po przestudiowaniu i poprawkach zostaną przekazane rządowi i państwowym organom planowania do oceny i ostatecznego opracowania. Jak wynika z tych cyfr planuje się przeznaczenie wielkich sum na rozwój obrotów handlowych. Zapewnia to w okresie wykonywania planu dostatek towarów oraz obniżkę cen produktów spożywczych i artykułów powrzedchnego użytku.

W celu wykonania planu pięcioletniego - oświadczył na zakończenie Hodża, - niezbędnym jest wyłączenie wszystkich sił narodu albańskiego pod nieugiętym kierownictwem Partii Pracy na wykonanie planu, który zrealizuje szczęśliwą przyszłość szerokich mas pracujących kraju.

Dostawy z ZSRR i z krajów demokracji ludowej

W ostatnich dniach nadeszły do Albanii z Z.S.R.R. i krajów demokracji ludowej różne towary, mające duże znaczenie dla rozwoju gospodarki kraju. Z Z.S.R.R. przybył m.inn. sprzęt dla elektrowni wodnej im. Lenina, dla kombinatu włókienniczego im. Stalina oraz rafinerii cukru w miejscowości Malik. Ponadto Związek Radziecki nadesłał traktory, rowery, kauczuk syntetyczny, produkty chemiczne, lekarstwa itd. Z Węgier, Czechosłowacji, Polski oraz z Niemieckiej Republiki Demokratycznej nadeszły m.inn. towary włókiennicze, ciężarówki "Skoda", lokomotywy Diesel'a, motory Diesel'a, maszyny rolnicze, aparaty elektryczne itd.

B U Ł G A R I A

Rozwój gospodarki narodowej

Gazety bułgarskie opublikowały niedawno komunikat

Państwowej Komisji Planowania o wynikach wykonania planu gospodarczego na III kwartał r.1951.

Produkcja przemysłowa w III kwartale b.r. wzrosła w porównaniu z tym samym okresem ub.r. o 15,4%. Przekroczony został plan wydobywania węgla kamiennego i rudy, wytopu surowki, produkcji cementu, papieru, tkanin wełnianych, cukru.

Nowe sukcesy osiągnięte zostały w dziedzinie gospodarki rolnej. W całym kraju zanotowano bogate urodzaje.

Zbiorów dokonano w szybkim tempie, dzięki czemu wszystkie okręgi republiki mogły w terminie wykonać plan dostaw zboża państwu.

Na 1 października ilość Ośrodków Maszynowych wzrosła do 117. Kombajny, otrzymane ze Związku Radzieckiego na wiośnię b.r., pomogły szybkiemu sprzętowi zbóż.

Wielkość inwestycji wzrosła w porównaniu z tym samym okresem ub. roku o 43,4%. W III kwartale oddano do użytku takie ważne obiekty jak elektrownie "Tyża", "Widima", "Dimitrowo", bryzlańskie urządzenia nawadniające i inne.

Nowe sukcesy osiągnięto również na polu budownictwa kulturalno-mieszkaniowego.

Sukcesy przemysłu stoczniowego

Dotychczas Bułgaria nie posiadała własnego przemysłu okrętowego. W ciągu ostatnich jednak 6 lat ta gałąź przemysłu zaczęła się pomyślnie rozwijać. Dzięki pomocy Związku Radzieckiego zamiast istniejących przed wojną starych stoczní remontowych powstały stocznie budowy okrętów, wyposażone w nowoczesną technikę.

Pracownicy stoczní systematycznie przekraczają plan produkcyjny. W b.r. stocznia wybuduje ilościowo o 35% więcej a wg tonażu o 60% więcej statków niż w roku ub.

We wszystkich stoczniach rozwija się socjalistyczne współzawodnictwo o przedterminowe wykonanie planów państwowych.

Wzrost produkcji górniczej

Według komunikatu obradującej niedawno w Sofii konferencji górniczej wydobywanie rud w Bułgarii wzrosło w roku 1951 w porównaniu do r.1939 ponad trzynastokrotnie, wydobywanie węgla kamiennego - trzykrotnie.

Minister przemysłu Jugow apelował na tej konferencji o dalsze podniesienie produkcji drogą szerszego stosowania radzieckiej metody szybkościowego budowania sztolni.

Sukcesy rolnictwa.

Walka o uzyskanie wysokich zbiorów, która przekształciła się w szerokie współzawodnictwo socjalistyczne rolników bułgarskich, narodziła się w jesieni 1950 r. na apel 77000 chłopów-spółdzielców powiatu łomskiego. Spółdzielcy zebrali 110 mln kg nawozu naturalnego, 4 mln kg popiołu, zmieszali je z setkami ton nawozów sztucznych i dokładnie nawieźli uzyskaną mieszankę swoje pola. Z pól zostały usunięte wszelkie chwasty. 4.000 spółdzielców odwiedziło kluby agrotechniczne, zorganizowanych w dziesiątkach wsi powiatu łomskiego. W wyniku sumiennej pracy rolników tego powiatu, uzyskano w bieżącym sezonie o wiele wyższe zbiory aniżeli w latach ubiegłych. Tak np. spółdzielnia produkcyjna we wsi Kowaczica zebrała 36,8 q pszenicy z 1 ha. Spółdzielcy we wsi Kriva Bora osiągnęli 35 q pszenicy z 1 ha.

Indywidualnie gospodarujący rolnicy powiatu łomskiego osiągnęli przeciętnie od 30-50% niższe zbiory niż rolnicy gospodarujący kolektywnie. Wyniki, osiągnięte w tego-rocznych zniwach, są najlepszym dowodem korzyści, płynących z kolektywnej uprawy ziemi. Rolnicy gospodarujący dotychczas indywidualnie, zaczęli zgłaszać zbiorowo swój akces do spółdzielni produkcyjnych. Równie pomyślnie pracują spółdzielnie produkcyjne i państwowe gospodarstwa rolne na terenie całego kraju. Państwowe gospodarstwo rolne "Georgi Dimitrow" w Plewnie zebrało po 55,9 q jęczmienia z 1 ha. Spółdzielnia produkcyjna we wsi Vinarsko powiat Ajtos osiągnęła 48 q pszenicy z 1 ha, a spółdzielcy ze wsi Raklinowo w tym samym powiecie zebrali 30 q pszenicy z 1 ha.

Rozwój przemysłu tytoniowego

Rząd Bułgarskiej Republiki Ludowej przykładą dużą wagę do produkcji tytoniu, będącego jednym z głównych artykułów eksportu. W roku bieżącym obszary zasiewu tytoniu wzrosły w porównaniu z r.1939 o 85%. Hodowlą południowych, wysokogatunkowych rodzajów tytoniu zajęły się obecnie rolnicze spółdzielnie produkcyjne /TKZCh/ i państwowe gospodarstwa rolne, znajdujące się w północnych rejonach kraju.

Corocznie wzrasta mechanizacja prac na plantacjach tytoniu. Po raz pierwszy używa się tam traktorów otrzymanych ze Związku Radzieckiego. Poczyniono również szereg dalszych kroków w celu mechanizacji innych ciężkich prac.

Za przykładem radzieckich hodowców tytoniu w Bułgarii wprowadzone są nowe metody agrotechniczne, umożliwiające zwiększenie zbiorów tytoniu.

W latach ubiegłych zbierano w Bułgarskiej Republice Ludowej przeciętnie tylko 1.000 kg tytoniu z hektara. Państwowe i spółdzielcze gospodarstwa tytoniowe zebrały w r.b. 1.800 - 2.200 kg od ha.

W kraju rozwija się również przemysł tytoniowy. Znaczenie wzrosła produkcja wyrobów tytoniowych.

Największy tunel na Bałkanach

Budowa wielkiej bałkańskiej linii kolejowej, mającej połączyć Sofię z portem Burgas, znajdującym się na wybrzeżu czarnomorskim, ma bardzo wielkie znaczenie gospodarcze dla Bułgarskiej Republiki Ludowej. Robotnicy, pracujący przy budowie tunelu, wykorzystując metody radzieckich przodowników pracy, zobowiązali się zakończyć budowę tej linii do dnia 21 grudnia t.j. do dnia urodzin J. Stalina. Szybsze zakończenie robót umożliwi sukcesy osiągnięte przy przebijaniu 6-kilometrowego tunelu Koznitsa, który jest najdłuższym tunelem nie tylko w Bułgarii, ale i na całych Bałkanach.

W ciągu ostatnich lat oddano do użytku w Bułgarskiej Republice Ludowej ogółem siedem nowych linii kolejowych. Dalsze linie kolejowe znajdują się obecnie w trakcie budowy. Ilość statków pasażerskich na Dunaju i na Morzu Czarnym zwiększyła się od 1945 roku o 40%. W tym samym okresie czasu uległ również zwiększeniu transport towarowy drogami wodnymi o 330%, ilość holowników o 430%, statków transportowych o 700%. Od r. 1945 do r. 1950 długość autostrad zwiększona została do 10.727 km.

Przeciętny obrót wagonów na bułgarskich liniach kolejowych zmniejszył się w pierwszym półroczu r.b. z 93 do 77 godzin. Przeciętny przebieg parowozów w ciągu doby wzrósł w porównaniu z r. 1941 ponad dwukrotnie. Średnia szybkość pociągów towarowych wzrosła o 28%.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Handel zagraniczny

Po raz pierwszy od 73 lat Chiny posiadać będą w tym roku aktywny bilans handlowy. Według danych za pierwsze dziesięć miesięcy b.r. eksport przewyższa import o 9,3%.

Najpoważniejszym partnerem handlowym Chin jest Związek Radziecki. Import chiński z ZSRR wzrósł z 19,8% w roku 1950 do 47,7% w roku 1951. Eksport zaś podniósł się z 26,5% do 51,5%. Podobną tendencję wykazuje handel z krajami demokracji ludowej. Import wzrósł z 1,3% do 25%, eksport zaś z 3,8% do 26,4%. Szybki wzrost obrotów z krajami obozu pokoju umożliwił powiększenie chińskiego handlu zagranicznego o 126% w stosunku do r. ub.

Sukcesy przemysłu ciężkiego

Gazeta "Guanminżibao" komunikuje o sukcesach przed-

sięgnięciem przemysłu ciężkiego, osiągniętych w ciągu 2-ech lat rządów ludowych. Jak podkreśla gazeta, zdolność produkcyjna zakładów i kopalń zwiększyła się 2-3-krotnie w porównaniu z okresem okupacji japońskiej i reżimu kuomintangowskiego.

Wszystkie podstawowe państwowe przedsiębiorstwa przemysłu ciężkiego przekroczyły swój plan produkcyjny na rok 1950.

W roku ubiegłym produkcja 21 ważniejszych artykułów ciężkiego przemysłu według wartości wzrosła w porównaniu z 1949 r. przeszło 2-krotnie /2,25 razy/. Produkcja stali zwiększyła się o 294%, przemysłu metali nieżelaznych o 190%, przemysłu chemicznego - o 90%, przemysłu elektrycznego o 289%, budowy maszyn o 241%.

W pierwszej połowie b.r. ogólna produkcja przemysłu ciężkiego wraz z produkcją przemysłu materiałów budowlanych wyniosła pod względem wartości 103% planu.

W porównaniu z odpowiednim okresem ubiegłego roku jej wielkość wzrosła o 44%.

Znaczne sukcesy osiągnęła jedna z ważniejszych gałęzi przemysłu ciężkiego - budowa maszyn. W tym roku poraz pierwszy w historii Chin przemysł budowy maszyn począł produkować krajowe maszyny włókiennicze, których wyrób w znacznym stopniu zaspokoił potrzeby nowopowstałych fabryk. Zorganizowano również produkcję samochodów, części zapasowych i silników w tientsińskich zakładach samochodowych. Według niekompletnych danych przemysł budowy maszyn w ciągu 2-ech lat opanował produkcję przeszło 270 nowych artykułów, w szczególności silników o mocy 1000 HP, oraz potężnych transformatorów.

Poprzednio w Chinach nie produkowano traktorów, wiertarek, hamulców pneumatycznych, niektórych rodzajów parowozów podczas gdy obecnie produkcja ich znajduje się w pełnym toku. Dotychczas w Chinach nigdy np. nie były produkowane skomplikowane części silników. W hr. ponad 100 hut stali oraz przedsiębiorstw hutniczych i budowy maszyn w Szanghaju rozpoczęło już ich produkcję dla zaspokojenia potrzeb budownictwa na rzece Huajhe.

Sukcesy przemysłu lekkiego

Chińskie przedsiębiorstwa przemysłu lekkiego oczęca drugą rocznicę powstania Chińskiej Republiki Ludowej sukcesami produkcyjnymi, lepszą organizacją pracy i obniżeniem kosztów własnych produkcji.

W pierwszym półroczu r.1951, pisze gazeta "Zemini-zhao", przedsiębiorstwa przemysłu lekkiego Tientsinu i innych miast Chin Wschodnich wyprodukowały w porównaniu z drugim półroczem ubiegłego roku o 99% więcej opon samochodowych, o 55% więcej obuwia gumowego, o 43% więcej skóry na pasy transmisyjne i o 300% więcej zapalek. Znaczne

sukcesy osiągnęły również przedsiębiorstwa wytwarzające przedmioty powszechnego użytku. Jednocześnie ze zwiększeniem produkcji przedsiębiorstwa państwowe i prywatne podniosły jakość i obniżyły koszty własne.

Tak pomyślna rozbudowa i rozwój lekkiego przemysłu są głównie wynikiem powiększenia siły nabywczej chłopów na skutek przeprowadzenia reformy rolnej, jak również olbrzymiego wysiłku klasy robotniczej, rozwijającej patriotyczne współzawodnictwo.

W celu zaspokojenia wzrastających w Chinach potrzeb rozbudowuje się istniejące przedsiębiorstwa przemysłu lekkiego oraz zakłada się nowe. W samej tylko prowincji Szansi buduje się 20 nowych fabryk. Liczne małe fabryki włókiennicze w Szanghaju i Tientinie, które przez długi czas stały nieczynne, są obecnie rozbudowywane i rozszerzane.

Bogate zbiory

Zbiory bawełny będą w bieżącym roku najobfitsze ze wszystkich zbiorów jakie na przestrzeni dziejów Chin kiedykolwiek osiągnięto. W głównych prowincjach uprawy bawełny rozpoczęto już zbiory. W prowincji Hopei, która jest jednym z głównych okręgów uprawy bawełny, powierzchnia zasiewów została w bieżącym roku powiększona o 330.000 ha. Rolnicy osiągnęli pomyślne zbiory bawełny również w okręgach położonych na północ od 45 równoleżnika, które pierwotnie były uważane za zbyt zimne i z tego powodu nienadające się pod uprawę bawełny.

W prowincjach położonych wzdłuż rzeki Jang-tse jesienne zbiory ryżu są od 10-20% wyższe aniżeli w ubiegłym roku. W prowincji Seczuan, która jest jednym z najbogatszych okręgów zbożowych Chin, zbiory ryżu i kaolanu /sorgo - gatunek prosa/ były najwyższe od około 20 lat. Również zbiory kukurydzy i soi są w bieżącym roku od 10-20% wyższe w porównaniu do roku ubiegłego. W prowincji Honan, na północ od Jang-tse, tegoroczne zbiory kaolanu przewyższyły zbiory z poprzedniego roku prawie dwukrotnie.

Dziennik "Shanghai News" donosi, że w prowincji Czentsian zebrano bogate plony bawełny i konopi. Według tymczasowych danych, tegoroczny zbiór bawełny w tej prowincji przewyższy zbiory roku ubiegłego o 5%, a zbiór konopi o 7%.

Rząd Ludowy prowincji Czentsian udzielił chłopom na wiosnę br. pożyczki w postaci 55,1 ton nasion konopi, 353.000 ton nasion bawełny i nawozów sztucznych na łączną sumę 16 mld. juanów.

Wzrost ruchu spółdzielczego w I półroczu b.r.

Według doniesienia gazety "Guauminzibao" w I półroczu r.1951 w całym Chinach dał się zauważyć szybki rozwój

spółdzielczości. Według tymczasowych danych ilość członków różnych spółdzielni /na wsi przede wszystkim spółdzielnie zbytu, a w mieście - spółdzielnie spożywców/ osiągnęła w kraju w czerwcu b.r. cyfrę 50.750.000 osób; w porównaniu z r.1950 wzrosła ona o 20.480.000 osób.

Kapitał zakładowy spółdzielni wynosił ogółem 530 mlrd. juanów, tj. wzrósł w porównaniu z r.1950 o ponad 160 mlrd juanów.

W pierwszej połowie b.r. wzrosła bardzo znacznie działalność spółdzielni. Według niepełnych danych statystycznych ogólna suma sprzedaży detalicznych spółdzielni Chin Północnych wyniosła 2.100 mlrd juanów, co stanowi 70% wartości sprzedaży detalicznych, przeprowadzonych przez spółdzielnie w r.1950. Zakupy spółdzielni Chin Północnych w tym samym okresie osiągnęły sumę 2.000 mlrd juanów i przewyższyły odpowiedni poziom za cały ub.rok o ponad 3%.

W I półroczu r.1951 spółdzielnie wykonały duże zadanie zaopatrzenia chłopów w nawozy na kredyt i zakupu szeregu towarów. Np. ogólna ilość bawełny dotychczas zakupionych przez spółdzielnie Chin Północnych, Wschodnich, Północno-Zachodnich i Środkowo-Południowych wyniosła ponad 296.500 ton.

W tym samym okresie dokonane zostały w Chinach rozmaite zmiany w organizacji spółdzielni, co z kolei sprzyjało wzrostowi zaufania członków do spółdzielczości.

Według doniesień gazety "Csefanżibao" w Chinach Wschodnich szybko wzrasta sieć spółdzielni. Istnieje tam obecnie 11.205 wiejskich stowarzyszeń spółdzielczych, które jednocześnie 16.988.806 członków tj. 13% ogólnej liczby ludności Chin Wschodnich.

Działalnością wszystkich spółdzielni kieruje Centralne Towarzystwo Spółdzielcze Chin Wschodnich. Poza tym w każdej prowincji i w większości okręgów utworzone są zjednoczenia spółdzielcze. Głównym zadaniem spółdzielni jest zaopatrywanie członków w towary pierwszej potrzeby i zbytu ich produkcji.

Do końca września b.r. spółdzielnie sprzedawały chłopom 400.000 ton makuchów, 26,500 ton nawozów i 350.000 ton artykułów spożywczych. Spółdzielnie zakupiły u chłopów dużą ilość bawełny, konopi, tytoniu, herbaty, pszenicy, ryżu i innych produktów rolnych.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Przeciw zarządzeniom dyskryminacyjnym Stanów Zjednoczonych

Ambasador czechosłowacki w Waszyngtonie dr.Vladimir Prochazka oświadczył na konferencji prasowej, że sprawa Oatisa, dziennikarza amerykańskiego, skazanego przez sąd czechosłowacki za uprawianie szpiegostwa, stała się dla

pewnych kół amerykańskich pretekstem do nowych wystąpień przeciwko Czechosłowacji.

Stany Zjednoczone już nie długo przed sprawą Oatisa stosowały w stosunku do Czechosłowacji politykę dyskryminacji. Dowodem tego są - mówił ambasador - następujące fakty.

1. Nieodnowienie po wojnie umowy handlowej przez Stany Zjednoczone,

2. nieuzasadnione stornowanie zatwierdzonej już pożyczki amerykańskiej z r. 1946,

3. odmowa pod presją Stanów Zjednoczonych udzielenia pożyczki Czechosłowacji przez Bank Międzynarodowy,

4. Wprowadzenie licencji eksportowych w dniu 1 marca 1948 roku, co zapoczątkowało "zimną" wojnę gospodarczą. Wprowadzenie tych licencji naruszyło w sposób zasadniczy umowę GATT, która w stosunku do Czechosłowacji naruszana była systematycznie przez Stany Zjednoczone.

Ambasador wyliczył następnie szczegółowe wypadki dyskryminacji, naruszające umowę GATT, wypadki, które w ostatnim okresie czasu zakręwały nawet na śmieszność, np. Stany Zjednoczone odmawiały udzielenia licencji eksportowych na zwrot towarów, których przyjęcia odmówili amerykańscy importerzy. Ambasador zacytował liczne protesty czechosłowackie, zgłoszone na forum międzynarodowym, przy czym wskazał, że ta polityka dyskryminacji nie została uzasadniona żadnymi dowodami rzeczowymi, ponieważ Czechosłowacja swoje zobowiązania zawsze w całości wypełniała, wypełnia i będzie wypełniać. Memorandum Departamentu Stanu, w sprawie likwidacji amerykańskich zobowiązań w stosunku do Czechosłowacji, wypływających z GATT, nie jest uzasadnione rzeczowo, a wypływa prawdopodobnie ze względów politycznych, a właściwie ze względu na charakter ustroju czechosłowackiego, co jest nową próbą ingerencji w wewnętrzne sprawy kraju.

Cytując liczne głosy prasy amerykańskiej, Prochazka stwierdził, że amerykańska opinia publiczna zdaje sobie doskonale sprawę z tego, iż w postępowaniu Stanów Zjednoczonych w stosunku do Czechosłowacji, a zwłaszcza w ramach GATT, ma miejsce nie tylko naruszenie obowiązujących zobowiązań międzynarodowych, ale także według opinii wybitnych ekonomistów - te jednostronne akty zagrażają całej strukturze umów handlowych i polityki handlowej świata zachodniego, co powoduje nawet zaniepokojenia wśród niektórych zachodnio-europejskich członków GATT.

Prochazka zakończył oświadczeniem, że Czechosłowacja nie obawia się następstw amerykańskiej dyskryminacji, bo wbrew wszystkim wrogim poczynaniom Stanów Zjednoczonych produkcja przemysłowa i konsumpcja nieustannie wzrasta w Czechosłowacji.

Zmiany w Centralach Handlu Zagranicznego

Rozporządzeniem Ministra Handlu Zagranicznego wyłączne uprawnienia w zakresie eksportu i importu towarzystwa Exico przeniesione zostały z nielicznymi wyjątkami na towarzystwa Centrotex, Chemapol, Ligna, Papco, Motokov, Koh-i-noor, Koospol i Kovo.

Do towarzystwa Centrotex został włączony import i eksport skóry i obuwia wszelkiego gatunku, rymarskich wyrobów skórzanych, galanterii skórzanej, rękawiczek skórzanych, odzieży skórzanej, skórek do kapeluszy, futer konfekcyjnych i niekonfekcyjnych, skór do wyrobu klejów, odpadków skórzanych do produkcji sztucznej skóry, imitacji skórzanych, wyrobów z woskowanego płótna itp. Towarzystwo Chemapol obejmuje m.in. import i eksport garbników, kauczuku, gutaperki, rozтворów kauczukowych, kauczuku syntetycznego, gumy twardej, czernidła do butów, syntetycznych artykułów garbnikowych itp.

Do kompetencji towarzystwa Koh-i-noor przeszły zabawki papierowe, sprzęt sportowy, galanteria skórzana, towary z płótna woskowanego i z gorszych gatunków materiałów, artykuły skórzane, siodlarskie i rymarskie, artykuły ozdobne rymarskie itp.

Towarzystwo Motokov przejmie import i eksport uszczeltek bawełnianych, uszczeltek z konopi, wulkanfibru, opon gumowych, pasów transmisyjnych z kauczuku, opony rowerowe, opony innego rodzaju, akcesoriów dla celów technicznych i elektrotechnicznych, przyrządów i narzędzi z twardej gumy za wyjątkiem artykułów z twardej gumy grubo prasowanej, sprzętu mikrofonowego i telefonicznego, wyrobów azbestowych, za wyjątkiem azbestu cementowego, przyborów szewskich itp.

Towarzystwu Koospol przypada białko płynne i żółtka, a towarzystwu Papco - celofan, za wyjątkiem folii acetylcelulozowej, paski papieru wiskozowego o szerokości nie przekraczającej 6 cm. oraz pozostałe artykuły z papieru wiskozowego za wyjątkiem grzybka wiskozowego.

Towarzystwu Ligna: pokrycia do podłóg z woskowanego plalinoleum, kamptulikonu itp.

Towarzystwu Kovo: niektóre wyroby dla przemysłu tekstylnego.

podstaw

Masy pracujące przyspieszają budowę socjalizmu

Robotnicy czechosłowaccy prowadzą obecnie wyteżoną walkę o podniesienie produkcji.

Do środków walki należy m.in. zmiana norm. Ma ona scharmonizować wydajność pracy ze wzrostem płac i poborów. Postęp techniczny, socjalistyczna organizacja pracy oraz nowe postępowe metody pracy doprowadziły już do poważnego

przekroczenia istniejących norm. Obecnie są one korygowane przy współudziale całej załogi poszczególnych zakładów. Jednocześnie kierownictwo przedsiębiorstw zobowiązuje się wobec załogi do przedsięwzięcia wszelkich środków techniczno - gospodarczych, umożliwiających robotnikom stałe wypełnianie nowych norm.

Niezależnie od tego trwa walka o obniżenie kosztów własnych. Rząd wydał odpowiednie zarządzenia, by koszty własne jeszcze w ostatnich miesiącach b.r. uległy wydatnej obniżce, a mianowicie w przemyśle ciężkim i kopalniach o 1,6 - 3,5%, w przemyśle energetycznym, maszynowym i precyzyjnym o 3%, w ciężkim przemyśle maszynowym o 3,2% w produkcji samochodowej i lotniczej o 2%, w przemyśle chemicznym o 2,1/2%, w przemyśle lekkim o 1,2% do 4%, w przemyśle spożywczym o 0,3 do 1,5%, na kolejach o 3,5%, w transporcie samochodowym o 4%, w pozostałych przedsiębiorstwach komunikacyjnych o 1 do 3%, na poczcie o 3%, w handlu wewnętrznym o 8,25% oraz w budownictwie o 20%.

Obniżenie kosztów własnych nie jest w żadnym wypadku związane z obniżką płac i poborów. Jak duże znaczenie posiada obniżka kosztów własnych - można wywnioskować choćby z tego faktu, że obniżka ich w zakładach uspołecznionych jedynie o 1% pozwoli na wybudowanie 22.000 nowych izb.

Trzecim środkiem dla racjonalizacji produkcji czechosłowackiej jest reorganizacja administracji, w następstwie czego 77.500 pracowników administracyjnych przeniesionych zostanie do produkcji.

Po otrzymaniu nowych sił roboczych przemysł czechosłowacki osiągnie jednocześnie duże oszczędności w wydatkach administracyjnych. Przyjmując, że przeciętne miesięczne pobory pracowników wynoszą około 5.000 kes, to oszczędności administracji wyniosą 387,500.000 kes.

Wezwanie rządu do zredukowania sił administracyjnych znalazło żywy oddźwięk w szeregach pracowników. Duża ich ilość zgłasza się ochotniczo do najważniejszych gałęzi przemysłu. Zakłady udzielają im 3 miesiące czasu dla wdrożenia się w nową pracę. Praktyka wykazuje, że pracownicy na swych nowych posterunkach nabierają takich kwalifikacji, że zarabiają więcej niż w poprzednich miejscach pracy.

Próby uprawy pszenicy wielokłosowej

W bieżącym roku przeprowadzone zostały próby uprawy radzieckiej pszenicy wielokłosowej. Ziarenka pszenicy zostały wysiane na małych działkach w gminach: Moravany, Milotice, Ježów i Žaroslice w powiecie kyjovskim. Najlepsze wyniki prób osiągnięto w Jeżowie i Maroslicach. Aczkolwiek pszenicę tę wysiano bardzo rzadko, dzięki bogatym rozgałęzieniom cała powierzchnia została w pełni wykorzystana, przy czym z jednego ziarna uzyskano przeciętnie 10,8 odgałęzień, a w niektórych wypadkach nawet 21. Z pojedynczych kłosów uzyskano 125-180 ziarn. Rekordową ilość 225 ziarn uzyskano

z kłosa wyhodowanego w Żaroszicach. Biorąc za podstawę wyniki, osiągnięte przy próbnym wysiewach na wspomnianych działkach, obliczono, że przeciętne zbiory tego gatunku pszenicy dałyby z 1 ha od 60 do 90 q.

W celu praktycznego wykorzystania przeprowadzonych prób, powiat kyjowski wystąpił o przysłanie specjalisty, któryby zaznajomił miejscowych rolników ze sposobami uprawy pszenicy wielokłosowej.

Reorganizacja handlu wewnętrznego

Dotychczasowa organizacja uspołecznionych przedsiębiorstw handlowych stwarzała wielkie, centralnie kierowane przedsiębiorstwa, które obecnie stały się mało sprężyste i zbyt oddalone od punktów sprzedaży. Ministerstwo Handlu Wewnętrznego powołało przeto specjalne organy operatywne dla kierowania poszczególnymi przedsiębiorstwami. Dla branż, w których działalność handlową prowadzi tylko jedno przedsiębiorstwo, ustanowiono zarządy, które łączą funkcje kierownictwa przedsiębiorstwa i centralnego zarządu.

W przedsiębiorstwach handlu zbożem skup prowadzić będą w poszczególnych okręgach kraju przedsiębiorstwa skupu, działające jako samodzielne jednostki. Dla handlu artykułami spożywczymi utworzono przedsiębiorstwa hurtowe w Pradze i Bratysławie oraz przedsiębiorstwa detaliczne w poszczególnych powiatach lub zespołach powiatów.

W zakresie handlu odzieżą, artykułami gospodarstwa domowego oraz drobnymi towarami konsumcyjnymi utworzono wielkie przedsiębiorstwa handlowe w zasięgu wojewódzkich rad narodowych.

Dotychczasowe przedsiębiorstwa handlowe zostały z dniem 1 października r.b. zlikwidowane.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Uruchomienie nowej huty "West"

W nowowypudowanej hucie "West" odbył się poraz pierwszy w październiku b.r. wytop surówki.

Spuszczenie na wodę pierwszego trawlera 1000-tonowego

W stoczni państwowej w Stralsundzie spuszczonej został na wodę w "dniu przodowników pracy" pierwszy 1000-tonowy trawler, wchodzący w skład floty połowów dalekomorskich. Trawler ten zostanie użyty do połowów dorszy, łupaczy i łososi morskich.

Obok urządzeń technicznych jak przyrządy miernicze,

wskazujące kierunek jazdy, motor Diesla o sile 1000 PH, dużo uwagi przy konstrukcji statku poświęcono na zapewnienie jaknajwiększej wygody osobistej 32 członkom załogi.

Jest rzeczą godną podkreślenia, że na wszystkich nowych statkach NRD buduje się obok obszernych, czystych kwater, również lokale klubowe dla personelu pokładowego i kotłowni.

Wicepremier NRD Henryk Rau oświadczył w swym przemówieniu z okazji spuszczenia na wodę pierwszego 1000 tonowego trawlera, że stocznia w Stralsundzie przystąpi w przyszłym roku do budowy 36 loggerów /do połowu śledzi/, 15 trawlerów oraz 12 dalszych dużych statków.

Drugi trawler, budowany w ramach spółzawodnictwa, ma być spuszczone na wodę w dniu 20 listopada b.r., trzeci natomiast zostanie oddany do użytku flocie dalekomorskiej 21 grudnia, w dniu urodzin Generalissimusa Stalina. Do roku 1955 zostanie wybudowanych 78 trawlerów, które poławiać będą rocznie 212.000 ton ryb.

W tym samym dniu przekazano do użytku w Sassnitz nowy statek szkolny "Neues Deutschland".

R U M U N I A

Wykonanie planu państwowego na III kwartał

Niedawno opublikowano komunikat Głównego Biura Statystycznego przy Radzie Ministrów Rumuńskiej Republiki Ludowej o wynikach wykonania państwowego planu na III kwartał r.1951. Kwartałny plan produkcji wykonano w 101,5%.

W ciągu 3-ich kwartałów b.r. plan przemysłu hutniczego wykonano w 117%, elektrotechnicznego - w 125,4%, naftowego - w 105,1%, chemicznego - w 111,7%. Ogółem plan produkcji przemysłu ciężkiego wykonano w 112,4%.

Wielkość produkcji przemysłowej wzrosła w III kwartale r.1951 o 26%, w porównaniu z odpowiednim okresem roku 1950. Wydajność pracy robotników w przemyśle wzrosła w porównaniu z 3 kwartałem r.1950 o 13,7%.

W komunikacie podkreśla się, że państwowe, spółdzielcze i indywidualne gospodarstwa rolne osiągnęły znaczne sukcesy. Zbiory głównych zbóż znacznie przewyższyły zbiory w roku ubiegłym.

Nafta w służbie narodu

Nafta rumuńska od samego początku eksploatacji przykuwała uwagę międzynarodowej finansjery i światowych trustów naftowych.

W latach 1900-1905 kapitał zagraniczny, a zwłaszcza amerykański trust naftowy zalał kraj i zakorzenił się tam w postaci spółek akcyjnych, zagarniając olbrzymie koncesje naftowe.

W roku 1914 towarzystwa naftowe utrzymywały pod kontrolą anglo-amerykańską 40.198 ha terenów naftowych; w roku 1930 posiadały one już 50.901 ha, podczas gdy towarzystwa rumuńskie i mieszane miały w swoich rękach zaledwie 2.268 ha.

W roku 1934 14 przedsiębiorstw, należących do trustu Standard Oil i Royal Dutch Shell lub kontrolowanych przez nie, miało w swoich rękach 86% krajowej produkcji nafty.

Eksploatacja rumuńskich pokładów ropy naftowej przynosiła anglo-amerykańskim trustom fantastyczne zyski, np. od roku 1920 do 1939 towarzystwo Romano - Americana uzyskało dochód w wysokości 2.183.282.145 lei rocznie; towarzystwo Astra - Romana, filia trustu Royal Dutch Shell, uzyskała tylko w ciągu roku 1937 dochód w wysokości 860 mln lei. Jeśli idzie o Romano - Americana, to w roku 1934 zanotowało ono zysk, wynoszący 726 mln; aktywy tego przedsiębiorstwa wynosiły w roku 1931 6,5 mld lei.

Olbrzymie zyski zagranicznych towarzystw naftowych pogłębiały nędzę mas pracujących.

Anglo-amerykańska polityka naftowa w Rumunii była typowym przykładem imperialistycznej polityki naftowej, która zawsze miała na celu barbarzyński wyzysk narodów.

Oto kilka wymownych faktów:

W następstwie klęsk frontowych alianci zażądali w roku 1916 zniszczenia szybów, instalacji i zbiorników naftowych zobowiązując się do wypłacenia Rumunii odszkodowania za straty. Po zakończeniu wojny zmusili oni jednak kraj do zapłacenia im 10 milionów funtów szterlingów za "szkody wyrządzone towarzystwom naftowym".

We wszystkich krajach wzrost spożycia produktów naftowych uważa się słusznie za wskaźnik pomyślnego rozwoju gospodarczego. W Rumunii nafta była przeznaczona przede wszystkim na eksport; spożycie wewnątrz kraju wynosiło tylko 18%. Ta dysproporcja była wynikiem nie tylko polityki gospodarczej rządów reakcyjnych, lecz również - i to w wielkiej mierze - polityki zagranicznych towarzystw naftowych w kraju, które były bardzo zainteresowane w wywozie nafty, gdyż cena uzyskiwana wewnątrz kraju była niższa od cen światowych, ustalonych według amerykańskich cen eksportowych.

W celu złagodzenia kryzysu na międzynarodowym rynku nafty anglo-amerykańskie trusty nie znalazły nic lepszego na konferencji paryskiej w 1932 roku, niż "dla zharmonizowania światowych interesów przemysłu naftowego" zmusić Rumunię do zmniejszenia produkcji o 30%.

Podczas ostatniej wojny, trusty te wspierały swą produkcją naftową - hitlerowską machinę wojenną, a po woj-

nie wymyśliły "teorię wyczerpania" pokładów naftowych, aby pod jej osłoną sabotować odbudowę przemysłu naftowego w zamiarze przeszkodzenia rozwojowi rumuńskiej gospodarki narodowej.

W dniu wyzwolenia Rumunii bilans przemysłu naftowego przedstawiał się katastroficznie: produkcja ropy naftowej spadła o 33% w porównaniu do roku poprzedniego; zdolność produkcyjna rafinerii spadła o 85%, straty spowodowane bombardowaniami anglo-amerykańskimi i dziką eksploatacją wynosiły 70 mld lei.

Upaństwowienie najważniejszych gałęzi przemysłu w roku 1948 oznaczało również początek odbudowy rumuńskiego przemysłu naftowego.

Kłamliwe twierdzenie kierowników towarzystw anglo-amerykańskich o wyczerpaniu pokładów naftowych - zostało zdemontowane przez rumuński świat pracy.

Pod hasłem "Coraz więcej nafty dla Ojczyzny, dla Pokoju", produkcja naftowa, zwiększyła się:

w roku 1949 - w porównaniu do roku 1948 do 109,4%

w roku 1950 - w porównaniu do roku 1949 do 113,5%

w I kwartale 1951 r. w porównaniu do I kwartału 1950 r. do 119,1%,

w II kwartale 1951 roku w porównaniu do II kwartału 1950 roku do 119,2%.

Ten wzrost produkcji ropy zawdzięczać planowej i racjonalnej eksploatacji pokładów naftowych.

Odkryto równocześnie nowe złoża ropy naftowej w Mołdawii i Oltenii, które oddane już zostały do eksploatacji.

Jednocześnie wznowiono produkcję w licznych opuszczonych uprzednio szybach. W ciągu roku 1949 wydobyto z nich 100 tysięcy ton ropy naftowej. Połączenie przedsiębiorstw naftowych dzięki stworzeniu w roku 1945 radziecko-rumuńskiego towarzystwa "Sovrompetrol", opartego na współpracy między Rumunią a Związkiem Radzieckim - przyczyniło się w szerokiej mierze do rozwoju przemysłu naftowego.

Dzięki potężnym maszynom wiertniczym, dostarczonym przez przemysł radziecki oraz innemu sprzętowi w większości produkowanemu teraz w Rumunii, drogą posługiwania się metodą szybkiego wiercenia itp. zdołano uzyskać rekordową szybkość wierceń i wysokość produkcji.

Plan Pięcioletni stawia wielkie zadania przed przemysłem naftowym; produkcja ropy naftowej osiągnie w roku 1955 10 milionów ton. Dla realizacji tej cyfry będzie się stale zwiększać ilość wierceń naftowych, która przy końcu Planu Pięcioletniego wyniesie 1.250.000 m.

Wartość globalnej produkcji ropy naftowej wzrośnie w roku 1955 do 183% w porównaniu do roku 1950, a wartość uzyskiwanych produktów pochodnych do 226%.

W celu wzmożenia przetwórczości ropy naftowej zostaną zmodernizowane istniejące urządzenia i zbudowane nowe

jednostki dystylacyjne, tak że ich zdolność produkcyjna zostanie w roku 1955 podwojona.

Zostanie również wprowadzona i zastosowana na szeroką skalę metoda powtórnego wydobywania w celu zmniejszenia odsetka nie wydobytej z szybu ropy.

Wzrost produkcji nafty będzie szedł w parze z usprawnieniem transportu produktów naftowych. Dla osiągnięcia tego celu zostaną zainstalowane nowe rurociągi, które zwiększą zdolność transportową o 2.600.000 ton rocznie. Należy dodać, że wydajność pracy w przemyśle naftowym zwiększy się w roku 1955 o 58% w porównaniu do roku 1950. Z ogólnej sumy, przeznaczanej na inwestycje w Planie Pięcioletnim na odcinku przemysłu naftowego, wynoszącej 129 mld lei - 5 mld przeznaczono na podniesienie stopy życiowej robotników naftowych, z czego 2.140 mln lei na budowę mieszkań robotniczych.

Rozwój przemysłu naftowego przyczyni się w szerokiej mierze do wzmocnienia rumuńskiej gospodarki narodowej i do stałego wzrostu stopy życiowej mas pracujących.

O dalszy rozwój rolnictwa

W Bukareszcie została opublikowana uchwała Komitetu Centralnego Rumuńskiej Partii Robotniczej o pracy na odcinku spółdzielni produkcyjnych.

W ciągu 2 1/2 lat, które upłynęły od rezolucji Komitetu Centralnego Rumuńskiej Partii Robotniczej o stworzeniu niezbędnych warunków dla socjalistycznego przekształcenia gospodarki rolnej - mówi uchwała - chłopci rumuńscy pod kierownictwem Partii uczynili poważny krok na drodze budowy socjalizmu.

Dzięki bezpośredniej pomocy Związku Radzieckiego, przemysł zapewnił gospodarstwom rolnym niezbędną podstawę techniczną.

W ciągu ostatnich 2-ech lat zorganizowano w kraju 104 nowe ośrodki maszynowe, a ogólna ich ilość doszła do 180. Rumuńskie rolnictwo otrzymało prawie 8.000 traktorów i wiele innych maszyn rolniczych. Do chwili obecnej w Rumunii zorganizowano 1.083 spółdzielni produkcyjnych, obejmujących ponad 79.000 gospodarstw rolnych. Członkowie spółdzielni produkcyjnych stosują doświadczenia przodujących kołchozów radzieckich. Osiągnęli oni znaczne wyniki w umocnieniu organizacyjno-gospodarczym spółdzielni produkcyjnych i uzyskali wielkie dochody. W roku 1951 około 354.000 biedaków i chłopów średnio-rolnych połączyło się w cztery tysiące stowarzyszeń dla wspólnej uprawy roli traktorami ośrodków maszynowych. Uchwała podkreśla, że walka o wzmocnienie organizacyjno-gospodarcze spółdzielni produkcyjnych jest głównym zadaniem w dziedzinie socjalistycznego przekształcenia rolnictwa.

Uchwała przewiduje produkcję szeregu nowych maszyn

rolnych, powołanie wydziałów politycznych przy ośrodkach maszynowych, przygotowanie wystarczającej ilości kadr dla rolnictwa i wydanie w nakładzie masowym radzieckiej literatury agro-technicznej.

Dla szerszej wymiany doświadczeń i zbadania osiągnięć nauki agro-technicznej, w pierwszym rządzie radzieckiej, będzie otwarty w Bukareszcie Dom Rolnika z filiami w główniejszych ośrodkach rolniczych kraju.

Zbiory ryżu

Rumuńscy rolnicy przygotowują się do obfitych zbiorów ryżu, uprawę którego przeprowadzono w bieżącym roku na powierzchni 17.000 ha /w roku 1940 - 551 ha/. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych metod radzieckich rolnicy rumuńscy uzyskali przeciętny zbiór ryżu w ilości 35 q z 1 ha. W niektórych spółdzielniach produkcyjnych, a zwłaszcza w okręgu bukaresztańskim spółdzielcy osiągnęli rekordowe zbiory 60 q z ha.

W państwowym gospodarstwie rolnym w gminie Popricani, obwód Jassy, rozpoczęto już omłoty ryżu. Dzięki temu, że robotnicy i technicy przeprowadzili wszystkie prace w terminie i według radzieckich metod agrotechnicznych, zebrano w tym roku bogate plony ryżu. Średni zbiór z jednego hektara wynosi 4000 kg.

W E G R Y

Subskrypcja Państwowej Pożyczki Pokoju

W ramach drugiej Państwowej Pożyczki Pokoju subskrybowano obligacje na sumę 1.275,8 mln forintów, co oznacza przekroczenie ustalonej cyfry o ponad 275 mln forintów. Pożyczkę subskrybowało 2.927.562 osób.

Dziesięcioletni plan elektryfikacji

Na Węgrzech opracowany został dziesięcioletni plan elektryfikacji gospodarki narodowej. Plan ten przewiduje budowę trzech elektrowni wodnych na rzece Tisa. Elektrownie te będą dostarczać wody dla nawodnienia okolicznych gruntów. Pierwsza turbina oddana będzie do eksploatacji w roku 1954. Elektrownie te będą produkować 265 mln. energii elektrycznej rocznie. Budowa trzech elektrowni na rzece Tisie pozwoli zaoszczędzić ca 30.000 wagonów węgla rocznie.

Nad Dunajem buduje się obecnie inną wielką nowoczesną elektrownię. Elektrownia jest jednym z największych obiektów dziesięcioletniego planu gospodarki energetycznej.

Istniejące dotychczas elektrownie nie są równomiernie wykorzystywane. W pewnych porach dnia są bardzo obciążone, w nocy natomiast maszyny wytwarzające energię elektryczną nie są wcale w pełni wykorzystane. Nowa elektrownia wyrówna te braki. Stare elektrownie w okresach słabego wykorzystania prądu przeznaczają nadwyżki swojej energii do pompowania wody do specjalnych zbiorników. Przy pomocy tej wody w okresach szczególnego obciążenia elektrowni poruszane są dodatkowe turbiny do wytwarzania energii elektrycznej. Stosowanie tej metody podnosi bardzo wydajność tych elektrowni. Budowa nowej elektrowni oparta jest na przodujących wzorach radzieckich, a mianowicie na elektrowniach w Kujbyszewie i Stalingradzie. Fachowcy radzieccy udzielają przy tym wielu cennych rad. Elektrownia budowana jest na wysokości 400 m. na płaszczyźnie otoczonej górami. Podłoże andezytowe posłuży tu jako fundament naturalnego basenu wodnego, który zwiększy produkcję energii elektrycznej o wiele setek milionów kw rocznie.

Uprawa bawełny

Państwowe gospodarstwa rolne i spółdzielnie produkcyjne na Węgrzech mają w tym roku wysokie zbiory bawełny. Nowa roślina pomyślnie przyjęła się na gruncie węgierskim i powierzchnia uprawna wzrasta co roku. W r.1949 pod uprawę bawełny zajęto 600 holdów, a w r.1951 - już 50.000 holdów.

Najlepiej przeprowadzają zbiory bawełny komitaty /rejony/ Szolnok, Bekex, Csongrad. Hodowcy bawełny stosują tam radziecką metodę zbiorów, przekazaną im przez kołchozników radzieckich, w czasie ich wizyty na Węgrzech.

Poprzednio surowiec dla węgierskiego przemysłu włókienniczego importowano z zagranicy. Obecnie zapotrzebowanie kraju na surowiec w coraz większym stopniu zaspakajane jest surowcem krajowym. Równocześnie z bawełną państwowe i spółdzielcze gospodarstwa rolne po raz pierwszy rozpoczynają na Węgrzech hodowlę kenafu, będącego ważnym surowcem dla przemysłu włókienniczego.

Przy wprowadzaniu nowych upraw wielką pomoc węgierskiemu rolnictwu okazuje Związek Radziecki, dostarczający nasion oraz maszyn dla uprawy zbiorów.

Rolnictwo węgierskie zawdzięcza swe sukcesy również korzystaniu z przodujących doświadczeń radzieckiej nauki agrotechnicznej.

Budowa dróg

Węgierskie przedsiębiorstwo budowy szos wykonało swój tegoroczny plan już 24 września. Od zakończenia wojny na budowie dróg położono ogółem 800.000 m³ betonu.

W r.b. 30,8% robót przeprowadzono przy pomocy nowoczesnych maszyn do budowy dróg.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Zastąpienie administracji planu Marshalla przez M.S.A.

Zo źródeł waszyngtońskich donoszą, że najpóźniej za 2 miesiące E.C.A. /Economic Cooperation Administration/ zastąpiona będzie przez M.S.A. /Mutual Security Agency/.

Ta "agencja wzajemnego bezpieczeństwa" koordynować ma zbrojenia państw zależnych od Stanów Zjednoczonych oraz pilnować, by przygotowania wojenne nadal wzrastały.

Na ten cel M.S.A. rozporządzać będzie w pierwszym roku sumą \$ 7.5 mlrd. Znaczenie tej sumy występuje szczególnie poważnie w porównaniu z dotacjami planu Marshalla, które w okresie 5 1/2 lat osiągnęły sumę \$ 28 mlrd.

B E L G I A

Handel zagraniczny we wrześniu br.

Obroty towarowe Belgii z zagranicą we wrześniu rb. wynosiły /wszystkie cyfry w mln.fr.belg./ 20.056.

Import belgijski spadł do 8.732 wobec 9.700, a eksport wzrósł do 11.324.

Przewaga belgijskiego eksportu nad importem we wrześniu r.b. wynosiła 2.592 w porównaniu z 1.500 w sierpniu.

Wzrost cen hurtowych

Od rozpoczęcia agresji amerykańskiej na Korei wskaźniki cen hurtowych w Belgii wzrastają bez przerwy. Ogólny wskaźnik cen hurtowych osiągnął w marcu r.1951 - 479 /1936-1938 = 100/ w porównaniu z 365 w czerwcu r.1950.

Nieznaczna obniżka ogólnego wskaźnika w kwietniu /o 1 punkt/ i w maju /o 5 punktów/ w wyniku wahanía cen na światowych rynkach surowcowych ustąpiła już w czerwcu miesiąca ponownej wyższe /o 2 punkty/. Ogólny wskaźnik pozostaje więc w ten sposób na niezwykle wysokim poziomie.

Wskaźnik cen hurtowych w Belgii był w czerwcu r.1951 w porównaniu z czerwcem r.1950 następujący /1936-1938 = 100/:

	Czerwiec		/ w % % /
	1950	1951	
Ogólny wskaźnik	365	475	30
w tym:			
artykuły rolnicze			
pochodzenia zwierzęcego	326	405	25
" roślinnego	434	489	13
tłuszcze	351	475	35
artykuły pochodzenia			
mineralnego	362	436	20
artykuły chemiczne	281	368	31
skóra surowa	371	497	34
kauczuk	280	497	78
materiały drzewne	531	686	29
papier i tektura	375	744	72
artykuły włókiennicze	394	557	41
materiały budowlane	406	428	5
metale i wyroby metal.	327	473	45

Oblicze planu Schumana

Zarząd kopalń belgijskich opublikował poważną pracę dyrektora kopalń, Martensa, krytykującą plan Schumana, "Udział Belgii w planie Schumana - stwierdza Martens - wywołałby wyparcie belgijskiego przemysłu węglowego z rynku europejskiego w dwóch etapach. W pierwszym nastąpiłoby stopniowe zamykanie kopalń najmniej opłacalnych, w drugim zmniejszenie produkcji do 5 lub 6 mln ton wobec 28 mln ton węgla wydobywanych obecnie". Martens stwierdza, że udział Belgii w planie Schumana ograniczyłby zatem produkcję węgla o 75% "nociągając za sobą wszelkie z tego wynikające konsekwencje dla gospodarki krajowej. W takim wypadku cała nasza gospodarka byłaby, w istocie rzeczy, zależną od Niemiec Zachodnich, które stałyby się naszym głównym dostawcą węgla, co dałoby im w ręce takie atuty polityczne, że posiadliby ogromną przewagę nad nami".

D A N I A

Zniżka importu we wrześniu

Import do Danii wynosił we wrześniu Kr.530 mln, a eksport Kr.450 mln. Po raz pierwszy od lutego nadwyżka importu była poniżej Kr.100 mln. Nadwyżka importu w pierwszych 9-ci u miesiącach b.r. wynosiła Kr.1.159 mln.

FRANCJA

Handel zagraniczny we wrześniu

Ogólny import Francji we wrześniu r.1951 wyniósł /wszystkie cyfry w mld. franków francuskich/ 130,8 w porównaniu z 128,8 w sierpniu b.r., a eksport odpowiednio - 123,1 i 111,2. Wrześniowy import Francji z krajów obcych wyniósł 104,4, t.zn. pozostał na poziomie poprzedniego miesiąca, a eksport - 73,3 w porównaniu z 66,7.

Import Francji z jej kolonii osiągnął we wrześniu r.1951 - 26,4, a eksport do kolonii - 49,8.

Deficyt bilansu handlowego Francji wyniósł we wrześniu r.1951 - 7,7, przy czym ujemne saldo w handlu z państwami obcymi osiągnęło cyfrę 31,1, a dodatnie saldo handlu z koloniami 23,4.

Handel z różnymi strefami monetarnymi przedstawiał się następująco /w mld.fr.franc./:

	<u>import</u>	<u>eksport</u>
Ogółem	104.9	73,3
Strefa szterlingowa	30.9	15.8
z tego:		
Wielka Brytania	3,9	9.7
Strefa dolarowa	23.4	12.1
z tego:		
Stany Zjednoczone	18.1	9.6
Kanada	2.7	0,6
Pozostałe kraje	50.1	45.4

Handel zagraniczny w ciągu pierwszych 9 miesięcy br.

Wartość francuskiego importu w ciągu trzech kwartałów roku bieżącego wyniosła 1.169.900.000.000 franków wobec 776.500.000.000 - w analogicznym okresie 1950 roku. Wartość eksportu osiągnęła 1.088.400.000.000 franków w porównaniu z 720.200.000.000 fr. Wągowo przywóz w ciągu 9 miesięcy br. wyniósł 34.200.000 ton wobec 28.680.000 w tym samym okresie roku ubiegłego. Wywóz w tymże okresie podniósł się do 30.000.000 ton z 23.620.000 t.

Nadwyżka wartości importu nad eksportem podniosła się w okresie sprawozdawczym do 81.500.000.000 z 56.300.000.000 franków w okresie od stycznia do września roku ubiegłego.

Poniższa tabela odzwierciedla strukturę geograficzną handlu Francji w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy r.1950 i 1951 /we fr.fr./:

Handel z krajami obcymi

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1951	1950	1951	1950
Arabia	70.737	35.703	2.645	496
Argentyna	26.723	23.789	24.690	27.452
Australia	66.319	31.142	11.526	7.069
Austria	4.629	2.258	8.235	3.380
Belgia-Luksemburg	52.903	35.780	64.125	44.945
Brazylia	23.095	10.330	23.249	9.068
Dania	8.674	6.702	13.537	13.696
Egipt	16.371	15.917	18.970	13.629
Hiszpania	11.062	8.324	10.703	8.157
Holandia	21.473	17.593	31.392	26.665
Indie	12.749	6.165	6.533	3.824
Irak	26.632	18.463	469	321
Iran	10.337	8.267	1.918	1.260
Japonia	3.597	1.638	5.878	1.077
Kanada	11.353	6.349	6.139	2.967
Malaje	32.784	7.548	4.790	1.436
Niemcy Zachodnie	67.712	51.282	52.415	55.099
Nowa Zelandia	15.914	8.561	1.266	539
Pakistan	19.077	9.827	3.561	1.451
Stany Zjednoczone	132.368	99.197	67.734	22.851
Syria-Liban	4.126	1.910	10.357	5.538
Szwajcaria	22.421	21.173	64.030	33.867
Szwecja	24.789	11.710	24.198	16.419
Wenezuela	9.220	9.030	4.121	2.438
Wielka Brytania	41.371	29.081	105.733	67.984
Włochy	34.209	25.589	27.763	19.182
ZSRR	2.612	1.135	495	676
Związek Połudn. Afryki	40.019	14.900	6.505	2.678
Ogólna ilość ze wszystkich i do wszystkich krajów obcych	927.083	575.754	702.950	157.600

Handel z posiadłościami zamorskimi:

Francuska Afryka Równikowa	10.699	6.598	11.772	8.779
Francuska Afryka Zachodnia	56.264	48.572	54.743	33.192
Algier	67.188	65.922	114.980	81.101
Kamerun	11.725	9.290	14.429	8.357
Indochiny franc.	14.404	6.423	56.182	37.505

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1951	1950	1951	1950
Madagaskar	15.122	10.105	20.582	12.058
Marokko	27.714	20.879	59.666	42.833
Tunis	14.282	16.116	32.332	24.854
Ogólna ilość do i z posiadłości zamor- skich	242.786	201.361	385.430	262.988
Suma globalna	1.169.869	777.115	1.088.380	720.588

Ceny hurtowe i detaliczne w okresie pierwszych
8 miesięcy r.1951

Francuski Państwowy Instytut Statystyczny przyjął od stycznia r.1951 za podstawę swych obliczeń cen hurtowych rok 1949. a nie 1948. jak to miało miejsce dotychczas.

Wraz z przejściem na nową bazę obliczeniową uwzględniono większą ilość towarów /319 wobec poprzednich 135/. Ostatnio opublikowany nowy wskaźnik cen hurtowych obejmuje 3 główne grupy: 1/ artykuły spożywcze, 2/ produkty naftowe i energię elektryczną, 3/ towary przemysłowe.

	żywność /54 towary/	produkty naf- towe i energia elektryczna /28 towarów/	towary przem- ysłowe /207 towar./	wskaźnik ogólny /319 to- warów/
r.1950				
przeciętny wskaźnik miesięczny	104.2	105.6	113.7	108.3
r.1951				
styczeń	106.6	115.0	140.5	123.0
luty	110.0	116.5	152.5	130.0
marzec	112.7	118.9	158.0	134.0
kwiecień	116.0	126.8	166.3	140.2
maj	121.0	123.7	163.9	140.7
czerwiec	117.3	121.6	161.2	138.4
lipiec	114.8	123.2	156.3	134.7
sierpień	117.2	122.1	152.8	134.0

Przy obliczaniu wskaźnika cen detalicznych w styczniu r.1951 przyjęto również za podstawę rok 1949 i uwzględniono więcej rodzajów towarów. które podzielone zostały na cztery grupy: 1/ artykuły spożywcze - 41 artykułów zamiast 29. 2/ światło i opał - 3 artykuły, 3/ nieuwzględnione przed tym przedmioty powszechnego użytku - 115 rodzajów, 4/ usługi i inne.

Na tej podstawie powstał ogólny wskaźnik cen detalicznych towarów konsumowanych przez przeciętną rodzinę paryską w ciągu każdego miesiąca w okresie 8 miesięcy r.1951 wzrost wskaźnika ilustrują następujące dane /1941 = 100/:

	artykuły spożywcze	opał i światło	wyroby przemysł.	usługi	wskaźnik ogólny
styczeń	120.0	128.6	106.9	133.0	119.3
lutv	121.3	128.6	110.9	133.0	120.9
marzec	123.0	128.9	116.1	136.0	123.6
kwiecień	124.6	139.5	118.4	138.0	125.7
maj	129.4	139.5	119.9	141.0	129.3
czerwiec	127.3	139.5	122.6	141.5	129.2
lipiec	126.9	148.8	123.6	148.0	130.0
sierpień	127.4	148.8	124.7	153.0	131.2

Produkcja przemysłowa w ciągu pierwszych 8 miesięcy

Poniżej podajemy wskaźniki produkcji przemysłowej /bez budownictwa/ we Francji w ciągu pierwszych 8 miesięcy 1951 r. /rok 1938 = 100; w nawiasach wskaźniki globalnej produkcji przemysłowej w poszczególnych miesiącach roku 1950/: styczeń 136 /126/, luty - 140 /126/, marzec - 137 /111/, kwiecień - 142 /122/, maj - 145 /128/, czerwiec - 143 /124/, lipiec - 132 /116/, sierpień - 116 /100/.

Ruch wskaźników w poszczególnych dziedzinach francuskiego przemysłu w ciągu ostatnich miesięcy ilustruje następujące zestawienie /rok 1938 = 100/:

	1950	1951		
	średn.mies.	czerwiec	lipiec	sierpień
elektryczność	160	181	169	156
gaz	174	174	153	141
nafta i inne paliwa				
płynne	208	284	280	-
paliwa stałe	106	111	106	104
wydobycie rud met.	95	116	114	107
wydobycie mat.bud.	117	136	139	139
wydobycie różnych minerałów	138	151	121	105
produkcja metali	139	164	152	145
przetwórstwo met.	131	156	154	120
szkło, ceramika	150	183	176	176
mater.budowlane	126	147	140	141
budownictwo i roboty				
publiczne	123	135	133	-
chemikalia	135	157	138	142
kauczuk	173	209	201	117
przemysł włókienni- czy	109	120	93	-
skóry	75	72	64	-
papier i karton	115	141	114	95
przemysł spożywczy	110	126	104	-
tłuszcze	77	96	71	-
tytoń i zapalki	146	176	174	54

G R E C J A

Inwestycje kapitału zachodnio-niemieckiego

Firmy zachodnio-niemieckie chcą finansować oraz wziąć udział w budowie sieci wodociągowej w Ilikis. Opracowywanie projektu zbliża się już ku końcowi.

H I S Z P A N I A

Budżet wojny

Preliminarz budżetowy na rok 1952 przewiduje znaczne zwiększenie wydatków na Ministerstwo Wojny, utrzymanie policji i wojska. Preliminarz został powiększony o 3 miliardy pesetów, z tego 2 miliardy przeznaczono na przygotowania wojenne i terror w stosunku do mas pracujących. Niezależnie od tego przeznaczono dalszych 1940 milionów pesetów na budowę i unowocześnienie baz wojennych, lotnisk, portów i strategicznych połączeń komunikacyjnych.

H O L A N D I A

Handel zagraniczny w I półroczu b.r.

Opublikowane niedawno cyfry, dotyczące holenderskiego bilansu płatniczego w okresie pierwszych 6 miesięcy r.1951 wskazują, że nastąpił pewien wzrost w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Procent pokrycia importu przez eksport podwyższył się z 62 w r.1950 do 67 w r.1951, jednakże saldo deficytowe wzrosło o niemal 200 mln flor. z 1.525 mln. fl.w roku 1950 do 1.710 mln fl.w roku 1951.

Poniższa tablica odzwierciedla rozwój holenderskiego handlu zagranicznego w okresie pierwszych 6 miesięcy r.1950 i 1951 /w mln florenów/:

	Import		Eksport	
	1950	1951	1950	1951
styczeń	580	791	396	524
luty	520	769	313	568
marzec	612	869	400	555
kwiecień	643	821	368	581
maj	662	938	377	578
czerwiec	691	949	429	622
Ogółem	3.708	5.137	2.283	3.428

Cyfry te wskazują, że ogółem handel zagraniczny wykazuje wzrost dość znaczny pod względem wartości, gdyż zarówno import jak i eksport powiększyły się.

Należy to przypisać częściowo ogólnej wyższości cen, a w szczególności podrożeniu surowców.

Można przewidywać, że szereg środków zastosowanych przez rząd, których celem ma być ograniczenie inwestycji zahamują niewątpliwie w najbliższych miesiącach import tak dalece, że trzeba oczekiwać zmniejszenia zakupów zagranicą.

Handel Holandii z Belgią, Wielką Brytanią i Argentiną poprawił się w ciągu 1 półrocza r.1951 w porównaniu z analogicznym okresem r.1950, gdyż procent pokrycia importu przez eksport w stosunku do tych krajów wzrósł z 46 %, 92 % i 16% do 55%, 129% i 67%. W zakresie stosunków handlowych ze Stanami Zjednoczonymi bilans płatniczy wykazuje znaczny deficyt.

Od stycznia do czerwca r.1951 eksport holenderski do Stanów Zjednoczonych zwiększył się jednak przekraczając 207 mln.flor. wobec 63 mln w analogicznym okresie r.1950.

Eksport holenderski do Stanów Zjednoczonych wzrastał stopniowo od roku 1947 gdy wynosił on \$ 26,5 mln, podczas gdy w r.1948/- \$ 43,8 mln, 1949 - \$ 59,7 mln, 1950 - \$ 83,6 mln. /już

Procent pokrycie importu przez eksport spadł w stosunkach handlowych pomiędzy Holandią a Niemcami Zachodnimi /71 wobec 115/, z Indonezją /47 wobec 72/ i z Francją /52 wobec 72/.

Handel zagraniczny we wrześniu r.b.

Import wynosił 715 mln fl., a eksport 693 mln fl. Deficyt bilansu handlowego wzrósł o 22,1/2 mln flor.i wynosił w okresie pierwszych 9 miesięcy rb. 2.272 mln florenów wobec 1.984 mln w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Wzrost cen hurtowych

Wbrew oczekiwaniom holenderskich kół handlowych, wskaźnik cen hurtowych wzrastał stale w ciągu I-go półrocza r.1951.

Do czerwca r.1951 wskaźniki cen hurtowych podniosły się w porównaniu z sierpniem r.1949 t.j. miesiącem poprzedzającym dewaluację guldena, dla artykułów żywnościowych o 20%, dla surowców podstawowych i pomocniczych o 63%, dla wyrobów gotowych o 39%; wskaźnik ogólny wzrósł w tym okresie o 42%. Wzrost wskaźników od czerwca 1950 r. tj. od chwili rozpoczęcia amerykańskiej agresji na Korei do czerwca r.1951 wynosił odpowiednio 10%, 40%, 28% i 26%. Wskaźnik cen hurtowych w Holandii wzrastał w sposób następujący /r.1948 = 100/:

	sierpień 1949 r.	czerwiec 1950 r.	styczeń 1951 r.	czerwiec 1951 r.
artykuły spożywcze	97	112	120	123
surowce	105	122	158	171
wyroby gotowe	104	113	135	145
ogólny wskaźnik	102	115	136	145

Kryzys w przemyśle włókienniczym

W związku z wyścigiem zbrojeń i zubożeniem mas pracujących zmniejsza się coraz bardziej zdolność nabywcza ludności. Na skutek zmniejszonego popytu na wyroby włókiennicze holenderski przemysł tekstylny przeżywa poważny kryzys. 6 października gazeta "Telegraaf" zamieszcza korespondencję o ponownym zmniejszeniu produkcji fabryk włókienniczych.

Gazeta pisze: "Przędzalnie zmuszone są pracować w ograniczonym wymiarze godzin. Fabryki włókiennicze w prowincji Drenthe musiały skrócić dzień pracy. Fabryki w Almelo, Hengelo, Borne i Enschede również skróciły tydzień pracy. W Hengelo tkalnia "Stork" pracuje zaledwie 4 dni w tygodniu, podobnie jak fabryka "Scholten" w Enschede".

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Deficyt bilansu handlowego we wrześniu r.b.

Wartość importu Niemiec Zachodnich wzrosła we wrześniu r.b. do 1.576 mln mrk z.n. wobec 1.200 mln w sierpniu. Wartość eksportu w tym samym okresie wzrosła tylko do 1.364 mln mrk.z.n. wobec 1.329 mln.

Bilans handlowy wykazał deficyt w wysokości mrk. z.n. 256 mln, podczas gdy od kwietnia saldo jego było dodatnie.

Deficyt za pierwsze 9 miesięcy r.b. wynosi około 347 mln. mrk.z.n. W porównaniu z r.1950 eksport w ciągu pierwszych trzech kwartałów wzrósł o 93%, import zaś o 45%.

Przeciw dyskryminacji wolnej strefy hamburskiej

Düsseldorfski "Industrie-Kurier" podnosi ostry protest przeciw utrudnianiu ruchu tranzytowego w porcie Hamburskim.

"Są one tymbardziej dotkliwe - pisze dziennik - że porty holenderskie i belgijskie zapewniają niezakłócony transport do Chin firmom ze Wschodu. Właśnie import ze Wschodu przynosi dodatkowe możliwości zatrudnienia portowi hamburskiemu i dodatkowe zlecenia przedsiębiorstwom zachodnio-niemieckim."

Zarząd portu hamburskiego stwierdza jednocześnie, że zdolność przeładunkowa portu nie jest nawet w części odpowiednio wykorzystana, w przeciwieństwie do innych wielkich portów, które są obecnie do tego stopnia przeciążone, że często mają tam miejsce zakorkowania przeładunków. Pomimo poważnych możliwości Hamburga do portu jego nie zawiąza wiele statków, gdyż przestało to być opłacalne. Z towarów eksportowanych przeładunkuje się do Wielkiej Brytanii żelazo stalowy i żelazny, a potas do Skandynawii. Przeładunki sruoty pastewnej do zachodnio-niemieckich portów morskich i Skan-

dynawii nie dają dochodów, ponieważ statki w większości wypadków wracają puste.

Sytuacja w przemyśle zachodnio-berlińskim

Według informacji zachodnio-berlińskiego Banku Centralnego zdolności wytwórcze przemysłu zachodnio-berlińskiego nie są już w pełni wykorzystane.

Poniższa tablica jasno podkreśla stale pogarszającą się sytuację sztucznie oderwanej części stolicy Niemiec:

Procent wykorzystania zdolności
wytwórczych danego przemysłu:

szkło	90
energia elektryczna	75
obuwie	70
azbest i kauczuk	50-70
mechanika precyzyjna i optyka	60
odlewy	60
towary włókiennicze	60
tkaniny	60
lakiery i farby	55
artykuły farmaceutyczne	50
papier i tektura	50
kosmetyki	45
grafika	45
hafty i wyroby tkackie	40-50
pojazdy	40
stal i żelazo konstrukcyjne	30
mydło	10

Wzrost inflacji

Wg danych oficjalnych ilość pieniędzy papierowych w obrocie wzrosła od końca stycznia do końca lipca r.1951 o ca 2,75 mldr marek zach.niem. t.j. o 10%.

Duża część zwiększenia środków obiegowych /1,5 mldr marek zach.niem./ przypada na czerwiec i lipiec, t.j. miesiące, w ciągu których nastąpiło zmniejszenie produkcji przemysłowej o 5%.

N O R W E G I A

Handel zagraniczny we wrześniu

Według danych Centralnego Biura Statystyki, eksport wzrósł we wrześniu rekordowo, bo aż o 363 mln kr. Import utrzymał się na dawnym poziomie i wyniósł 442 mln kr.

Wartość eksportu w ostatnich 3 kwartałach wynosi 2859 mln kr. czyli przeciętnie 317 mln kr. miesięcznie. W porównaniu z odpowiednim okresem r.1950 jest to zwyżka o 942 mln kr.

Import w ciągu tych 3 kwartałów wyniósł 3901 mln kr. czyli o 946 mln kr. więcej niż w tym samym okresie ub.r.

Bilans płatniczy w pierwszej połowie br.

Norweski bilans płatniczy wykazuje ostatnio znaczną poprawę. W pierwszej połowie 1951 r. saldo ujemne zostało zmniejszone do Kr. 90 mln wobec Kr. 690 mln w tym samym okresie 1950 r.

Z oświadczenia premiera wynika, że w lipcu b.r. Norwegia miała nadwyżkę 100 mln kr. Nadwyżka miała miejsce również i w sierpniu. Zarówno w sierpniu jak i we wrześniu rachunek Norwegii w Europejskiej Unii Płatniczej wykazywał znaczne nadwyżki.

Jednakowoż zbrojenia Norwegii coraz silniej wpływają na gospodarkę kraju i ciężar ich dźwigi już całe życie gospodarcze.

Kryzys przemysłu lekkiego

W związku z urzeczywistnieniem t.zw. "liberalizacji handlu" co nastąpiło na rozkaz amerykański, norweski przemysł lekki, zaopatrujący rynek wewnętrzny, przeżywa ciężki kryzys. Przedsiębiorstwa norweskie nie są w stanie konkurować z amerykańskimi i innymi towarami zagranicznymi, które napływają masowo do kraju. Poszczególne przedsiębiorstwa zmuszone są znacznie zmniejszać lub całkowicie przerwać produkcję. W ostatnich dniach zamknięta została w Sandefjord fabryka obuwia na skutek przepełnienia składów wyrobami gotowymi. Wszyscy tamtejsi robotnicy zostali zwolnieni. Fabryki skórzano-obuwiane w Oslo skracają czas pracy i zmniejszają ilość robotników. Wielu robotników zwolniono z przedziałni wełny w Fredrikstad. Właściciel tej przedziałni oświadczył, że cały norweski przemysł włókienniczy przeżywa w chwili obecnej kryzys w związku z trudnościami zbytu, gdyż obce towary sprzedawane są taniej niż norweskie.

S Z W A J C A R I A

Handel zagraniczny we wrześniu r.b.

Według doniesień "Gazette de Zürich" import Szwajcarii we wrześniu r.1951 wynosił 420,8 mln franków szw. w porównaniu z 441,4 mln franków szw. w sierpniu b.r., a eksport odpowiednio - 426,0 mln franków szw. i 348,2 mln franków szw.

Głównymi kontrahentami Szwajcarii we wrześniu b.r. były następujące kraje /w mln franków szw./ :

	<u>Import</u>		<u>Eksport</u>	
	sierpień	wrzesień	sierpień	wrzesień
Niemcy Zachodnie	81,6	74,6	32,3	79,4
U.S.A.	74,4	74,0	36,5	52,1
Francja	41,5	43,9	30,6	33,5
Włochy	30,8	29,9	20,7	25,3
Belgia	36,7	38,8	18,9	22,3
Wielka Brytania	27,0	25,2	19,4	20,9
Brazylia	4,5	4,0	20,4	17,2
Szwecja	-	12,0	-	14,0

Wzrost inflacji

Wg bilansu Narodowego Banku Szwajcarii zapasy złota w kraju zmniejszyły się przy końcu września r.1951 o 37 mln franków szw. w porównaniu ze stanem przy końcu lipca bieżącego roku i wyniosły 5.977 mln franków szw.; rezerwy walutowe wynosiły 187 mln franków szw.

Ilość pieniędzy papierowych w obiegu zwiększyła się w tym samym okresie roku bieżącego o 117 mln franków szw. i wyniosła 4.586 mln franków szw.

Nacisk imperialistów amerykańskich

Szwajcarski Minister Finansów oświadczył, iż USA usiłują zagarnąć w swoje ręce lub co najmniej poddać swojej kontroli największe banki szwajcarskie. Wg niego przewodniczący Misji Planu Marshalla w Szwajcarii zażądał w lipcu od rządu federalnego przekazania rządowi amerykańskiemu dokumentów, dotyczących kapitałów, złożonych w bankach szwajcarskich przez inne państwa oraz transakcji dokonywanych przez banki szwajcarskie z innymi bankami i rządami. Przewodniczący wymienionej misji zagroził, że o ile rząd szwajcarski nie zadośćuczyni temu żądaniu - USA zastosują blokadę kredytów szwajcarskich w bankach amerykańskich oraz wstrzymają handel ze Szwajcarią.

Minister oświadczył dalej, że to formalne ultimatum wywołało wielkie niezadowolenie w sferach finansjery szwajcarskiej, którą rząd powiadomił o żądaniach amerykańskich. Szwajcarskie koła finansowe przypuszczają, że przy pomocy kontroli banków szwajcarskich Waszyngton usiłuje kontrolować finanse szeregu państw, zarówno zaprzyjaźnionych jak i wrogo nastawionych do USA.

S Z W E C J A

Handel zagraniczny w III kwartale br.

Obroty handlowe Szwecji zmniejszyły się w lipcu r.1951 do 1.516 mln koron szw. w porównaniu z 1932 mln koron szw. w czerwcu tego samego roku.

import szwedzki w lipcu br. zmniejszył się w porównaniu z czerwcem tegoż roku o 113 mln koron szw. i osiągnął 773 mln koron szw., a eksport - o 303 mln koron szw. osiągając 743 mln koron szw.

W okresie styczeń-lipiec r.1951 import wyniósł 5.326 mln koron szw., a eksport - 4.716 mln koron szw. W ten sposób deficyt handlu zagranicznego Szwecji wzrasta nieustannie i osiągnął we wspomnianym okresie 7 miesięcy 610 mln koron szw. w porównaniu z 391 mln koron szw. za cały 1950 rok.

Handel zagraniczny Szwecji w lipcu charakteryzują następujące dane /w mln koron szw./:

	lipiec
IMPORT	773
w tym:	
artykuły włókiennicze	
odzież	138
artykuły spożywcze	114
maszyny i narzędzia	87
metale i wyroby	87
węgiel i koks	84
oleje mineralne	69
środki transportowe	55
chemikalia	51
EKSPORT	743
w tym:	
celuloza	157
papier i tektura	118
maszyny i narzędzia	85
metale	73
materiały drzewne	129
artykuły spożywcze	28
środki transportowe	42
ruda żelazna	64
chemikalia	17

Geograficzna struktura handlu zagranicznego w I-szym półroczu r.1951 była następująca /w mln koron szw./:

	<u>i m p o r t</u>	<u>E k s p o r t</u>
Ogółem	4.553	3.973
w tym:		
Wielka Brytania	762	709
Niemcy Zachodnie	556	360
USA	422	286
Norwegia	123	249
Francja	255	223
Holandia	193	218
Dania	121	201
Unia Belg.-Luks.	234	167
Brazylia	122	159

	<u>I m p o r t</u>	<u>E k s p o r t</u>
Argentyna	82	145
Włochy	147	130
Związek Połud.-Amryk.	25	67
Szwajcaria	89	60
Finlandia	35	58
Indie, Cejlon	48	32

Szwedzki handel zagraniczny wykazał w sierpniu następujące obroty /w milionach szwedzkich koron/:

	import:	eksport:	saldo:
sierpień	838,6	756,0	- 82,6
sierpień 1950	508,9	496,4	- 12,5
I-VIII.1951	6.164,2	5.472,8	- 691,4
I-VIII.1950	3.740,1	3.440,1	- 300,0

We wrześniu dał się zauważyć znaczny wzrost eksportu. Łączna wartość eksportu wyniosła w tym miesiącu Kr.915 mln t.j. o Kr.40 mln więcej, aniżeli we wrześniu ub.r. Import we wrześniu osiągnął Kr.757 mln czyli o Kr.215 mln więcej, aniżeli przed rokiem.

W ciągu pierwszych 9 miesięcy br. eksport szwedzki wynosił Kr.6.388 mln wobec Kr.3.954 mln. w tym samym okresie 1950 r., a import - Kr.6.921 mln wobec Kr.4.282 mln. Bilans ujemny wzrósł zatem w okresie sprawozdawczym z Kr. 328 mln w r.1950 do 533 mln w r.b.

Niedobór szwedzkiego bilansu za pierwsze trzy kwartały r.b. wynosił 533 mln kr. w stosunku do 328 mln kr. w analogicznym okresie r.ub.

Ponieważ w ostatnim kwartale eksport przewyższa zwykle import, uważa się za możliwe wyrównanie bilansu handlowego w r.b. a to głównie ze względu na silny wzrost cen uszlachetnionych wytworów drzewnych.

Obroty wzrosły w stosunku do r.ub. pod względem wartości o 62%.

Najsilniejszy wzrost zanotowano w dziale wyrobów włókienniczych oraz samochodów.

Poważnie wzrósł eksport celulozy, papieru i papy. Ewentualny niedobór bilansu handlowego będzie mógł być łatwo wyrównany oczekiwanymi dochodami szwedzkiej floty handlowej, które szacowane są w r.b. na 500 mln kr. w stosunku do 190 mln kr. w r.1950.

Wskaźnik cen hurtowych w lipcu

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Szwecji w lipcu r.1951 wyniósł 304 punkty w porównaniu z 305 w czerwcu i 266 w styczniu b.r. /1935 r. = 100/.

Zmiany wskaźnika cen hurtowych rozmaitych towarów w czerwcu r.1951 były następujące:

	1 9 5 1 r.		
	styczeń	czerwiec	lipiec
Wskaźnik ogólny	266	305	304
w tym:			
surowce przemysłowe	318	377	374
półfabrykaty	300	340	341
wyroby gotowe	230	267	266
artykuły rolnicze	239	258	262
artykuły spożywcze pocho-			
dzenia roślinnego	242	266	271
artykuły spożywcze pocho-			
dzenia zwierzęcego	241	247	249
chemikalia	244	289	298
opał	350	421	439
skóry surowe i wyroby			
skórzane	302	310	310
artykuły włókiennicze	306	389	362
kauczuk i wyr.gumowe	222	211	208
metale i wyr.metalowe	232	269	273
maszyny i środki transp.	193	213	217
celuloza, papier i tekstura	293	366	373
materiały drzewne	508	560	560

Dalsza rozbudowa żeglugi handlowej

Szwedzka flota handlowa wzrosła w I półroczu o 31 statków wyporności 95185 BRT. Z tego 13 statków o 5221 BRT było jednostkami nowymi, a 18 statków o 29937 BRT - używanymi.

Z rejestru skreślono 26 jednostek o 24905 BRT. Cała flota obejmuje obecnie 1263 jednostki o wyporności 2146 BRT.

W stoczniach szwedzkich buduje się 217 /na 1 stycznia 1952 będzie gotowych 183/ statków o wyporności 1.512 /1.093/ mln BRT.

T U R C J A

Handel zagraniczny w I półroczu b.r.

Mimo wielkich ilości przybywających do Turcji towarów wśród lokalnych sfer handlowych panuje przekonanie, że prywatne zakupy są stosunkowo niewielkie i nie przekraczają zapotrzebowania konsumentów. Poza zakupami rządowymi - traktorów, ciężkich artykułów inwestycyjnych itd. zmniejszenie importu wynika z przywozu szerszego wachlarza produktów i większej ilości towarów luksusowych.

Urzędowe dane statystyczne wykazują za pierwsze 6 miesięcy b.r. wzrost pod względem wartości zarówno importu jak i eksportu i bardziej korzystny bilans handlowy

aniżeli w odpowiednim okresie ub.roku. Cyfry importu wykazywały 488.180.000 f.tur. /359.973.000 f.tur. za I półrocze 1950 r./, a eksportu - 439.764.000 f.tur. /298.978.000 f.tur. w odpowiednim okresie 1950 r./. Import towarów w lipcu wzrastał jeszcze bardziej i był wyższy aniżeli to wykazują oficjalne dane Urzędu Celnego.

Poniższa tabela przedstawia główne kierunki geograficzne tureckiego handlu zagranicznego w I półroczu b.r. /w mln r.t./:

	<u>import</u>	<u>eksport</u>
Francja	27,0	27,5
Niemcy Zachodnie	106,2	97,3
Wielka Brytania	90,9	31,0
Stany Zjednoczone	50,8	119,1
Ogółem /łącznie z innymi krajami/	488,2	439,8

Ciężka sytuacja finansowa

Jak donosi agencja ankarska, państwowe długi Turcji wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym o 414.600.000 funtów tureckich i wynoszą w chwili obecnej 2.565.500.000 funtów tureckich. Emisja banknotów w ostatnim tylko tygodniu wzrosła o 21 mln funtów tureckich i wynosiła 1.970.600.000 funtów tureckich. Deficyt walutowy w ostatnim tygodniu wzrósł o 1.500.000 funtów tureckich i osiągnął cyfrę 201.700.000 funtów tureckich.

W I E L K A B R Y T A N I A

Handel zagraniczny we wrześniu i w ciągu 3 kwartałów br.

Globalna wartość eksportu brytyjskiego we wrześniu wyniosła £ 208.200.000, co było o £ 16.000.000 czyli o 7 % poniżej przeciętnej z poprzednich dwóch miesięcy. Wskaźnik cen eksportowych podniósł się o 1 punkt do 125 /1950 = 100/, ale volumen eksportu wrześniowego był o 9 % mniejszy w porównaniu ze średnią z poprzednich dwóch miesięcy trzeciego kwartału br. W trzecim kwartale br. ogólna wartość wywozu osiągnęła £ 655.900.000, co było o £ 35.700.000 więcej niż przeciętnie w pierwszym półroczu. Wartość eksportu w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 r. była o 1/ % wyższa niż w tymże czasie 1950 roku, chociaż volumen podniósł się tylko o 3%.

Import do Wielkiej Brytanii we wrześniu, według ostatecznych danych, wyniósł £ 337.300 czyli o £ 31.200.000 mniej niż w sierpniu. Spadek importu był skutkiem sezonowo zmniejszonego przywozu artykułów żywnościowych. Wskaźnik cen importowych we wrześniu pozostał bez zmian na poziomie 138 /1950 = 100/. Koszt importu w ciągu roku bieżącego /do września/ był o 53 % większy niż w analogicznym okresie roku

zeszłego, a volumen przywiezionych towarów - według prowizorycznej oceny - był tylko o 14 - 15 % większy. Zwiększenie przywozu przypadło w zasadzie na surowce. Ogólny import w trzecim kwartale był pod względem wartości o 6 % wyższy niż w drugim kwartale.

Łączna wartość importu w ciągu pierwszych trzech kwartałów 1951 roku wyniosła £ 2.919.100.000 w porównaniu z £ 1.907.900.000 w tymże okresie roku ubiegłego.

Jeżeli porównamy z tym ogólną wartość eksportu /łącznie z reeksportem/, sięgającą £ 1.993.700.000, to okaże się, że nadwyżka przywozu, obliczanego na podstawie cif, nad wywozem, obliczanym fob, wyniosła £ 925.500.000, podczas gdy w ciągu całego kalendarzowego roku 1950 wyniosła ona tylko £ 348.000.000.

Wartość eksportowanych przez Anglię we wrześniu wyrobów metalowych oraz mechanicznych wyniosła o £ 5.200.000 mniej niż w sierpniu i sięgała £ 94.100.000; wartość eksportowanych tekstylii była o £ 4.300.000 niższa i przedstawiała £ 45.300.000, zaś wartość wywozu innych fabrykatów zmniejszona była o £ 6.100.000 do kwoty £ 45.700.000. Wywóz surowców spadł z £ 7.000.000 w sierpniu do £ 5.700.000, przy czym wartość eksportowanej wełny surowej obniżyła się do £ 1.400.000 z £ 2.600.000 w sierpniu. Wywóz żywności, napojów i tytoniu, na sumę £ 14.300.000 w sierpniu, spadł we wrześniu do £ 13.800.000.

Jak pisze "Economist", zagadnienie eksportu zaczyna być niepokojące, gdy przyjrzeć się cyfrom z września roku bieżącego. Szczególny niepokój budzi wywóz do Ameryki Północnej. Eksport do USA we wrześniu, na sumę £ 9.600.000, był o £ 3.300.000 mniejszy niż w poprzednim miesiącu, a cyfra za trzeci kwartał - £ 34.200.000 - była o 3 % niższa od średniej w pierwszym półroczu. Spadek wywozu w porównaniu z sierpniem dotyczył ważnych towarów, np. spadła wartość wywozu chemikaliów, wełny surowej, żelaza, stali i wyrobów z nich, metali nieżelaznych i ich przetworów, maszyn, pojazdów i tkanin wełnianych.

Eksport do Kanady we wrześniu spadł kolosalnie - o £ 5.800.000 - do sumy £ 8.300.000, w porównaniu z sierpniem; w stosunku do lipca było to niewiele więcej niż połowa.

W ciągu trzeciego kwartału wywóz na rynek kanadyjski, na sumę £ 39.000.000, był jeszcze o 13 % większy niż przeciętnie w pierwszym półroczu b.r. Spadek wywozu we wrześniu, podobnie jak w przypadku eksportu do USA, dotyczył przede wszystkim głównych towarów, zwłaszcza artykułów wełnianych, gospodarstwa domowego i samochodów. Specjalnie niepokojący stał się eksport samochodów, których we wrześniu wywieziono tylko 154, wobec przeciętnego miesięcznego wywozu 6.357 sztuk w roku 1950.

Wywóz węgla z Anglii za granicę w okresie pierwszych trzech kwartałów 1951 r. wyniósł tylko 5.419.344 tony metryczne wobec 11.146.536 t. - w tym samym okresie r.ub. Eksport wełny surowej w tymże czasie spadł do 20.000.000 lb

z 36.000.000 lbs przed rokiem. Eksport wyrobów żelaznych i stalowych w ciągu pierwszych 9 miesięcy roku bieżącego był mniejszy o 10%. W ciągu 9 miesięcy b.r. wywieziono 269.000 samochodów osobowych i podwozi do nich oraz 103.000 sztuk wozów ciężarowych: odpowiednie cyfry dla trzech kwartałów roku zeszłego były: 296.000 oraz 110.000 sztuk. Podniósł się tylko wywóz traktorów - do 82.000 z 59.000 sztuk.

Przywóz zboża i maki w ciągu pierwszych 9 miesięcy roku wyniósł 12.768.000.000 lbs wobec 9.968.000.000 lbs w odpowiednim okresie 1950 roku. Przywóz pasz osiągnął przeszło 882.000 ton wobec przeszło 592.000 - w roku ub. Import mięsa w okresie sprawozdawczym spadł do 1.792.000.000 lbs z 2.352.000.000 - przed rokiem. Przywóz jaj i masła był zmniejszony: jaj sprowadzono w ilości 80.000.000 tuzinów wobec 139.000.000, a masło spadło do 562.576.000 lbs z 626.752.000 funtów. Nastąpił też spadek przywozu kakao przy wzroście importu herbaty i kawy. Herbaty sprowadzono 311.000.000 wobec 240.000.000. Import cukru był największy po wojnie. Wyniósł on 4.144.000.000 lbs wobec 3.360.000.000 w odpowiednim okresie roku zeszłego /jest to waga cukru nierafinowanego/.

W dziedzinie surowców przemysłowych przywóz rudy żelaznej osiągnął w omawianym okresie 6.494.272 ton wobec 6.650.736 ton przed rokiem. Import rudy manganu wyniósł 308.864 wobec 307.832 ton, a bauksytu - 267.208 wobec 160.528 ton metrycznych. Import rudy niklu, jak i import innych surowców o znaczeniu strategicznym, wyniósł 27.432 tony w porównaniu z 18.288 - przed rokiem. Przywóz rudy i koncentratów cyny wzrósł niewiele - do 36.576 z 34.544 ton, natomiast zwiększony był import cyny metalicznej - do 7.133 t. z 2.504 ton.

Import bawełny surowej w pierwszych trzech kwartałach 1951 roku osiągnął tylko 753.000.000 lbs w porównaniu z 774.000.000 - w takim samym okresie roku ubiegłego. Odpowiednie cyfry dla zmniejszonego przywozu wełny surowej były: 411.000.000 wobec 574.000.000 lbs.

Import kauczuku wzrósł do 254.000 ton; w ciągu 9 miesięcy 1950 roku importowano 189.992 tony.

Przywóz juty wzrósł do 94.488 ton z 86.360 ton, a konopi podniósł się do 80.264 z 66.040 ton.

W okresie sprawozdawczym Anglia sprowadziła 1.115.000 jednostek standartowych drewna miękkiego wobec 553.000 jednostek przed rokiem. Import drewna twardego wzrósł nieznacznie i wyniósł 44.000.000 stóp³ wobec 43.000.000 stóp³.

Reasumując, import w zakresie surowców przemysłowych cechowały zmiany następujące: przywóz rudy żelaznej był o 2 % mniejszy niż w ciągu trzech kwartałów zeszłorocznych, zwiększony był przywóz bauksytu, aluminium, niklu i chromu oraz cyny, miedzi, manganu i antymonu. Import ołowiu i tungstenu spadł, a przywóz cynku pod postacią rud i koncentratów oraz czystego metalu był mniej więcej o 13% niższy. Siarkę sprowadzono w ilościach o 8% mniejszych niż przed rokiem.

Import surowców papierniczych był większy. W tej dziedzinie przywóz wyniósł 1.643.888 ton metrycznych wobec 1.374.648 ton, sprowadzonych przed rokiem.

Mimo pewnej, nieznacznej poprawy w kształtowaniu się bilansu handlowego we wrześniu, sytuacja płatnicza nie przestaje być groźna. Po odjęciu od wartości importu wyrażonej c.i.r., zwyczajowych 10%, stanowiących równowartość płaconych w szterlingach kosztów irachtów, ubezpieczenia itp. "czysty" deficyt handlowy we wrześniu br. wyniósł £ 86 mln, czyli tylko o £ 6 mln mniej niż w poprzednim miesiącu. Deficyt za 9 miesięcy br. po zastosowaniu takiej samej poprawki wyniósł £ 640 mln; co w skali rocznej odpowiada sumie £ 850 mln. Zakładając, że dochody płatnicze t.zw. niewidoczne przyniosą spodziewane £ 400 mln wówczas deficyt płatniczy za cały rok wyniósłby £ 450 mln, czyli o £ 300 mln więcej niż oficjalnie przewidywano i planowano na wiosnę b.r.

Z cyfr za wrzesień nasuwa się przypuszczenie, że spadek cen pewnych surowców przejawiający się od miesięcy letnich, znalazł wreszcie odzwierciedlenie w cyfrach odnoszących się do wartości importu. Równocześnie jednak z poważnego zmniejszenia się wartości eksportu Wielkiej Brytanii wynika, że trudności, na jakie natrafia eksport brytyjski stają się coraz większe. Wynikają one głównie z wprowadzania w poszczególnych państwach importujących środków deflacyjnych, zmierzających do ograniczenia spożycia wewnętrznego artykułów konsumcyjnych. Ilościowy spadek eksportu neutralizuje korzyści, jakie Wielka Brytania osiągnąć by mogła z faktu, że ceny artykułów stanowiących jej główny eksport ostatnio wzrosły. Tym samym nadzieje, że zmiana stosunku cen importowych i eksportowych /t.zn. Terms of Trade/ przyniosą poprawę na odcinku płatniczym, nie urzeczywistniają się.

Wskaźniki produkcji przemysłowej

	ogółem	energetyka przemysł i paliwa	przemysł samochod. i lotniczy	tekstylia
1950 - przeciętna miesięczna	138	122	195	140
1951 - czerwiec	146	125	183	152
" - lipiec	133	118	187	132
" - sierpień	127	110	144	135

Powyższe cyfry wykazują wyraźnie wpływ braku węgla i surowców na przemysł brytyjski.

Gospodarcze przyczyny klęski labourzystów

Pragnąc rzekomo szerszej podstawy parlamentarnej dla swych dalszych rządów premier Attlee wyznaczył nowe wybory na dzień 25 października, w których wyniku władzę objęła partia konserwatywna.

Gdy się bliżej przypatrzy sytuacji gospodarczej Wielkiej Brytanii, nie można pozbyć się wrażenia, że kierownicy Partii Pracy wcale nie kwapili się do dalszego kontynuowania rządów i wynik wyborów poszedł raczej po linii ich cichych nadziei.

Wszyscy obserwatorzy zgadzają się bowiem pod tym względem, że Anglia stoi w obliczu ciężkiego kryzysu gospodarczego, spowodowanego polityką wojenną prowadzoną w interesie monopolii amerykańskich i brytyjskich.

Kryzys rozpoczął się już znacznie wcześniej. Już przy końcu r.1949 produkcja wielu gałęzi przemysłu angielskiego zaczęła spadać poniżej poziomu przedwojennego, zapasy towarów rosły, zaczęły się mnożyć bankructwa. Spadek produkcji wynosił w porównaniu z r.1937: w górnictwie - 15%, w przemyśle materiałów budowlanych - 23%, w budownictwie mieszkaniowym - 47%, podczas gdy w konsumpcji bawełny spadek osiągnął - 32%, a tkanin nawet - 43%. Powierzchnia zasiewów skurczyła się o 500.000 ha /na rzecz wojskowych placów ćwiczebnych i lotnisk/ do 5 mln hektarów.

Pogłowie bydła rogatego spadło o 1/3, świń zaś nawet o 1/4. Doszło do tego astronomiczne prawie zadłużenie. W r.1949 rezerwy złota i walut spadły z 4 mldr funtów szterlingów /1937/ do 1,7 mldr £. Nieustannie wzrastał deficyt angielski w rozliczeniach z krajami strefy szterlingowej i dolarowej, spowodowany m.inn. redukcją dochodów z inwestycji zagranicznych itd. /wynosiły one w r.1948 zaledwie £ 1,9 mldr w stosunku do 8 mldr £ przed wojną/.

Zadłużenie wobec Stanów Zjednoczonych osiągnęło /bez planu Marshalla/ wraz z narosłymi odsetkami \$ 7,5 mldr. W r.1950 zadłużenie wewnętrzne wzrosło do 26 mldr £, t.jzn. że do kieszeni wierzycieli - wielkich bankierów i monopolistów wpływało 500 mln £ rocznie w formie podatków, jako odsetki - owoce kursu wojennego.

Po wymuszonej przez Waszyngton deprecjacji funta rząd brytyjski usiłował poprawić angielski bilans płatniczy i dolarowy. Spożycie zostało znowu obniżone /100 g mięsa tygodniowo na głowę/, a import jeszcze silniej skrzepowany. Jednocześnie szedł do strefy dolarowej eksport dumpingowy, przeważnie surowców, co równało się polityce samobójczej. Wprawdzie bilans płatniczy uległ czasowemu wyrównaniu, jednak brytyjskie zapasy surowcowe topniały, gdy zaś w Londynie zdecydowano się wreszcie do ich uzupełnienia, konkurencja amerykańska zdążyła już sprzątnąć wszystko z rynków. W początku r.1950 zostały zamknięte pierwsze fabryki włókiennicze, inne zaś musiały przejść na skrócony czas pracy.

Proroczo zapowiadało dobrze poinformowane pismo Wall-Street u "Business Week": "Rzeczywiste kłopoty surowcowe nastąpią dopiero wtedy, gdy ruszą zamówienia zbrojeniowe". Kryzys udało się wprowadzić odroczyć, ale jedynie przy pomocy rozpetanej agresji na Korei koniunktury zbrojeniowej. Odroczyć, kosztem stopy życiowej ludności.

Oto kilka przykładów: W stosunku do ostatniego roku przedwojennego spożycie mięsa zmniejszyło się o 32%, ryb o 19%, bekonów o 55%, masła o 42%, cukru o 22%. Już w r.1948 rząd zarządził zamrożenie płac, ale nie cen, tak że koszty utrzymania brytyjskiej rodziny robotniczej są dziś wyższe o ponad 35% w stosunku do r.1948.

Pośrodkami te spowodowały tylko zaostrzenie i pogłębienie kryzysu. A w jaki sposób próbuje się go zwalczać? Dokładnie tak samo, jak to czynił Hitler, jak to czynią wszyscy imperialiści - rozpętanem nowej wojny i gigantycznym programem zbrojeniowym. Celem zrealizowania wojkowego "planu trzyletniego" należy, według "Financial Times" zgromadzić nowych 5,5 mld funtów.

Gdy dodamy do tego pośrednie wydatki na cele wojskowe, to przygotowania wojenne w samym tylko roku budżetowym 1951/52 pochłoną połowę dochodów budżetowych. Dla monopolu przedstawia to świetne perspektywy bo zyski ich są już teraz osiem razy wyższe, niż przed wojną.

Prosty Anglik jednak, który tej zimy obarczony ma być nowymi ciężarami, nowymi podatkami, nowymi ograniczeniami, wyobrażał sobie zupełnie inaczej "nowy podział bogactw" /hasło wyborcze Partii Pracy w r.1945/.

W Ł O C H Y

Produkcja przemysłowa w I półroczu br.

Mimo pewnych zahamowań produkcji, występujących na skutek restrykcji kredytowych w I półroczu 1951 r. i chociaż wskaźnik produkcji wykazywał w czerwcu pewną zniżkową tendencję bilans półroczny charakteryzuje się znacznym, ogólnym wzrostem produkcji włoskiej. Przemysł włoski nie rozwinął jeszcze w pełni produkcji, zwłaszcza, że trudności w zaopatrzeniu w surowce ostatnio zaczęły ustępować, co z kolei wpłynie na intensywniejsze wykorzystanie włoskiego potencjału przemysłowego dla celów zbrojeniowych w ramach paktu atlantyckiego. Przeprowadzana w niektórych kluczowych przemysłach modernizacja i rozbudowa przyczyni się niewątpliwie do podniesienia wydajności produkcyjnej.

Według danych Centralnego Instytutu Statystycznego ogólny wskaźnik produkcji /1938 = 100/ osiągnął w I półroczu br. 136 /w czerwcu - 137/ i przekroczył wskaźnik zeszłoroczny o 17,2%. Szczególnie poważny był wzrost produkcji przemysłów elektrotechnicznego i gazowego, których produkcja zwiększyła się o 17,5% /ze 154 do 181/. Wzrost produkcji wyrobów gotowych wyniósł 17% /ze 112 do 131/. Produkcja

górnictwa wzrosła o 10,1% /z 99 do 109/, przy czym najbardziej zwiększyło się wydobywanie paliw stałych /+47,8%/. Produkcja minerałów niemetalicznych wzrosła o 12%, rud metalowych - o 6,4%. Przemysł włókienniczy i odzieżowy /oprócz włókien sztucznych/ osiągnął wzrost o 15,8%, przemysł papierniczy o 13,6%, hutniczy o 29%, mechaniczny o 7,2%. Rozwój koniunkturalny wywołany zbrojeniami osiągnął szczególnie przemysł chemiczny, który podwyższył wskaźnik do 159 /112/, podnosząc swą produkcję o 42%. Na tym odcinku zauważyć należy szybką rozbudowę przemysłu przetworów ropy naftowej, znajdującego się jeszcze kilka lat temu w powijakach. Produkcja tego przemysłu wzrosła o 35,1% /ze 191 do 260/. Produkcja celulozy i włókien sztucznych wzrosła o 52,4% /z 82 do 125/, artykułów pneumatycznych i gumowych o 22,4%.

Włoski handel zagraniczny zamknął pierwsze półrocze 1951 r. zarówno po stronie importu, jak i po stronie eksportu zasadniczo wyższymi cyframi, niż w r.ub. Zwykła cyfr wartości związana była w dużej mierze z podwyżkami cen większości dóbr importowych, które doprowadziły do tego, że w czerwcu po raz pierwszy miesięczna wartość importu osiągnęła rekordowy poziom \$ 200 mln, a nawet przekroczyła go.

	Import		Eksport		Deficyt	
	/ w mln. \$ /		/ w mln. \$ /		/ w mln. \$ /	
	1950	1951	1950	1951	1950	1951
styczeń	121,6	154,7	85,3	120,8	36,3	33,9
luty	118,1	150,5	79,7	114,4	38,3	36,1
marzec	134,2	160,5	97,8	132,0	36,4	28,5
kwiecień	106,9	185,3	86,4	127,8	20,4	57,5
maj	119,5	196,0	94,5	131,2	25,0	64,8
czerwiec	126,8	201,0	96,7	138,2	30,1	62,8
ogółem w I półr.	727,1	1048,0	540,4	764,4	186,5	283,6

W przeliczeniu na liry niedobór bilansu handlowego wynosił 177,1 /116,4/ mld.

Stany Zjednoczone zajmowały nadal pierwsze miejsce wśród partnerów handlowych Włoch mimo zmniejszonego z 17,5% do 13,7% udziału we włoskiej wymianie towarowej z zagranicą /18% importu i 7% eksportu/. Nadal zmniejszyła się wymiana towarowa z Argentyną, która jeszcze w r.1949 przyjmowała 14,2% włoskiego eksportu w ub.r. - 7,8%, zaś w pierwszym półroczu 1951 r. zaledwie 2,6%.

Udział krajów, należących do organizacji marshallowskiej we włoskich obrotach handlu zagranicznego kształtował się na stałym mniej więcej poziomie 47% /38% importu oraz 58% eksportu/, przy czym połowa obrotów dokonana została z Wielką Brytanią, Zach.Niemcami i Francją. W odniesieniu do tych trzech krajów czynny bilans handlowy dzięki intensyfikacji eksportu potroił się z 20 do 64 mln \$. Szczególnie przybrał na sile eksport włoski do Niemiec Zachodnich, tak że w miejsce zeszłorocznego deficytu półrocznego w wysokości 20 mln \$ /import - 627 mln \$ oraz eksport - 62,1 mln \$/, prawie się wyrównał. Jako sukces zanotować należy uzyskanie

nadwyżki eksportowej w wysokości 54 /18/ mln \$ w obrotach z Wielką Brytanią, podczas gdy czynny bilans handlowy w stosunku do Francji, skąd sprowadzono więcej węgla, złomu żelaznego, żelaza i stali - skurczył się z 23 do 11 mln \$. Również w stosunku do Szwajcarii włoski bilans handlowy w wysokości 10 /6/ mln \$ pozostawał nadal czynny, podobnie jak w stosunku do Grecji /13 mln \$ /, Holandii, Turcji i Szwecji z nadwyżkami 5 do 6 mln \$. Z drugiej strony wzmożone zakupy surowców zagranicą spowodowały bierne uformowanie się bilansu handlowego z brytyjskimi posiadłościami zamorskimi /20 mln \$ /, francuskimi terytoriami zamorskimi /10 mln \$ / oraz Danią /5,3 mln \$ /.

W odniesieniu do repartycji wymiany towarowej z zagranicą według stref walutowych, włoskie ministerstwo handlu zagranicznego stwierdziło, że w następstwie braku surowców panującego w strefie walutowej Europejskiej Unii Płatniczej niedobór w stosunku do strefy dolarowej przybiera na sile. Natomiast w strefie walutowej E.P.U. Włochy zaliczane z początku do krajów dłużniczych, pootwierały później konta, które umożliwiły nie tylko pokrycie uprzedniego salda biernego, lecz ponadto stworzenie poważnego salda czynnego. Czynny bilans Włoch w odniesieniu do krajów O.E.E.C. uległ obniżeniu z 18 do 14 mln \$.

Biorąc pod uwagę zgrupowanie handlu zagranicznego według poszczególnych towarów okazuje się, że import artykułów żywnościowych wzrósł pod względem ilości o 7%, gdy natomiast import towarów włókienniczych spadł o 2%, a zaopatrzenie w surowce metalowe i artykuły metalowe o 3%.

Po stronie eksportu silny wzrost wykazują towary włókiennicze /+ 38% / i artykuły / + 15% /. Niezadowolająco kształtował się eksport wina, który spadł z 483.298 hl do 438.851 hl oraz eksport świeżych owoców, który z 91.508 t. obniżył się do 69.741 ton.

W obliczu międzynarodowego deficytu siarkowego spowodowanego strajkiem rzuca się w oczy spadek zbytu siarki włoskiej na rynkach zagranicznych ze 110.327 t. do 67.963 t., nastąpił natomiast wzmożony eksport marmuru /94.102 t wobec 63.931 ton/. Zmniejszony eksport oliwy z 6921 t. do 4921 t., pókrabrykatów metalowych oraz produktów gumowych miał swe źródło w zarządzeniach restrykcyjnych władz.

Włoska wymiana towarowa z Europą Wschodnią osiągnęła w I półroczu 1951 r. 5,3% całkowitego importu oraz 6,4% całkowitego eksportu. Pod względem wartości import wzrósł z \$ 40,4 mln w 1950 r. do 55,7 mln \$ w r.1951, podczas gdy eksport spadł z 51,2 mln \$ w r.1950 do 48,5 mln \$ w r.1951.

Wzrost importu nastąpił dzięki zwiększonemu przywozowi zboża z ZSRR i Rumunii oraz węgla z Polski. Zmniejszenie eksportu wynikało na skutek zmniejszonych dostaw wyrobów włókienniczych oraz artykułów elektrotechnicznych do Związku Radzieckiego, jak również maszyn dla Polski i Bułgarii.

Handel zagraniczny w lipcu r.b.

Agencja Ageri publikuje następujące dane o handlu zagranicznym Włoch w lipcu r.b. /w mlrd lirów włoskich/:

	czerwiec	lipiec
import	122	113
eksport	86	95
saldo	- 36	- 18

W ten sposób w ciągu 7 miesięcy r.1951 deficyt bilansu handlowego Włoch wyniósł /w miliardach lirów włoskich/ 191,9, przy czym import 762,6, a eksport - 570,7.

Handel zagraniczny w sierpniu r.b.

Włoski handel zagraniczny w ciągu sierpnia cechował dalszy ilościowy wzrost zarówno importu / + 58.000 ton/ jak i eksportu / + 57.000 ton/. Natomiast wartość importu spadła o \$ 6 mln, a eksportu o \$ 25,6 mln. Według tymczasowych danych centralnego instytutu statystycznego import obniżył się pod względem wartości ze 181,4 do 175,4 mln \$, zaś eksport z 151,9 do 126,3 mln \$, w związku z czym miesięczny niedobór bilansu handlowego, który w lipcu osiągnął 29,5 mln \$, wzrósł do 49,1 mln \$. W okresie ośmiu miesięcy 1951 r. import przewyższył wartość przywozu w analogicznym okresie r.ub. o 447,7 mln \$ /46%/. Wartość eksportu wzrosła o 43,2 % /o 314,7 mln \$/. Deficyt bilansu handlowego wynosi 369,2 /w r.ub. 236,2 mln \$/ i przewyższa niedobór całego roku kalendarzowego 1950 o 125,6 mln \$.

Lamowskie kraje kapitalistyczne

Środkowo-amerykańska unia gospodarcza

Ministrowie spraw zagranicznych pięciu republik środkowo-amerykańskich podali do wiadomości, że opracowali projekt utworzenia unii gospodarczej. Projekt dotyczy m.in. wolnego handlu między państwami członkowskimi, wspólnej waluty oraz wspólnych cła importowych.

Eksport kapitałów amerykańskich do Azji Połud.

USA mają zamiar rozdzielić w przyszłym roku sumę \$ 80 mln pomiędzy Indie, Pakistan, Afganistan, Ceylon i Nepal w celu wzmożenia tam przede wszystkim produkcji surowców strategicznych.

A B I S Y N I A

Zainteresowanie kapitału amerykańskiego

Kapitał amerykański okazuje ostatnio szczególnie żywe zainteresowanie eksploatacją znacznych abisyńskich zasobów gospodarczych. W roku 1950 Bank Światowy, opanowany przez Stany Zjednoczone, udzielił kredytu na inwestycje w tym kraju. Doszły do tego środki, postawione do dyspozycji przez amerykański Bank Importowo-Eksportowy.

Do dnia dzisiejszego zbudowano w Abisynii szereg dróg. Ma to ułatwić eksploatację kraju przy pomocy rozwiniętej sieci komunikacyjnej, przy czym nie zapomina się o strategicznym znaczeniu Abisynii. Prócz tego zorganizowano tam już poważną flotę powietrzną.

Handel zagraniczny kraju jest jeszcze dość szczypliwy i wynosi przeciętnie około 70 mln \$ rocznie. Głównymi towarami eksportowymi są: kawa, skóry, zboże i nasiona oleiste. Na import składają się głównie artykuły przemysłowe i cukier. W Abisynii nie istnieje jeszcze własny przemysł przetwórczy. Rząd jednak zainteresowany jest w tworzeniu własnego przemysłu wyrobów gotowych, ponieważ niskie płace robotników zapewniłyby tanie ceny eksportowe. Abisynia stara się o uzyskanie na ten cel dalszej pożyczki od Banku Światowego.

A R G E N T Y N A

Handel zagraniczny w okresie pierwszych

pięciu miesięcy roku bieżącego

Według danych Banku Narodowego w Bostonie eksport argentyński w okresie styczeń-maj r.1951 wyniósł /w mln pesos arg./ 3.043 wobec 2.195 w analogicznym okresie r.1950, import zaś - 3.213 w porównaniu do 1.937 w pierwszych 5-ciu miesiącach r.1950. Deficyt handlu zagranicznego wzrastał w dalszym ciągu, dochodząc do 1/0 mln pesos arg.

Po podstawowymi artykułami argentyńskiego eksportu i importu w okresie styczeń-maj r.b. były /w mln pesos arg./:

	<u>styczeń</u> <u>1950 r.</u>	<u>maj</u> <u>1951 r.</u>
EKSPORT	2.195	3.043
w tym:		
zboże	608	695
mięso i produkty mięsne	408	367
materiały drzewne	50	99
IMPORT	1.937	3.213
w tym:		
maszyny i środki transp.	355	601
oleje palne i smary	222	384
metale żel. i wyroby z nich	403	330
wyroby włókiennicze	297	313
materiały drzewne	106	294
artykuły spożywcze	59	132

Ważniejsze kierunki geograficzne argentyńskiego handlu zagranicznego w okresie styczeń-maj r.b. przedstawiały się następująco /w mln pesos arg./:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
Stany Zjednoczone	678,1	701,9
Włochy	130,7	294,8
Brazylia	282,8	284,1
Wielka Brytania	253,9	273,1
Francja	226,0	218,9
Niemcy Zachodnie	157,1	201,8
Holandia	125,2	200,3

Handel zagraniczny w lipcu

Eksport argentyński w lipcu wynosił 702.700 ton wartości 840 mln pesos, osiągając w ten sposób rekordową wysokość, zarówno pod względem ilości jak i wartości. Import wyraził się sumą 877 mln pesos.

Spadek produkcji i inflacja

Koszty utrzymania w Argentynie wzrosły w r.ub. o 25%, a w ciągu 12 miesięcy od września 1950 r. wzrost ten wynosi już 50%.

Argentyna, która od dawna była poważnym eksporterem zboża oraz artykułów żywnościowych, może obecnie zaledwie pokryć własne zapotrzebowanie.

Zbiory kukurydzy wyniosły w r.b. jedynie 2,6 mln ton spadły więc o 40% poniżej przewidywań. Istnieje możliwość, że przeznaczone na eksport 500.000 ton obróci się na rezerwy. Przed wojną Argentyna eksportowała 6 mln ton kukurydzy rocznie.

Liczyć się należy z dalszym wzrostem inflacji, ponieważ rządowi nie udało się przeciwstawić wzmożonej produkcji znacznym wolnym środkiem pieniężnym.

A U S T R A L I A

Deficyt handlowy w III kwartale br.

Deficyt w wysokości 111 mln funtów australijskich w pierwszym kwartale b.r. finansowego /lipiec-wrzesień/ przekracza najgorsze saldo ujemne w jakimkolwiek roku.

W kwartale tym eksport osiągnął 144.800.000 ft. austr. /133.586.000 ft.austr.w odpowiednim okresie 1950/51/, import zaś 255.838.000 ft.austr. /wobec 171.506.000 ft.austr.w III kwartale ub.r./.

B I R M A

Handel zagraniczny w lipcu

Eksport z Rangoon'u, głównego portu Birmy, wynosił w lipcu br. 79.108.761 rupii /1 rupia - 21 ¢ /, a import 59.402.630 rupii w porównaniu do eksportu w czerwcu w wysokości 86.170.922 rupii i importu w wysokości 48.226.492 rupii.

Głównymi pozycjami eksportu z Rangoon'u, poza ryżem, były: 535 t. bawełny do Japonii, Hong Kong'u i do Wielkiej Brytanii, 128 t. kauczuku głównie do Wielkiej Brytanii i na Malaje, 5.435 ton³ drzewa teakowego, głównie do Indii i Pakistanu, 4.224 t. rud i metali, głównie do Belgii i Holandii i 61.883 uncji srebra do Wielkiej Brytanii.

Import w lipcu zawierał 1.130 t. papieru gazetowego głównie z Norwegii, Triestu i z Polski; 157.800 galonów olejów smarowych, z czego 113.800 gal. z Wielkiej Brytanii i 44.000 gal. z U.S.A., 3.471 opon samochodowych i ciężarowych, głównie z Wielkiej Brytanii, 69 samochodów, z których 68 z W.Brytanii i 1 ze Stanów Zjednoczonych, 6.138 t. cementu, 4.495.927 jardów tkanin bawełnianych oraz 4.770 uncji złota.

Wprowadzone ostatnio Otwarte Licencje Generaine, pozbawiały kupców birmańskich 60% handlu importowego, do którego byli uprzednio uprawnieni na podstawie systemu licencyjnego. Sytuacja ta spowodowała ostrą krytykę birmańskich sfer handlowych. Jednakowoż rząd nie zdradza chęci odstąpienia od swojej obecnej polityki, zdążającej do stopniowego złagodzenia ograniczeń handlowych.

Japonia chce dostarczać urządzenia górnicze

Birma chce rozbudowywać swoje kopalnie ołowiu i cynku. Rząd otrzymał w związku z tym japońskie oferty na dostawy odpowiedniego wyposażenia przemysłowego. Rozważa się również możliwość pomocy finansowej Japonii. Wchodzące tu ewentualnie w rachubę towarzystwa japońskie opanowane są przez kapitały amerykańskie.

B O L I W I A

Sytuacja gospodarcza

W marcu rb. zawarta została pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Boliwią nowa umowa gospodarcza. Podstawą jej jest 4 punkt Trumana, przewidujący "pomoc" dla krajów gospodarczo zacoranych. Budżet na r.1950 zamknięty został deficytem w wysokości 1,66 mld boliwianosów. Sytuacja finansowa państwa jest ciągle niepomysłna. Sytuację pogarsza wzrastająca ingerencja Stanów Zjednoczonych, które uzależniły od siebie całkowicie najważniejsze bogactwo kraju - cynę. Stany Zjednoczone podyktowały własne warunki zakupu całej produkcji i zobowiązały Boliwię do dalszego wzmożenia dostaw do USA. Jednocześnie Departament Stanu utworzył mieszany komitet amerykańsko-boliwijski dla "badania" boliwijskich zagadnień gospodarczych, stanowiących przedmiot zainteresowania obu krajów, w związku z przygotowaniami do nowej wojny.

Rołnictwo znajduje się w stanie kompletnego zaniedbania ponieważ kraj musi importować 85% potrzebnych mu środków żywnościowych. Import obejmuje również maszyny, stal, ropę naftową itd.

B R A Z Y L I A

Handel zagraniczny w ciągu pierwszych 5 miesięcy br.

Eksport Brazylii w okresie pierwszych 5 miesięcy r.1951 wyniósł 12.621 mln cruzeiros, a import - 12.810 mln cruzeiros.

Wzrost inflacji

Jak donosi brazylijska gazeta "Imprensa Popular" w samym tylko sierpniu ilość banknotów, będących w obiegu

w Brazylii, wzrosła o 946.717.281 cruzeiros. Gazeta podkreśla, że od chwili kiedy Vargas został prezydentem republiki ilość banknotów w obrocie wzrosła z 31.202.542.115 do 33.398.659.177 cruzeiros.

C O S T A - R I C A

Handel zagraniczny w I kwartale r.b.

Zgodnie z tymczasowymi danymi handel zagraniczny Costa-Rica wyniósł w I kwartale r.1951 \$ 25,0 mln w porównaniu z \$ 22,6 mln w tym samym okresie r.1950. Eksport wyniósł \$ 13,9 mln /\$ 12,5 mln/, a import 11,1 mln /\$ 10,1 mln/.

C H I L E

Handel zagraniczny w I półroczu r.1951

Eksport Chile w okresie pierwszych sześciu miesięcy r.1951 wyniósł \$ 163,6 mln w porównaniu z \$ 126,9 mln w tym samym okresie r.1950, a import odpowiednio - 137,5 i 118,8. Zwiększenie obrotów handlowych Chile wg wartości spowodowane jest przede wszystkim wzrostem cen.

Wzrost inflacji

Jak donosi gazeta "Demokracja" w Chile znacznie wzrosła w ostatnich miesiącach emisja banknotów. Od dnia 30 listopada r.1950 do 30 czerwca r.1951 ilość banknotów znajdujących się w obiegu powiększyła się z 19.224 mln pesos chilijskich do 25.104 mln pesos.

S A N D O M I N G O

Handel zagraniczny w I półroczu 1951 r.

Zgodnie z tymczasowymi danymi eksport Republiki Dominikańskiej wyniósł w I półroczu r.1951 /w mln dolarów/ 66,3 w porównaniu z 48,2 w tym samym okresie r.1950. a import odpowiednio 25,4 i 17,3.

Handel zagraniczny Republiki Dominikańskiej w poszczególnych miesiącach I półrocza r.1951 charakteryzuje następujące obroty /w mln dolarów/:

	<u>Import</u>		<u>Eksport</u>	
	1950	1951	1950	1951
styczeń	2,7	2,9	3,8	10,6
luty	3,4	2,6	5,5	5,7
marzec	3,7	4,7	11,3	11,9
kwiecień	2,4	5,5	6,1	10,6
maj	2,6	5,0	10,5	13,7
czerwiec	2,5	4,7	11,0	13,8

Handel zagraniczny w lipcu

W lipcu b.r. eksport osiągnął \$ 10.390.000 w porównaniu do \$ 13.804.000 w czerwcu i \$ 11.610.000 w lipcu 1950 roku. Należy przypuszczać, że republika dominikańska będzie miała w tym roku rekordowy eksport w wysokości ponad \$ 100.000.000.

Eksport surowego cukru prawie całkowicie do Wielkiej Brytanii, odpowiadał w lipcu wartości \$ 4.880.000. Eksport melasy oceniano na \$ 1.052.000 całkowicie pochłonięty przez USA. Eksport kakao i gorzkiej czekolady, również w całości do USA, osiągnął kwotę \$ 3.329.000, eksport kawy \$ 485.000 /palona do Porto Rico, zielona głównie do Stanów Zjednoczonych/.

Import wynosił \$ 3.613.000, wykazując spadek o ponad \$ 1.000.000 w stosunku do danych za czerwiec. Import w czerwcu był niższy aniżeli w maju.

E G I P T

Handel zagraniczny w pierwszym półroczu b.r.

Import do Egiptu w I połowie b.r. wyniósł 120 mln funtów egipskich, wobec 92,8 mln rt.eg. w odpowiednim okresie 1950 r., podczas gdy eksport osiągnął 123,8 mln rt.eg. w porównaniu do 82,5 mln rt.eg. w analogicznym okresie 1950 r. Kierunki geograficzne egipskiego handlu zagranicznego w I półroczu 1950 r. i 1951 r. wykazuje poniższa tablica /w tys.funtów egipskich/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
Australia	2.918	10.580	-	-
Czechosłowacja	-	-	1.771	7.335
Francja	10.324	11.565	11.313	11.698
Niemcy Zachodnie	2.770	4.136	939	3.007
Indie	-	-	11.748	22.289
Włochy	7.893	8.445	4.396	7.964
Japonia	-	-	471	7.959
Zw. Arrayki Połudn.	2.590	4.035	-	-
Wielka Brytania	19.645	22.065	19.569	30.628
ZSRR	2.334	5.170	-	-

Podział geograficzny handlu zagranicznego Egiptu w I półroczu b.r. przedstawiał się w sposób następujący:

Podział geograficzny handlu zagranicznego w I kw.br.

I - VI.1950 I - VI.1951

/ w funtach egipskich;
1 funt = \$ 2,28 /

I M P O R T

Australia	2.918.000	10.580.000
Francja	10.324.000	11.565.000
Niemcy Zachodnie	2.770.000	4.136.000
Włochy	7.893.000	8.445.000
Afryka Południowa	2.590.000	4.035.000
Wielka Brytania	19.645.000	22.065.000
U.S.A.	5.648.000	10.618.000

E K S P O R T

Francja	11.313.000	11.698.000
Niemcy Zachodnie	939.000	3.007.000
Indie	11.748.000	22.289.000
Włochy	4.396.000	7.964.000
Japonia	471.000	7.959.000
Wielka Brytania	19.569.000	30.628.000
U.S.A.	6.366.000	12.682.000

Sytuacja gospodarcza

Większość ludności egipskiej żyje w nędzy i mieszka w fatalnych warunkach, mimo że Egipt posiada duże bogactwa naturalne. Dolina i delta Nilu są z dawien dawna najbogatszymi terenami uprawy. Od czasu wybudowania wielkich tam, które pozwoliły na szeroką uprawę bawełny, można dokonywać zbiorów niektórych płodów rolnych nawet trzy razy w ciągu roku.

Jednakże metody uprawy ziemi w Egipcie datują się jeszcze od czasów faraonów, na skutek czego marnuje się niesłychanie dużo energii ludzkiej; człowiek zastępuje tu nie tylko maszyny, ale również spełnia rolę zwierzęcia pociągowego. Wydajność z hektara dochodzi w niezwykle żyznych okęgach do 21 q pszenicy, 24,8 q kukurydzy i 36 q ryżu. Można sobie wyobrazić, jak wielkie plony dałaby ziemia egipska, gdyby stosowano naukowe metody uprawy, a fellah egipski byłby uzbrojony w nowoczesne maszyny rolnicze.

Z żyznej ziemi egipskiej ciągną olbrzymie zyski wielcy obszarnicy ziemscy oraz kapitał brytyjski i egipski. Podczas gdy rolnicy egipscy są stale niedożywieni względnie cierpią z powodu głodu, to 20% najurodzajniejszej ziemi przeznaczają się stale na uprawę bawełny w celach eksportowych. Plantacje bawełny są niemal wyłączną domeną obszarników i kapitalistów; około 80% wartości wywozu egipskiego stanowią wpływy ze sprzedaży bawełny.

Egipt jest bardzo zasobny w surowce przemysłowe. Wprawdzie nie ma tu kopaliń węgla, ale dotychczas nie dokończono tam jakichkolwiek poszukiwań w tym kierunku. W Egipcie jest ropa naftowa, lecz źródła są słabo eksploatowane z tego względu, że koncesje nadano koncernom zagranicznym, te zaś nie bardzo się zajmują mało rentownymi źródłami egipskimi, mając zasobniejsze w Arabii Saudyjskiej i w obszarach, przyległych do Zatoki Perskiej. W Egipcie znajduje się ruda żelaza, lecz nie ma stalowni, co zmusza Egipt do importowania stali. Istnieją rudy manganu i tungstenu, złoża fosfatu, wapnia i soli. W wyniku gospodarowania imperialistów brytyjskich Egipt importuje paliwa płynne i zboża, jakkolwiek posiada źródła ropy naftowej i żyzną ziemię oraz sprowadza z zagranicy wszelkie wyroby przemysłowe, bo nie ma własnego przemysłu ciężkiego. Jest to klasyczny typ gospodarki kolonialnej, narzuconej przez państwo obce stosownie do jego potrzeb.

Zaczątki rozwoju przemysłu w Egipcie datują się dopiero od 1937 roku. Przemysł koncentruje się przede wszystkim na włókiennictwie, a w szczególności na przetwórstwie bawełny; pracuje tu około 200.000 osób, co stanowi prawie 40% liczby zatrudnionych w przemyśle /rok 1950/. Poważna część robotników pracuje przy wydobywaniu ropy naftowej, w kilku kopalniach oraz w przemyśle przetwórczym i spożywczym; należy tu wymienić fabryki cementu, mydła, papieru, artykułów chemicznych, nawozów sztucznych, kilka cukrowni, rafinerii spirytusu, browary i wytwórnie konserw.

Przemysł w Egipcie jest silnie skoncentrowany; około 44% wszystkich robotników /200.000 w stosunku do 458.000/ pracuje w 570 przedsiębiorstwach wobec ogólnej liczby 130.000 przedsiębiorstw. Wspomnianych 570 przedsiębiorstw stanowi 4% ogólnej liczby i każde z nich zatrudnia ponad 50 robotników. 45 największych zakładów, z których każdy zatrudnia ponad 500 robotników, posiada załogę około 100.000 robotników, co stanowi około 22% ogólnej liczby. Wielkie zakłady tekstylne "Misr" zatrudniają około 23.000 robotników.

Zdecydowana większość gospodarki egipskiej opanowana jest przez kapitał zagraniczny, a przede wszystkim przez kapitał brytyjski. Ucenia się, że inwestycje kapitału zagranicznego w Egipcie wahają się w granicach od 400 do 500 milionów funtów egipskich.

Kapitał brytyjski opanował przede wszystkim finanse; na pierwszym miejscu należy wymienić Bank Centralny /"National Bank of Egypt"/, ubezpieczenia /"National Insurance of Egypt"/, kredyty ziemskie /"Egyptian Delta Land and Investment Co."/, dalej transport /"Alexandria and Hamleh Railway Co."/, przemysł naftowy /"Anglo-Egyptian Oilfields"/, przemysł solny, cukrownie itd. Lecz najważniejszą pozycją jest oczywiście Towarzystwo Kanału Sueskiego.

Na drugim miejscu pod względem wielkości znajduje się kapitał francuski, który partycypuje w Towarzystwie Kanału Sueskiego, kontroluje kilka banków /"Land Bank of Egypt", "Credit foncier Egyptien"/, towarzystwa transportowe

/np. "Tramways d'Alexandrie"/ oraz inne przedsiębiorstwa
/"Sucreries et Raffineries d'Egypte", "Monts de phosphate égyptien"
itd./.

Od kilku lat obserwuje się coraz większe wciskanie się kapitałów amerykańskich do Egiptu. Standard Oil posiada tu swe placówki jeszcze sprzed wojny. Towarzystwa amerykańskie mają udziały w tworzących się względnie istniejących towarzystwach przemysłu chemicznego, tekstylnego, spożywczego /konserwy/ i elektrotechnicznego. Amerykański Export-Import Bank przyznał w 1948 roku kredyty w wysokości 7 mln \$ na budowę fabryki nawozów sztucznych przez "Egyptian Fertilizer and Chemical Industries".

Tworzy się egipska burżuazja finansowa i przemysłowa, skoncentrowana w różnych ugrupowaniach finansowych, z których największy jest bank "Misr". Ta grupa finansowa kontroluje około 22 firmy, operujące w różnych dziedzinach życia gospodarczego, jak np. przedsiębiorstwa i tkalnie bawełny, towarzystwa eksportu bawełny, wytwórnie oleju, garbarnie, rybołówstwo, ubezpieczenia, tkalnie jedwabiu itd.

Imperialiści amerykańscy interesują się poważnie bogactwami naturalnymi Egiptu. Na tym polu Amerykanie przejawiają dość energiczną działalność. Mimo wybudowania rurociągów naftowych, łączących obszary naftowe przyległe do Zatoki Perskiej z portami Morza Śródziemnego, Kanał Sueski nie traci znaczenia jako szlak komunikacyjny dla paliw płynnych. W transporcie towarów przez Kanał Sueski z południa na północ paliwa płynne stanowiły 16,2% globalnej ilości w 1928 roku, 24,8% w 1938 roku i 79% w 1950 roku.

Układ stosunków własności w rolnictwie egipskim jest identyczny jak w większości krajów kolonialnych lub półkolonialnych. Występuje tu silna koncentracja własności; 2.500 wielkich obszarników posiada 25% ziemi uprawnej. Załedwie 0,5% właścicieli posiada 37% ziemi uprawnej, podczas gdy 95% ma tylko - 34%. Koncentracja ta pogłębia się od chwili okupacji Egiptu przez wojska brytyjskie. W ciągu okresu od 1896 do 1944 roku przeciętny stan posiadania drobnych właścicieli skurczył się o połowę. Setki tysięcy dawnych rolników zamieniono w robotników rolnych, nie posiadających nawet kawałka własnej ziemi. Otrzymują oni niewłaściwie niskie wynagrodzenie, a nędza i głód wygania ich do miast, gdzie powiększają armię bezrobotnych.

Również rolnicy egipscy - fellahowie - żyją w niezwykle prymitywnych warunkach. Mieszkają oni w lepiankach z ziemi, wiodąc swój żywot pod tym samym dachem co i zwierzęta domowe. Kilka materacy, kocy oraz najprymitywniejsza kuchnia stanowią całe urządzenie nędznej lepianki. Całe bogactwo fellahana to kilka kóz i owiec, trochę drobiu i skrawek ziemi.

Dzień pracy robotnika dochodzi do 13 godzin, a 6-dniowy tydzień do 80 godzin. Bardzo częste jest zatrudnianie dzieci poniżej 12 lat w ciągu 10 - 12 godzin dziennie. Robotnik egipski pracuje w niezwykle ciężkich warunkach, a pracodawca pod bylejakim pozorem nakłada na niego grzywny

pieniężne lub przedłuża dzień pracy. Policja, pozostająca na usługach kapitału rodzimego i zagranicznego, stosuje nie-ludzkie represje wobec robotników za próbę walki lub obrony swych interesów.

Niski poziom życiowy robotnika egipskiego w okresie przedwojennym obniżył się jeszcze bardziej po wybuchu drugiej wojny światowej. Płace zarobkowe podwoiły się w latach 1938 - 1945, natomiast oficjalny wskaźnik kosztów wyżywienia wzrósł trzykrotnie. Warunki mieszkaniowe robotników egipskich urągają najelementarniejszym potrzebom ludzkim. W domach robotniczych, wybudowanych przez rząd w Aleksandrii "mieszka" do 24 robotników na zmianę po 8 godzin w ciągu doby.

H A I T I

Handel zagraniczny w I półroczu r.1951

Obroty handlowe Haiti w I półroczu r.1951 wyniosły /w mln gurdów/ 264,6 w porównaniu ze 191,3 w tym samym okresie r.1950.

Rozwój eksportu i importu Haiti w okresie pierwszych sześciu miesięcy b.r. przedstawia się następująco /w mln gurdów/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
styczeń	15,7	17,6	19,0	30,5
luty	14,1	16,2	22,7	24,4
marzec	18,1	18,6	18,7	28,2
kwiecień	13,4	23,2	15,8	23,0
maj	15,2	16,9	13,1	23,6
czerwiec	14,5	19,4	11,0	23,0
Ogółem za I półrocze	91,0	111,9	100,3	152,7

INDIE

Handel zagraniczny w I półroczu r.1951

Biuletyn "Notes and News" podaje następujące dane o indyjskim handlu zagranicznym drogą morską i powietrzną za I półrocze r.1951 /w mln rupii ind./:

	import	eksport	obroty	saldo
I półrocze r.1950	2.333,9	2.373,5	4.707,4	+ 39,6
I półrocze r.1951	3.580,0	3.910,0	7.490,0	+ 330,0

Zwiększenie obrotów handlowych indii w I półroczu r.1951 spowodowane zostało wzrostem wywozu w drugim półroczu ub.r. i w pierwszych miesiącach b.r. takich surowców jak juta, bawełna i wyroby z nich oraz podwyższeniem cen tych towarów.

Poniżej przytoczono dane dotyczące eksportu ważniejszych towarów w I półroczu r.1951 /waga - w tys.t., suma - w mln indyjskich rupii/:

I półrocze

	1950		1951	
	waga	suma	waga	suma
przędza jutowa i wyroby				
z niej	334	590	371	1.010
worki jutowe	170	270	190	410
tkaniny jutowe	152	288	244	543
przędza bawełniana i				
wyroby z niej	-	530	-	680
fabryczne wyroby bawełn.	528	430	608	580
herbata	64	240	83	360
skóra surowa	-	170	-	220
oleje i nasiona roślin				
oleistych	-	150	-	310
przyspawy korzenne	-	110	-	170

Poważnym artykułem eksportu indyjskiego w I półroczu r.1951 była przędza jutowa i wyroby z niej, których wywieziono na sumę 1.010 mln rupii ind. w porównaniu z 590 mln rupii ind. w tym samym okresie r.1950. Znacznie wzrósł także w porównaniu z I półroczem r.1951 import worków jutowych i tkanin.

Głównymi importerami indyjskich worków jutowych w I półroczu r.1951 były: Australia, która przywiezła ich za sumę 82,3 mln rupii ind., Sjam - za 39,1 mln rupii ind., Kuba - za 36,6 mln rupii ind. i Chińska Republika Ludowa - za 26,3 mln rupii ind.

Eksport tkanin jutowych za 6 miesięcy r.1951 kierowany był przede wszystkim do następujących państw: do USA - za 211,9 mln rupii ind., do Anglii - za 123,8 mln rupii ind., do Argentyny - za 102,3 mln rupii ind. i do Kanady - za 35,5 rupii ind.

Również przędza bawełniana i wyroby z niej były w I półroczu r.1951 ważnym artykułem eksportowym Indii a wywóz tych towarów dał w wymienionym okresie 680 mln rupii ind. w porównaniu z 530 mln rupii ind. w tym samym okresie r.ub.

Eksport fabrycznych tkanin bawełnianych z Indii wzrósł w okresach porównywalnych wg wartości z 430 mln rupii ind. do 580 mln rupii ind. Tkaniny te wywożone były z Indii w I półroczu b.r. przede wszystkim do następujących krajów: do Singapore - za 151,4 mln rupii ind., do Anglii - za 62,6 mln rupii ind., do Ceylonu - za 35,3 mln rupii ind., do **Australii - za 29,8 mln rupii ind.**; import indyjskich tkanin bawełnianych do Stanów Zjednoczonych wyniósł w okresie **kwiecień-czerwiec r.1951 - 22,8 mln rupii ind.**

Indyjski eksport bawełny w wymienionym okresie r.1951 wyniósł 154 mln rupii ind. i kierowany był przede wszystkim do USA, Japonii i Anglii.

W okresie pierwszego półroczu r.1951 wywieziono z Indii odpadków bawełnianych na sumę 63 mln rupii indonezyjskich.

W ciągu 6 miesięcy r.1951 eksport herbaty z Indii osiągnął cyfrę 360 mln rupii ind. i kierowany był przede wszystkim do następujących państw: do Anglii - za 194,2 mln rupii ind., do USA - za 39,6 mln rupii ind., do Iranu - za 23,2 mln rupii ind., do Kanady - za 22,7 mln rupii ind.

Głównymi towarami importowanymi Indii w I półroczu r.1951 były: **bawełna - za 660 mln rupii ind., zboża jadalne - za 570 mln rupii ind., maszyny - za 440 mln rupii ind., masło - za 280 mln rupii ind., metale - za 200 mln rupii ind., samochody - za 125 mln rupii ind., chemikalia i lekarstwa - za 135 mln rupii ind.**

Program pięcioletni

W New Delhi opublikowano program, w myśl którego w okręgu Saurashtra mają być wybudowane urządzenia nawadniające. W okresie 5 lat mają być prowadzone w kilku etapach prace budowlane, dla których są przewidziane inwestycje w wysokości 214 mln rupii.

Ilość projektów urządzeń nawadniających, mających ulec realizacji wynosi 8. Trzy spośród nich są już przewidziane w budżecie bież.roku, dwa dalsze będą uwzględnione w r.1954. Zakończenie ogólne wszystkich planów budowlanych przewidywane jest na r.1956. Nowe urządzenia umożliwią dodatkowe nawodnienie powierzchni 96.000 akrów. Zbiory zbóż wzrosną dzięki temu o 42.000 t.

Program pięcioletni przewiduje dalej znaczny rozwój drobnego przemysłu, przy czym ma nastąpić uruchomienie 1776 nowych zakładów. Poza tym przewidziana jest reorganizacja komunikacji i poprawa stosunków szkolnych.

Program gospodarczy rządu indyjskiego zamierza dalej zwrócić specjalną uwagę na rozwój rybołówstwa, szczególnie

zaś rybołówstwa morskiego oraz na połowy pereł.

INDONEZJA

Eksport w I półroczu r.1951

W I półroczu r.1951 eksport Indonezji wynosił 4,28 mln t. na sumę 2.303,7 mln rupii indonez. w porównaniu z 3,82 mln t. na 924,3 mln rupii indon. w pierwszej połowie r.1950.

Znaczny wzrost eksportu Indonezji tłumaczy się wyższą cen surowców, oraz zwiększeniem wywozu surowców strategicznych do krajów imperialistycznych. W I półroczu r.1951 eksport indonezyjski zwiększył się wagowo o 12% w porównaniu z tym samym okresem r.1950, a wg wartości - prawie 2,5 raza.

W pierwszym półroczu r.1951 wywieziono z Indonezji 375.500 t. kauczuku w porównaniu z 260.000 t. w tym samym okresie r.1950. Eksport kauczuku był największy w kwietniu br. osiągając 90.000 t.; w czerwcu tegoż roku eksport kauczuku wynosił 60.000 t.

Upaństwowienie Banku Jawy

Jak donosi agencja France Press rząd indonezyjski uchwalił projekt ustawy o upaństwowieniu Banku Jawy.

IRAK

Sytuacja w przemyśle

Z niedawno opublikowanych przez Naczelną Dyrekcję Przemysłu danych statystycznych, dotyczących działalności przemysłowej w Iraku w 1950/51 r. wynika, że główne gałęzie przemysłu, jak tekstylia bawełnianych i wełnianych, cementu, piwa i napojów alkoholowych, garbarskiego i skórzanego oraz olejów roślinnych zatrudniały 2626 osób, wytwarzając dobra wartości 1.555.248 dinarów iraackich /1 d.ir. = £ 1/.

W ciągu bieżącego roku uruchomiono młyn zbożowy w Basra, fabrykę wyrobów dzianych oraz wytwórnię marmuru w Bagdadzie. Program dalszego rozwoju gospodarki krajowej zaleca budowę cukrowni o zdolności przerobowej 10.000 ton cukru, z buraków krajowych, oraz rafinerię olejów roślinnych, również z nasion krajowych. Wprowadzony olej będzie używany dla celów jadalnych oraz przemysłowych, szczególnie dla produkcji mydła, która powinna osiągnąć 7.500 t. rocznie.

Naczelna Dyrekcja Przemysłu zaleca również podniesienie produkcji cementu z obecnych 70.000 t. do 200.000 t. rocznie.

Tegoroczne zbiory bawełny zostały zniszczone przez złośliwy typ szkodnika. W okręgach centralnych zniszczenie dochodziło do 100%.

I R A N

Mobilizacja kapitałów

W związku z wstrzymaniem angielskich płatności w kraju daje się odczuwać poważny brak kapitałów.

Premier Iranu zaproponował ostatnio medżlisowi uchwalenie szeregu projektów ustaw, umożliwiających mobilizację kapitału. Zgodnie z tymi projektami wszystkie kapitały obywateli irańskich za granicą powinny wrócić do Iranu. Dotyczy to przede wszystkim kapitałów irańskich w bankach brytyjskich, które wynoszą £ 16 mln. Należności irańskie w USA równają się sumie \$ 250 mln; wymieniona cyfra nie obejmuje \$ 25mln pożyczki Banku Eksportowo-Importowego USA, udzielonej niedawno Iranowi.

I Z R A E L

Handel zagraniczny w pierwszym półroczu br.

Import do Izraela w pierwszej połowie br. wynosił 52,5 mln funtów izraelskich, czyli tyle samo co w odpowiednim okresie ub.r. Eksport w pierwszych sześciu miesiącach 1951 r. wynosił 11,1 mln f.izr. w porównaniu do 8.210.000 f.izr. w odpowiednim okresie 1950 r. Import z Wielkiej Brytanii osiągnął 4.840.000 f.izr. wykazującwyżkę 790.000 f.izr. wobec 1950 r. podczas gdy import ze Stanów Zjednoczonych wynosił 18,1 mln f.izr. czyli spadek w porównaniu do 1950 roku o 1.650.000 f.izr.

Eksploracja gospodarcza kraju przez monopole amerykańskie

Zgodnie z umową pomiędzy USA a Izraelem, zawartą na podstawie t.zw. 4 punktu Trumana przyjechał do Izraela pierwszy rzeczoznawca amerykański. Jest to ekspert od spraw minerałów, który ma się zajmować zagadnieniem eksploatacji wapienia, znajdującego się w wielkich ilościach w Negewie, oraz problemem racjonalnego wyzyskania minerałów Morza Martwego.

Na bagnistych terenach w okolicy Hule /północny Izrael/ badane są ogromne złoża torfu. Przypuszcza się, że przy dostatecznej grubości warstw torfowych materiał ten będzie mógł być wykorzystany jako opał przy produkcji prądu elektrycznego.

J A P O N I A

Handel zagraniczny w pierwszym półroczu b.r.

Import do Japonii w pierwszych sześciu miesiącach 1951 r. wynosił \$ 1.094.2 mln w porównaniu z \$ 973 mln w ciągu dwunastu miesięcy 1950 r. Eksport w pierwszym półro-

czu 1951 wynosił \$ 661,8 mln wobec czego ujemne saldo bilansu handlowego w tym okresie wynosi \$ 432,4 mln.

Handel z Chinami

Japońskie Ministerstwo Handlu ogłosiło 20 września br. nowe, bardziej liberalne przepisy, na podstawie których mogłoby być prowadzony handel z Chinami Ludowymi. Ulgi te zostały umożliwione dzięki zniesieniu kontroli amerykańskiej nad eksportem wyrobów włókienniczych do Chin.

W ten sposób kupiec japoński może obecnie zaoferować tekstylia w zamian za importowany z Chin węgiel, rudę żelazną, sól, soję, olej tungowy i inne podstawowe artykuły.

W związku z tym londyński "Economist" pisze, że fakt ten może się okazać bardzo znamienным krokiem ku wskrzeszeniu handlu chińsko-japońskiego, bowiem wymiana tekstylii na chiński węgiel i rudę żelazną była w przeszłości jednym z głównych elementów japońskiego handlu zagranicznego.

Przed wojną Japonia importowała 3 1/2 mln ton węgla rocznie, a jeszcze do roku ubiegłego 65 % całego jej importu węgla pochodziło z Chin Ludowych.

W rozwoju handlu z kontynentem zainteresowany jest szczególnie japoński przemysł stalowy, gdyż japońskie kopalnie węgla produkują bardzo niewiele węgla hutniczego, a Chiny są jedynym źródłem stosunkowo nie bardzo oddalonym, węgla koksującego. Embargo, nałożone na handel z Chinami, zmusiło Japończyków do zakupywania tego węgla w Ameryce czy nawet w bardziej odległych krajach po prawie podwójnej cenie, niż płacili za węgiel chiński i to przy poważnym zmniejszeniu się rozporządzalnego tonażu.

Sfery kupieckie Japonii wyraziły wielki entuzjazm z możliwości nawiązania handlu z Chinami. Przypuszczają one, że zapotrzebowanie Chin wynosi 100.000.000 jardów tkanin bawełnianych rocznie, z których przynajmniej połowę mogłaby Japonia pokryć.

Eksporterzy zwrócili się już o zezwolenie wywozu przeszło 10 mln jardów tkanin do Chin. Ponadto, firmy japońskie pertraktują o sprzedaż do Chin jedwabiu sztucznego oraz innych materiałów z włókien sztucznych za zapłatą w funtach szterlingów.

Sfery oficjalne w Tokio są b. ostrożne w ocenianiu stopnia, w jakim Japonia może odzyskać swój dawniej rozległy handel z kontynentem azjatyckim, mogąc oferować Chinom tylko tekstylia i towary konsumpcyjne, jednakże Min. Handlu spodziewa się otrzymać 300.000 t. węgla i 100.000 ton rudy żelaznej z Chin jeszcze w ciągu bieżącego roku finansowego. Zostały już udzielone pozwolenia na import 38.500 t węgla.

Cyfry te są oczywiście b. małe w porównaniu z cyframi przedwojennymi, kiedy to 1/4 całego handlu japońskiego odbywała się z Chinami i Mandzurią. Wysokość importu jest również niewielka w stosunku do najpilniejszych potrzeb Japonii.

Ocenia się, że w drugiej połowie bież. roku finansowego Japonia będzie odczuwać brak 1.630.000 ton węgla. Drzwi dla handlu chińsko-japońskiego - kończy "Economist" - nie są bynajmniej szeroko otwarte. Jednak nowe ustępstwa, a szczególnie wyłączenie Japonii z amerykańskiego zakazu udzielania pomocy gospodarczej krajom, dostarczającym surowców strategicznych krajom obozu pokoju, umożliwiły Japonii poczynić pierwszy krok w kierunku szeroko otwartych drzwi Chin.

K A N A D A

Struktura geograficzna handlu zagranicznego w lipcu

Poniższa tabela obrazuje kierunki geograficzne handlu kanadyjskiego /w mln \$ / :

Źródło lub przeznacze- nie	I M P O R T				E K S P O R T					
	1950	1	9	5	1	1950	1	9	5	1
		maj	czerwiec	lipiec			maj	czerwiec	lipiec	
Stany Zjednoczone	2.130	273,2	241,5	236,5	2.050	206,2	191,6	205,4		
Wielka Brytania	403	43,2	39,9	43,0	427	51,4	55,5	70,9		
Posiadłości brytyjskie	135	19,7	15,2	...	52	6,3	5,8	8,6		
Zw.Połudn. Afryk.	5	0,8	0,6	...	44	4,3	4,8	6,9		
Inne kraje obszaru szterlingow.	103	11,6	14,9	...	108	9,2	6,5	11,0		
Zach.Europa i kolon.	114	18,5	17,0	...	201	20,6	35,9	47,5		
Ameryka Centr. i Południowa	215	27,3	23,4	...	154	18,0	12,4	16,2		
Inne kraje	68	10	7,2	...	75	15,9	10,7	12,0		
	3.173	404,7	360,4	279,5	3.156	331,9	323,2	378,5		
					162	13,0	13,8	13,4		

Zmniejszenie obrotów handlowych w sierpniu

W/g tymczasowych danych Kanadyjskiego Biura Statystycznego obroty handlowe Kanady w sierpniu zmniejszyły się w porównaniu z lipcem b.r. o 36,7 mln dolarów kanadyjskich, wynosząc 708,6 mln dolarów kanadyjskich.

Eksport kanadyjski /wyłączając reeksport/ zmalał w sierpniu b.r. /w mln dolarów kanadyjskich/ do 349,8 w porównaniu z 374,5 w poprzednim miesiącu, a import - do 358,8 w porównaniu z 370,8.

Głównymi kontrahentami Kanady w sierpniu 1951 r. byli:

	import / w mln dolarów kanad./	eksport
USA	231,5	122,9
Wielka Brytania	39,0	66,4
inne kraje Imperium Brytyjskiego	40,3	12,7

Z przytoczonych danych wynika, że największy deficyt, wynoszący 36,7 mln dolarów kanadyjskich, powstał w handlu Kanady z USA.

MA LA J E

Spadek produkcji i eksportu we wrześniu

Eksport Malajów we wrześniu wykazuje spadek. Według ogłoszonych danych statystycznych wynosił on 47.191 t. w porównaniu do 62.011 t w sierpniu i 51.407 t w lipcu.

Kierunki eksportu obejmowały Stany Zjednoczone - 4.233 t /wobec 8.314 w sierpniu/, Wielką Brytanię - 13.211 ton /17.417/, Francję - 3.411 /3.126/, Niemcy Zachodnie - 1.186 /2.012/, Włochy - 1.362 /1.892/, Singapore - 19.657 /23.558/.

Cyfry eksportu do Stanów Zjednoczonych były najniższe od wielu lat.

Import do Malajów wynosił 6.264 t., a konsumpcja wewnętrzna 337 t. łącznie z 42 t., zniszczonymi przez ogień.

M E K S Y K

Handel zagraniczny w I półroczu r.b.

Obroty handlowe Meksyku wyniosły w I półroczu /w mln peso meksykańskich/ 5.527, w tym eksport - 2.232, a import - 3.245.

W ten sposób deficyt meksykańskiego handlu zagranicznego wzrósł w pierwszej połowie b.r. prawie 2,5 krotnie, wynosząc 963 mln peso meksykańskich w porównaniu z 399 mln peso meksykańskich w tym samym okresie r.1950.

Eksport i import kształtował się następująco /w mln peso meksykańskich/:

	Import	Eksport	Saldo
styczeń	506	482	- 24
luty	418	504	+ 86

	Import	Eksport	Saldo
marzec	505	365	- 140
kwiecień	631	298	- 333
maj	600	299	- 301
czerwiec	585	334	- 251

PAKISTAN

Handel zagraniczny w r.1950/51

Handel zagraniczny za 12 miesięcy /do dnia 30 czerwca b.r./ wykazał bilans aktywny w wysokości 563 milionów pakistańskich rupii. Eksport osiągnął obroty w wysokości 2.470 milionów rupii, co w porównaniu z ubiegłym rokiem daje 270%-owy wzrost obrotów. Bawełny wyeksportowano na sumę 1.095 milionów rupii. Jedynymi krajami, w stosunku do których handel pakistański wykazuje saldo ujemne są: Anglia, Stany Zjednoczone i Kanada.

Handel zagraniczny w lipcu i sierpniu r.1951

Według danych "Monthly Review of Foreign Seaborn Trade of Pakistan" handel zagraniczny Pakistanu drogą morską przedstawiał się w lipcu i sierpniu r.1951 następująco /w mln rupii pakistańskich/:

	czerwiec	lipiec	sierpień
import	124,5	118,4	137,4
eksport	102,2	97,0	46,5
obroty	226,7	215,4	183,9
saldo	- 22,3	- 21,4	-90,9

Jak wynika z przytoczonych danych wraz ze stopniowym zmniejszeniem obrotów towarowych Pakistan miał w okresie od czerwca do sierpnia r.1951 deficyt bilansu handlowego, podczas gdy w pierwszych 5 miesiącach b.r. przeciętne miesięczne dodatnie saldo bilansu handlowego Pakistanu wyniosło 107 mln rupii pakist.

W ciągu 8 miesięcy r.1951 eksport Pakistanu wynosił /w mln rupii pakist./ 1.464,3 a import - 1.015,7.

Pierwsza amerykańska koncesja naftowa

Koncern Standard Vacuum Oil Company otrzymał od rządu pakistańskiego koncesję na wiercenia w poszukiwaniu ropy naftowej na terenie zachodniego i wschodniego Pakistanu. Jest to pierwsza koncesja naftowa dla Amerykanów uzyskana w Pakistanie.

Prace nawadniające

Gazeta "Doon" z 21 września b.r. donosi, że rząd pakistański powziął uchwałę o przeprowadzeniu prac nawadniających w Beludżystanie. Kanały zasilane będą wodą z rzeki

Anamba, na której zbudowana zostanie tama. Nawodnieniu ulegnie obszar 13.500 akrów. Wg doniesień gazety koszt wszystkich prac wyniesie 1.150.000 rupii pakistańskich.

P A N A M A

Handel zagraniczny w I półroczu

Obroty handlowe Panamy w I półroczu r.1951 wyniosły /w mln balboas/ 60,2 w porównaniu z 33,4 w tym samym okresie w r.1950. Import osiągnął 31,7 w porównaniu z 28,5, a eksport odpowiednio - 28,5 i 4,9.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A . P .

Struktura geograficzna handlu zagranicznego w I półr.r.1951

Wg danych Ministerstwa Handlu geograficzna struktura amerykańskiego handlu zagranicznego w I półroczu r.1951 była następująca /w mln dolarów/:

	Import styczeń-czerwiec	Eksport x/ styczeń-czerwiec
<u>Ogółem:</u>	6.004,1	7.347,6
w tym:		
Ameryka Łacińska	1.868,2	1.749,4
zmarszalizowane kraje		
Europy Zach. łącznie z	1.024,1	1.841,3
Turcją		
kraje Imperium Brytyjskiego	1.251,2	896,8
Ameryka Północna		
w tym:		
Kanada	1.114,5	1.378,0
Meksyk	173,5	337,2
Kuba	222,6	287,0
Ameryka Południowa		
w tym:		
Brazylia	468,7	289,4
Wenezuela	166,0	241,8
Argentyna	167,5	108,2
Kolumbia	162,9	116,9
Chile	111,9	81,4
Peru	31,3	54,5
Urugwaj	120,8	44,2

x/ łącznie z reeksportem i dostawami wojennymi

	Import styczeń-czerwiec	Eksport x/ styczeń-czerwiec
EUROPA	1.097,5	1.952,6
w tym:		
Anglia	241,2	353,3
Niemcy Zachodnie	115,0	249,2
Francja	156,5	199,7
Włochy	76,0	286,7
Holandia	58,5	145,9
Belgia i Luksemburg	122,0	168,3
Szwajcaria	67,3	94,8
Austria	13,0	64,4
Szwecja	56,2	60,6
Grecja	-	57,4
Norwegia	29,3	44,1
Dania	9,6	33,5
AZJA	1.178,0	1.050,4
w tym:		
Japonia	115,2	333,0
Filipiny	169,4	151,2
Indie	173,2	171,1
Indonezja	135,6	83,6
Malaje Bryt.	223,9	27,5
Turcja	49,4	31,1
Australia i Oceania	265,8	88,9
w tym:		
Australia	233,6	67,7
Afryka	368,8	275,6
w tym:		
Zw.Płdn.Afrykański	88,5	117,8

Struktura towarowa handlu zagranicznego w lipcu

i w okresie pierwszych 7 miesięcy r.b.

Struktura handlu zagranicznego St.Zjednoczonych w lipcu r.1951 przedstawia się według danych ministerstwa handlu następująco /eksport podany bez reeksportu, lecz łącznie z dostawami wojskowymi, dostawy wojenne w czerwcu wynosiły \$ 112,8 mln., a w lipcu \$ 89 mln, w okresie zaś styczeń-lipiec \$ 824,4 mln; import zawiera towary konsumo-
x/ łącznie z reeksportem i dostawami wojennymi

wane w kraju; wszystkie cyfry podane w mln dolarów/:

	czerwiec	lipiec	styczeń - lipiec
<u>Eksport</u>	1.278,6	1.175,0	8.424,7
<u>surowce</u>	149,4	128,0	1.204,6
w tym:			
węgiel	53,3	49,2	283,8
bawełna	50,7	32,7	548,4
tytoń	15,4	15,3	113,4
ropa naftowa	6,7	6,7	51,5
<u>artykuły spożywcze</u>	218,8	176,0	1.358,6
w tym:			
pszenica	90,5	64,2	527,9
kukurydza	13,3	12,8	129,9
<u>półfabrykaty</u>	154,0	153,0	929,1
w tym:			
metale żelazne	24,6	25,4	176,4
metale nieżelazne	17,7	19,1	127,7
chemikalia przemysłowe	17,5	17,3	93,9
<u>wyroby gotowe</u>	756,4	718,0	4.932,4
w tym:			
urządzenia przemysłowe	113,4	113,3	767,2
włączając w nie:			
budowlane i transpor-	21,2	22,2	145,0
tery			
wiertnicze i pompowe	15,4	14,6	105,4
do obróbki metali	16,9	17,3	113,1
wyposażenia elektrycz.	50,9	47,8	317,4
ciężarówki i autobusy	30,2	32,1	209,6
samochody osobowe	35,4	31,9	221,3
części zapasowe do			
samochodów	32,4	31,4	221,4
traktory i części do			
nich	25,1	28,8	191,2
wyroby bawełniane	36,0	32,4	237,8
wyroby ze sztucznego			
włókna	16,4	10,7	117,5
smary	20,7	24,2	144,6
<u>Import</u>	914,3	885,9	6.659,8
<u>Surowce</u>	299,4	292,1	2.142,2
w tym:			
kauczuk	51,9	87,9	495,5
wełna surowa	70,6	48,1	513,1
ropa naftowa	34,5	35,6	227,5
rudy i koncentraty	26,1	26,0	168,9

	czerwiec	lipiec	styczeń-lipiec
skóry surowe	13,4	15,0	83,0
rutra	8,2	6,7	73,7
nasiona oleiste	7,4	6,6	71,0
tytoń	6,3	6,5	46,6
<u>artykuły spożywcze</u>	239,6	229,1	1.878,8
w tym:			
kawa	89,7	86,5	808,3
cukier	32,4	38,7	255,7
kakao	19,0	11,7	147,2
<u>półfabrykaty</u>	216,9	199,0	1.507,5
w tym:			
celuloza	38,0	35,2	213,6
tarcica	12,3	20,0	137,8
paliwo nartowe	17,4	11,2	126,4
miedź	22,1	17,2	128,0
nikiel i stopy	6,2	7,3	45,8
chemikalia przemysłowe	9,1	8,1	75,9
<u>wyroby gotowe</u>	158,4	165,7	1.131,3
w tym:			
papier gazetowy	42,0	43,0	284,6
maszyny i środki transportowe	21,7	20,7	143,6

Handel zagraniczny w sierpniu

Według danych Ministerstwa Handlu eksport U.S.A. /łącznie z reeksportem/ wyniósł w sierpniu r.1951 \$ 1.263,8 mln w porównaniu z \$ 1.189,7 mln w lipcu. Zwiększenie sumy eksportu w sierpniu tłumaczy się zwiększeniem dostaw węgla, tytoniu, pszenicy i innych zbóż, których eksport spadł bardzo znacznie w lipcu.

Import U.S.A. w sierpniu b.r. pozostawał na poziomie lipcowym, wynosząc \$ 899,4 mln w porównaniu z \$ 893,3 mln w poprzednim miesiącu. Import rudy manganu, miedzi rafinowanej i alkoholu zwiększył się, a ropy naftowej i kauczuku spadł.

Produkcja przemysłowa w sierpniu r.1951

Produkcja przemysłowa w sierpniu r.1951 w porównaniu z lipcem b.r. wynosiła /1935-1939 = 100/:

	lipiec	sierpień
Ogólny wskaźnik produkcji		
przemysłowej	215	221
<u>Przemysł przetwórczy</u>		
towary długotrwałego użytkowania	267	272
towary krótkotrwałego użytkow.	190	197
surówka i stal	253	253
urządzenia przemysł. i maszyny	327	332

	lipiec	sierpień
urządzenia transportowe	299	308
metale nieżelazne i wyroby z nich	198	193
mater. drzewne i wyroby z nich	151	165
wyroby z kamienia, gliny i szkła	239	245
tekstylia i wyroby tekstylne	165	172
skóra i wyroby skórzane	83	-
artykuły spożywcze	176	185
wyroby tytoniowe	167	190
papier i wyroby papierowe	190	199
produkcja przemysłu poligraficz.	159	169
produkty pochodz. naftowego i		
produkty suchej destylacji węgla	261	261
chemikalia	301	304
wyroby gumowe	249	253
<u>Przenysł wydobywczy</u>		
węgiel i nafta	160	170
rudy /wg wartości metalu/	166	168

Mimo, że wskaźnik towarów długotrwałego użytkowania wzrósł nieco w sierpniu w porównaniu z lipcem nie mniej jednak był niższy niż w czerwcu b.r. Produkcja przemysłu zbrojeniowego wzrastała stale, podczas gdy produkcja dla potrzeb cywilnych zmniejszała się.

Znacznie spadła produkcja miedzi, aluminium i niektórych innych metali nieżelaznych, co spowodowane zostało częściowo strajkami, mającymi miejsce przy końcu sierpnia i na początku września r.1951 oraz brakiem energii elektrycznej.

Wskaźnik cen hurtowych w sierpniu

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w sierpniu r.1951 wyniósł wg tymczasowych danych Ministerstwa Pracy 178,0 w porównaniu z 179,5 w lipcu tegoż roku /1926 r. = 100/ w tym:

	lipiec	sierpień
<u>Podskazniki w zależności od</u> <u>stopnia obróbki towarów</u>		
wyroby gotowe	175,1	174,5
półfabrykaty	174,0	170,0
surowce	189,9	197,5
<u>Podskazniki podstawowych</u> <u>grup towarowych</u>		
artykuły rolnicze	194,0	190,6
artykuły spożywcze	186,0	187,3
inne towary poza rolniczymi		
i spożywczymi	168,7	167,3
w tym:		
materiały budowlane	223,8	222,6
chemikalia	139,4	140,1

	<u>lipiec</u>	<u>sierpień</u>
opał i materiały oświetleniowe	137.9	138.1
skóry surowe i wyroby skórzane	221.9	213.6
artykuły użytku domowego	178.9	176.2
metale i wyroby z nich	188.0	188.1
artykuły włókiennicze	173.3	168.0
inne	138.8	138.2

Spadek wartości dolara

Amerykańskie koła gospodarcze zmuszone były przyznać, że wartość dolara systematycznie spada. Skutki tego spadku odbijają się na sytuacji mas pracujących, powoduje on bowiem obniżkę ich stopy życiowej. Biorąc za podstawę 100=1939 spadek wartości dolara przedstawia się następująco:

	dobra konsumcyjne	surowce	budownictwo	płace
1940	99.7	106.8	91.7	90.5
1945	78.7	65.7	72.0	58.4
1950	60.5	44.5	43.6	40.8
1951 styczeń	58.2	39.9	41.8	38.5
lipiec	57.0	40.5	40.9	37.4

U R U G W A J

Przenikanie kapitału amerykańskiego do gospodarki

Organ urugwajskiej partii komunistycznej gazeta "Justicia" opublikował wystąpienie członka Izby Reprezentantów, komunisty Rodriga Arismendi. Arismendi powiedział między innymi, że łupieżcy amerykańscy zwiększają ekspansję w Urugwaju, wypierając swego młodszego partnera - Anglię.

W ten sposób wzrosły inwestycje amerykańskie, a zmniejszyły się angielskie. Np. w r. 1932 bezpośrednio inwestycje angielskie wynosiły 149 mln peso urugwajskich, zaś na U.S.A. przypadało zaledwie 27 mln peso urugwajskich, w roku 1950 angielskie inwestycje wyniosły tylko 26 mln., podczas gdy amerykańskie wzrosły do ponad \$ 200 mln.

Arismendi oświadczył, że główne gałęzie gospodarki narodowej są w ręku obcych kapitalistów, ciągnących z nich ogromne zyski.

Z W I A Z E K A F R Y K I P O Ł U D N I O W E J

Eksport kapitałów zachodnio-niemieckich

Dyrektor generalny przedsiębiorstwa "Volkswagenwerke", Nordhoff, zakomunikował, że w Port Elizabeth /Afryka Południowa/ uruchomione zostały nowe zakłady montażowe. Podczas swej podróży do Afryki miał on również sposobność zawrzeć umowy na dostawy do Południowej Rodezji, ponieważ Stany Zjednoczone i W. Brytania są zbyt zaabsorbowane własnymi zbrojeniami, aby mogły w wystarczającej mierze obsłużyć tamtejszy rynek.

U M O W Y HANDLOWE i PŁATNICZE

A L B A N I A - C Z E C H O S Ł O W A C J A

W Pradze podpisany został układ pomiędzy Czechosłowacją a Albanią określający wzajemną wymianę towarową na okres 5-ciu lat oraz umowa dotycząca wymiany towarowej na r.b. Ta ostatnia umowa przewiduje w stosunku do 1950 r. zwyżkę obrotów towarowych o 1/3.

Długo-falowy układ przewiduje czechosłowackie dostawy sprzętu maszynowego potrzebnego dla rozwoju gospodarki Albanii.

A G R E N T Y N A - D A N I A

Miedzy Danią a Agrentyną zawarty został układ handlowy na okres od 1 września 1951 r. do 30 sierpnia 1952 r. Obroty towarów każdej ze stron przewidziane zostały na 120 mln krđ, a to w sposób następujący /w mln koron duńskich/: pasza - 72, pszenica - 26, wełna - 5, skóra - 4.

Duński eksport do Agrentyny przewiduje /w mln koron duńskich/: metale i wyroby z nich - 20, maszyny oraz części - 46, artykuły chemiczne oraz medykamenty - 15,5, artykuły elektrotechniczne - 7, sadzeniaki ziemniaczane - 8.

A R G E N T Y N A - F I N L A N D I A

Argentyna i Finlandia podpisały dodatkowy protokół do umowy handlowej i płatniczej z 8 lipca 1948 r. Lista importu z Argentyny, którego łączna wartość oceniana jest na \$ 45 mln zawiera głównie wyroby papiernicze, zaś import fiński o wartości \$ 33,42 mln. zawierać będzie skórę, wełnę i makuchy.

A R G E N T Y N A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Umowa handlowa podpisana w końcu października jest dodatkiem do układu zawartego w roku ubiegłym. Składa się ona z dwóch list towarowych, przewidujących dostawy wartości po \$ 154,4 mln dla każdej strony /wobec \$ 124 mln dla każdej strony w ub.r./.

Poza tym zmieniono kilka postanowień układu zeszłorocznego, szczególnie w dziedzinie płatniczej. Ustalony w r.ub. w wysokości \$ 31 mln "swing" dla pokrywania bieżących zaległych za towary rachunków, podwyższony został

do \$ 54 mln. Prócz tego podpisano trzy protokoły, o możliwości podniesienia obrotu towarowego ponad przewidzianą wysokość /przez włączenie specjalnych zamówień w zakresie wyposażenia przemysłu argentyńskiego/, drugi o żegludze z klauzulą największego zprzywilejowania oraz trzeci o problemach własności i znaków towarowych.

Listy towarowe, znane dotąd tylko w zarysie przewidyują m.inn. argentyńskie dostawy zbóż jadalnych i pastewnych /\$ 66 mln/, wełny /\$ 25 mln/, skór i futerek /\$ 22 mln/ oleju lnianego /\$ 10 mln/, mięsa /\$ 5 mln/, bawełny /\$ 4 mln/, olejów jadalnych i tłuszczów /po \$ 2 mln/, podczas gdy resztę - \$ 14,4 mln - rozdzielono na mniejsze ilości eksportowe, roślin strączkowych, quebracho i innych. Dostawy zachodnio-niemieckie obejmować mają żelazo, stal oraz półfabrykaty /łącznie 90.000 ton/, cement, artykuły papierowe i kartonowe, materiały elektrotechniczne, instrumenty chirurgiczne i precyzyjne, maszyny przemysłowe i rolnicze, jak również części zamienne, przędzę bawełnianą i jedwabną, podwozia autobusowe i ciężarowe, opony samochodowe, pojazdy, wyposażenie przemysłowe, produkty chemiczne oraz w małej ilości artykuły drугiego priorytetu, jak maszyny biurowe, samochody etc. Elastycznie ujęte zostały postanowienia o obrocie płatniczym, przy czym wypadki przekroczenia uzgodnionego kredytu "swing" badane będą przez komisję mieszaną.

Protokół o znakach towarowych, patentach i sprawach własności zawiera zobowiązanie rządu argentyńskiego do zachowania "status quo" w kwestii własności zachodnio-niemieckiej w Argentynie, co praktycznie oznacza zaniechanie dalszej jej likwidacji. Następnie Argentyna zobowiązała się nie konfiskować więcej towarów zachodnio-niemieckich, zaopatrzonych w znaki towarowe, identyczne ze znakami umieszczonymi na towarach, wytwarzanych w znacjonalizowanych fabrykach poniemieckich w Argentynie.

Niemcy Zachodnie nie zdołali jednak uzyskać zwrotu skonfiskowanych znaków towarowych. Dalsze rozpatrywanie całego kręgu zagadnień, związanych z mieniem zachodnio-niemieckim w Argentynie powierzone zostały specjalnie utworzonej komisji. Dla spraw spornych przewidziane zostało postępowanie arbitrażowe.

A R G E N T Y N A - S Z W E C J A

Umowa handlowa pomiędzy Argentyną a Szwecją, została automatycznie przedłużona pomimo trudności Szwecji, wynikających z posiadania przez nią znacznego przekraczającego 100 mln kr.szw. salda kredytowego w Argentynie. Będzie ono musiało być zlikwidowane dostawami towarów argentyńskich do Szwecji.

Niezależnie od tego Szwecja zawiera obecnie umowę kompensacyjną z Argentyną. Szwecja będzie eksportować 25.000 ton papieru wzamian za skóry surowe. Dostawy tych towarów

będą dokonywane w takich rozmiarach, że prawdopodobnie Szwecja będzie mogła reeksportować część skór.

A R G E N T Y N A - W I E L K A B R Y T A N I A

Po 5 miesiącach rokowań pomiędzy Argentyną a Wielką Brytanią podpisana została dodatkowa umowa, przewidująca dostawy do Anglii oprócz mięsa - skóry, oleje roślinne, wełnę, zboża, pasze. Anglia dostarczy Argentynie żelazo, stal, rudy metali nieżelaznych, przędzę i półfabrykaty jedwabne i wełniane oraz towary ogniotrwałe.

A U S T R A L I A - P A K I S T A N

Pomiędzy Australią a Pakistanem zawarty został w Karachi układ handlowy.

Układ przewiduje pakistańskie dostawy bawełny, juty surowej i skór w zamian za australijskie lekkie maszyny, sprzęt rolniczy, żywność i artykuły mleczarskie.

B E L G I A - F R A N C J A

Belgijsko - Luksemburska Unia Gospodarcza i Francja parałowały umowę handlową na okres od 1 lipca 1951 r. do 30 czerwca 1952. Jak poprzednio prawie wszystkie francuskie wyroby przemysłowe będą importowane bez list, zaś listy eksportowe zostały ustalone tylko na produkty rolne.

B E L G I A - N O R W E G I A

Agencja Agefi podaje dodatkowe dane o umowie handlowej belgijsko-norweskiej /patrz Nr.30 WHZ/, która weszła w życie 1 września 1951. Belgia będzie eksportować do Norwegii /w mln fr.belg./: artykuły włókiennicze - 170, /w tym tkaniny - 80/, wyroby gotowe - 25, wyroby metalowe - 128, chemikalia - 113, /w tym nawozy sztuczne - 50, artykuły fotograficzne - 20/, metale nieżelazne - 27, wyroby szklane - 20, skóra - 15, artykuły spożywcze - 13, wyroby ceramiczne - 9, kauczuk - 3, papier - 2, oraz 150.000 ton metali żelaznych.

Norweski eksport do Belgii składać się będzie głównie z masy papierniczej i materiałów.

B E L G I A - L U K S E M B U R G - S Z W E C J A

Miedzy Szwecją a Belgią-Luksemburgiem parałowany został w Sztokholmie protokół w sprawie wymiany towarowej na okres od 1.X.1951 r. do 30.IX.1952 r. Układ ten przewiduje między innymi szwedzki eksport 1,8 mln ton rudy

żelaznej w zamian za belgijskie dostawy 270.000 ton żelaza oraz 5.000 ton miedzi.

Ilości te odpowiadają mniej więcej dostawom z r.ub. Poza tym Szwecja dostarczy: 15.000 ton celulozy, 30.000 ton wiskozy, 50.000 std drzewa, 22.000 ton papieru "kraft".

Belgia natomiast: 100 ton kobaltu, 90 ton kadmu, 7.500 ton rudy manganowej, 2.000 ton litoponu oraz 2.000 ton lpu. Poza tym układ przewiduje wzajemne dostawy chemikali i surowców włókienniczych.

BELGIA-LUKSEMBURG - W.BRYTANIA

Obowiązujący brytyjsko-belgijsko-luksemburski układ handlowy przedłużony został do 31 marca 1952 r. Istniejące kontyngenty towarowe utrzymane zostały w mocy.

BIRMA - INDIE

Birma i Indie podpisały długoterminowy układ handlowy, który o ile zostanie ratyfikowany przez rządy obu krajów, wejdzie w życie 1 stycznia r.1952. Układ przewiduje, że od r.1952 do 1955 Indie otrzymywać będą rocznie 350.000 ton ryżu. Poprzednio przewidywano że w sezonie 1951/52 dostawy te wyniosą 120.000 ton. Birma eksportować ma drzewo teakowe, różne nasiona, proso i kartofle. Indyjski eksport do Birmy będzie się składać, z worków jutowych, przędzy bawełnianej, oleju arachidowego, wyrobów żelaznych i stalowych.

BRAZYLIA - CZECHOSŁOWACJA

Brazylia i Czechosłowacja zawarły dwuletnią umowę handlową przewidującą wymianę towarową wartości \$ 100 mln.

BRAZYLIA - FRANCJA

Nowa umowa handlowa brazylijsko-francuska, która weszła w życie z dniem 1 lipca na przeciąg jednego roku, przewiduje zakupy francuskie w Brazylii wartości \$ 116.780.000. Import Francji będzie obejmował kawę, bawełnę i kakao. Brazylijskie zakupy we Francji wyrażają się cyfrą \$ 105.780.000 i obejmują maszyny oraz wyroby żelazne i stalowe.

BULGARIA - FINLANDIA

W Moskwie podpisany został dodatkowy protokół do umowy handlowej pomiędzy Finlandią a Bułgarią, na okres od 1 do 31 grudnia 1951 r. Główne pozycje eksportu fińskiego do Bułgarii stanowią papier i produkty papiernicze różnych gatunków, dykta, sprzęt maszynowy i wyroby metalowe, podczas

gdy głównymi bułgarskimi towarami eksportowymi będą tytoń, tlenek ołowiu i emalią ołowiana, skóry owcze i ryż.

C E J L O N - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Umowa handlowa pomiędzy Cejlonem a Niemcami Zachodnimi, której termin upłynął 30.X.b.r. przedłużona została na 1 rok.

Zachodnio-niemiecki import z Cejlonu wyniesie \$ 22,2 mln, eksport do tego kraju - \$ 14,1 mln.

C H I L E - W I E L K A B R Y T A N I A

Umowa płatnicza podpisana 24.VI.1948 r. pomiędzy Chile a Wielką Brytanią, została przedłużona na tych samych warunkach na przeciąg dalszych 3-ech lat licząc od 24.VI.1951 r.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - E G I P T

24 października został podpisany w Pradze układ o wymianie towarów i o płatnościach między Egiptem a Czechosłowacją.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - I N D O N E Z J A

Pomiędzy Czechosłowacją a Indonezją paraflowana została 12 października 1951 r. umowa handlowa z ważnością od 1.X.1951 r. do 30.IX.1952 r.

Przewiduje ona wymianę towarową w wysokości 60 mln rupii. Czechosłowacja będzie importować z Indonezji przede wszystkim kauczuk, cynę, koprę i chininę w zamian za dostawy maszyn i części do nich, samochodów i części zamiennych, maszyn elektrycznych i papieru gazetowego.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - S Z W E C J A

Nowy układ handlowy i płatniczy zawarty pomiędzy Szwecją a Czechosłowacją na okres od 1.II.1951 do 29.II.1952 r. przewiduje wartość szwedzkiego eksportu w wysokości 110 mln koron, a dla dostaw czechosłowackich - 100 mln koron, przy czym różnica ma służyć na pokrycie akumulowanego deficytu płatniczego.

D A N I A - F R A N C J A

Pomiędzy Danią a Francją podpisana została umowa handlowa z mocą wsteczną od 1 października 1951 r. na okres jednego roku. Wartość duńskiego eksportu ma osiągnąć sumę 12 mld. franków, zaś francuskiego - 26 mld franków.

Duński eksport kontyngentowy osiągnie sumę 7,5 mlrd.fr. wobec 10 mlrd.fr. przed rokiem. Kontyngentowy wywóz francuski obniżono do 3,65 mlrd.fr. z 6,75 mlrd.franków w poprzednim układzie.

W ramach powyższej umowy Francja dostarczy Danii 9.000 ton rur stalowych, 150 ton stali nierdzewnej, drzewa egzotycznego na sumę 275 mln fr., wina i napojów alkoholowych - na 250 mln fr., różnych maszyn za 300 mln.fr.

Eksport duński do Francji składać się będzie z mleka w proszku - za 1.200.000.000 fr., sera - 2.000 ton, masła /w połowie tylko przeznaczonego dla Metropolii/ - 6.000 ton, ryb - za 130 mln.fr., mięsa, nasion i piwa - za 165 mln.fr., cementu - 5.000 ton, maszyn i sprzętu elektrotechnicznego - za 750 mln.fr., oraz ze statków.

D A N I A - S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Dnia 1.X.br. został podpisany w Kopenhadze między Danią a Stanami Zjednoczonymi traktat o przyjaźni, handlu i żegludze.

Traktat ten zastąpił poprzedni układ podpisany w roku 1826.

D A N I A - W Ł O C H Y

W Rzymie przedłużono dnia 24 października ważność włosko-duńskiego układu handlowego z 4 października 1950 roku o dalszy rok, przy czym uzgodniono poważne w stosunku do dotychczasowych umów zwiększenie obrotów towarowych.

Włochy eksportować będą głównie tłuszcze, owoce, warzywa, wina, ryż, samochody i podwozia samochodowe, maszyny do pisania i liczenia oraz inne maszyny, motory, materiały foto i kinematograficzne podczas gdy Dania dostarczać będzie przeważnie produktów rybnych, maszyn /w tym do wyrobu cementu/, motorów, bydła, mięsa, masła i jaj.

Ogółem duński eksport wyniesie 225 mln.duńskich koron, zaś import - 107 mln.d.koron.

E G I P T - I N D I E

Indie i Egipt podpisały w New Delhi jednoroczną umowę handlową z wsteczną ważnością od 1.III.1950. Indie importować będą surową bawełnę, przędzę bawełnianą, gips oraz len, a eksportować - herbatę, tytoń przerobiony, lepsze gatunki olejów i nasion oleistych, szelak, tkaniny bawełniane, kawę, żelazo, stal, galanterię metalową, wyroby elektrotechniczne i sanitarne.

E G I P T - S Z W A J C A R I A

27 października 1951 roku paraflowano nowy układ handlowy pomiędzy Egiptem a Szwajcarią na 1952 r.

F I N L A N D I A - J U G O S Ł A W I A

W Helsinkach podpisano jugosłowiańsko-fińską umowę handlową, która ważna jest do końca 1952 r. i przewiduje obroty ogólnej wartości \$ 8 mln. Jugosławia importować ma m.inn. celulozę, sprzęt rybacki, wełnę syntetyczną i różne artykuły chemiczne, a Finlandia - drewno twarde, tytoń, artykuły spożywcze, chemikalia itd.

F R A N C J A - N O R W E G I A

W Oslo podpisany został protokół o wymianie towarowej między Norwegią a Francją na okres od 3.VII.1951 do 30.VI.1952 r. Import norweski obejmować będzie m.innymi: fosfaty - 55.000 ton, sodę kaustyczną - 2.000 ton, surowce chemiczne dla celów farmaceutycznych za 1.000.000 koron, superfosfaty - 15.000 ton, przędza jedwabna - 175 ton, artykuły włókiennicze - 27.500.000 koron, fajans - 250.000 koron, szkło do domowego użytku - 800.000 koron, szkło okienne - 1.000.000 koron, żelazo i stal walcowana - 75.000 ton, żelazo surowe - 1.500 ton, rury odlewnicze - 3.500 ton, żelazo kute i rury stalowe - 6.000 ton, różne maszyny i silniki - za 5.000.000 koron.

Eksport norweski do Francji obejmuje m.inn.: ryby świeże i mrożone - za 5.050.000 koron, tran utwardzony - 16.000 ton, rudy żelaza - 10.000 ton, cynk - 4.000 ton, celuloza włókiennicza - 20.000 ton, celuloza papiernicza - 20.000 ton, masa drzewna mokra - 45.000 ton, papier gazetowy - 4.000 ton, surówka wanadowa - 4.000 ton.

G R E C J A - H O L A N D I A

Niedawno podpisany został w Hadze grecko-holenderski układ płatniczy. Dotyczy on regulowania płatności wynikających z umowy handlowej pomiędzy Grecją a Holandią.

G R E C J A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W myśl podpisanego protokołu pomiędzy Grecją a Niemcami Zachodnimi import z Grecji będzie się odbywał na podstawie decyzji Rady Marshallowskiej w Paryżu w sprawie zachodnio-niemieckiej polityki importowej.

G R E C J A - S Z W E C J A

Greckie Ministerstwo Handlu podało do wiadomości, że dotychczasowa umowa handlowa ze Szwecją została odnowiona z ważnością do dnia 30 czerwca 1952 r. z niewielkimi tylko zmianami w liście towarowej.

G R E C J A - W Ł O C H Y

Grecko-włoska umowa handlowa, która wygasła 14 kwietnia została przedłużona na 1 rok. Handel pomiędzy Grecją a Włochami odbywać się ma na zasadach clearing'u, przy czym na jednostkę rozliczeniową służy dolar.

H I S Z P A N I A - I R L A N D I A

Agencja France Press donosi, że Hiszpania i Irlandia zawarły umowę handlową na okres 3 lat.

Hiszpański eksport będzie się składał z owoców, win, towarów włókienniczych, pięt, potażu.

Import Hiszpanii z Irlandii składać się będzie z koni, jaj i sadzeniaków.

H I S Z P A N I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Pomiędzy Hiszpanią a Niemcami Zachodnimi zawarta została umowa handlowa na okres 1 roku poczynając od 1 października 1951. Obroty towarowe wyniosą 8 62 mln dea każdej ze stron.

Głównymi pozycjami eksportu hiszpańskiego będą: ruda żelazna - 47.000 ton, rtęć - 2.000 butli, wolfram - 250.000 kg, cynk za 4 mln marek z.n. oraz piety wartości eksportu, których nie podaje się, poza tym oliwa - 1 mln, kakao - 1.000 ton, i niektóre owoce.

Niemcy Zachodnie będą eksportować: samochody, maszyny, wyroby azotowe, instrumenty chirurgiczne, wyroby optyczne i fotograficzne.

H I S Z P A N I A - N O R W E G I A

Pomiędzy Hiszpanią a Norwegią podpisany został protokół o wymianie towarowej na okres od 1.I.1951 do 31.XII. 1951 r. Obroty towarowe wynoszą ca 35 mln koron norweskich dla każdej ze stron. Do ważniejszych pozycji importu norweskiego z Hiszpanii należą: świeże owoce, mandarynki i orzechy - za 12.000.000 koron, wina i napoje alkoholowe - za 1.750.000 koron, korek - za 2.000.000 koron, tkaniny włókiennicze, bawełniane i ze sztucznego jedwabiu - za 2.000.000 koron, superfosfaty - 38.000 ton, rudy cynku - 20.000 ton,

ołów - 2.500 ton. Ważniejsze pozycje eksportu norweskiego do Hiszpanii to ryby patroszone - 7.000 ton, olej rybi, tran leczniczy - za 1.500.000 koron, celuloza - 21.000 ton, papier - 3.000 ton, wędra drzewna - za 400.000 koron, surówka wanadowa - za 500.000 koron.

H I S Z P A N I A - S Z W E C J A

Jak donosi "Moniteur Officiel" umowę handlową hiszpańsko-szwedzką /patrz Nr 30 WHZ/ przedłużono od 1 marca 1951 do 30 kwietnia 1952. Kontyngenty ustalone w umowie przewidywają następujące pozycje eksportowe Szwecji /w mln koron szwedzkich/: taroica - 5,0, wyroby walcowane - 1,5, metale żelazne w sztabach - 1,0, stal do wyrobu łożysk - 0,6, sprzęt elektrotechniczny - 4,0, motory - 2,5, turbiny - 2,5, sprzęt kolejowy - 2,5, chemikalia - 0,5.

Hiszpania zobowiązała się eksportować /w mln koron szwedzkich/: owoców cytrusowych - za 35,0, bananów - 9,0, migdałów i orzechów - 9,0, win i napojów alkoholowych - 5,0, artykułów włókienniczych - 8,0, skór surowych - 2,5, korków - 0,5.

H O L A N D I A - I R L A N D I A

Umowa handlowa pomiędzy Holandią a Irlandią, której termin ważności upłynął 30 czerwca br. została przedłużona na okres jednego roku. Jediną wprowadzoną zmianą jest podwyższenie z £ 194.000 do £ 284.000 kontyngentu niektórych produktów, które Holandia będzie importować z Irlandii.

Irlandzkie dostawy do Holandii składają się przede wszystkim z kociów wełnianych, wyrobów z wełny, trykotaży, lin, wędzonego łososia i muszli. Poza towarami kontyngentowanymi Irlandia dostarczy w pierwszym rzędzie bydła rzeźnego, zaś Holandia Irlandii - superfosfatów.

W roku 1950 Irlandia eksportowała do Holandii towarów za sumę £ 2 mln. zaś importowała za £ 3 mln.

H O L A N D I A - S Z W A J C A R I A

Szwajcarska "Feuille Officielle du Commerce" donosi, że w dniu 20 września 1951 r. podpisany został dodatkowy protokół do szwajcarsko-holenderskiej umowy handlowej z dnia 30 października 1950 r. Listy kontyngentów obejmujące towary, które podlegają ograniczeniom importowym zostały odnowione na okres od 1 października 1951 r. do 30 września 1952 r. W obydwóch listach wprowadzone zostały pewne niewielkie zmiany łącznie z ustaleniem kontyngentów dotyczących przewozu do Holandii niektórych towarów, jak wyposażenie fabryk chemicznych, maszyny biurowe i elektryczne aparaty kontrolne, ostatnio poddanych licencjom importowym.

I N D I E - N O R W E G I A

Umowa handlowa, obowiązująca pomiędzy Indiami a Norwegią, przedłużona została do końca grudnia 1951 r.

W okresie 1949/50 Indie importowały z Norwegii towarów za sumę 24,3 mln.ind.rupii a eksportowały - za 10,5 mln ind.rupii; w r.1950/51 import indyjski wyniósł 22,2 mln, a eksport - 12,9 mln.ind.rupii.

I N D O N E Z J A - N O R W E G I A

Pomiędzy Indonezją a Norwegią zawarta została umowa na okres od 1.I.1951 do 31.XII.1951 r. Import norweski wynosił 16 mln.koron, eksport norweski - 6,2 mln koron. Głównymi pozycjami importu norweskiego są: guma surowa i żywica - za 500.000 koron, guma - za 6.000.000 koron, kopa - za 6.000.000 koron, eter ziemny dla celów przemysłowych - za 1.000.000 koron.

Głównymi pozycjami eksportu norweskiego są: celuloza za 650.000 koron /500 ton/, papier i kartony - za 3.000.000 koron, haczyki rybackie - za 900.000 koron.

I R A K - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Iracki minister gospodarki oraz przedstawiciel Niemiec Zachodnich "Ministerstwa" Gospodarki podpisali w Londynie układ handlowy na okres najbliższych 12 miesięcy. Zgodnie z układem, zawierającym klauzulę największego uprzywilejowania, Irak dostarczać będzie Niemcom Zachodnim towary wartości £ 2 mln /daktyle, jęczmień, skóry i skórki, wełnę i bawełnę/, zaś Niemcy Zachodnie towary wartości od £ 1-2 mln /żelazo i stal oraz maszyny, wyroby włókiennicze i chemikalia/.

I R L A N D I A - P O R T U G A L I A

19 października 1951 r. zawarty został układ handlowy pomiędzy Irlandią a Portugalią. Szczegółów tego układu nie podano narazie do wiadomości.

J A P O N I A - P O Ł U D N I O W A K O R E A

Nowy układ handlowy zawarty pomiędzy Japonią a Południową Koreą, z ważnością od kwietnia 1951 r. do marca 1952 r. przewiduje eksport do Korei wartości \$ 32 mln. oraz import o wartości \$ 16 mln.

J U G O S Ł A W I A - M E K S Y K

Rząd meksykański ratyfikował podpisaną 17 marca 1950 r.

między Meksykiem a Jugosławią umowę handlową zawartą na czas nieograniczony.

Umowa ta przewiduje klauzulę największego uprzywilejowania.

JUGOSŁAWIA - SZWECJA

Nowa jugosłowiańsko-szwedzka umowa handlowa, zawarta na okres od 1 października 1951 r. do 30 września 1952 r. /patrz Nr 15 WHZ/ przewiduje szwedzkie dostawy w wysokości 25 mln koron szwedzkich i jugosłowiańskie dostawy w wysokości 35 mln koron szwedzkich. Poza tym Szwecja ma jeszcze dostarczyć Jugosławii na podstawie długoterminowej umowy z 1947 r. dobra inwestycyjne za sumę ca 10 mln koron szw. Płatności Jugosławii w stosunku do Szwecji wynoszą 8 mln koron szw., do których dochodzi jeszcze 2 mln koron szw. z tytułu odszkodowania za znacjonalizowaną własność szwedzką.

Jugosławia będzie dostarczać przede wszystkim kukurydzę /20.000 ton/, oraz inne artykuły rolnicze, chemikalia i towary drzewne, oraz metale /w tym 2.000 ton ołowiu/, podczas gdy szwedzki eksport składać się będzie głównie z wyrobów z drzewa uszlachetnionego, żelaza i stali, obrabiarek i maszyn. W nowej umowie obustronne dostawy zostały z góry znacznie zmniejszone w porównaniu z rokiem ubiegłym, skoro okazało się w roku ubiegłym, że Jugosławia byłaby w stanie nawet w przybliżeniu dostarczyć ustalonych ilości.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - SZWECJA

Nowa umowa kompensacyjna zawarta została pomiędzy prywatną firmą Swedich Trade Compensation Co. a państwową niemiecką organizacją handlową. Obroty towarowe wyniosą Kr.8,5 mln dla każdej ze stron. Od 30 czerwca 1950 r. pomiędzy Szwecją i N.R.D. nie istniała wogóle umowa handlowa i płatnicza. Szwecja będzie eksportować masło, żelazo, stal, celulozę, granit i ~~owoc~~ w zamian za węgiel brunatny, tekstylia, porcelanę i wyroby szklane.

NIEMCY ZACHODNIE - PORTUGALIA

Pomiędzy Niemcami Zachodnimi a Portugalią podpisany został dodatkowy protokół do umowy handlowej z 24 sierpnia 1950 r., ustalający wymianę towarową w okresie od 1 czerwca do 31 grudnia b.r.

NIEMCY ZACHODNIE - TURCJA

Układ handlowy pomiędzy Niemcami Zachodnimi a Turcją z r.1949 uzupełniony został podpisanym ostatnio protokołem, który reguluje wymianę towarową w okresie od 1 lipca do

31 grudnia r.1951. W listopadzie mają w Ankarze rozpocząć się rokowania w sprawie zawarcia nowej umowy na 1952 rok.

NIEMCY ZACHODNIE - W. BRYTANIA

Po załatwieniu sprawy eksportu złomu z Niemiec Zachodnich na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 1951 r. podpisany został obecnie nowy układ handlowy z Wielką Brytanią. Niemcy Zachodnie będą dostarczać Wielkiej Brytanii i jej posiadłościom zamorskim towary wartości \$ 32 mln. a dostawy angielskie wyniosą \$ 26 mln.

Niemcy Zachodnie importować będą m.inn. przędzę bawełnianą, wełnianą i lnianą, maszyny włókiennicze, chemikalia, świeże i solone śledzie, a dostarczać będą: barwniki, produkty chemiczne, tkaniny jedwabne, aparaty fotograficzne i akcesoria, narzędzia przemysłowe, przyrządy mierzące i kontrolne, drut żelazny i stalowy, żelazo taśmowe, stal białą, wyroby walcowane na ciepło, kalichlor, siarczan potasu, K_2O .

NORWEGIA - SZWAJCARIA

Pomiędzy Norwegią a Szwajcarią podpisana została umowa handlowa na okres od 1.I.1951 r. do 13.XII.1951 r. Eksport norweski wyraża się w niej sumą 14.460.000 franków szwajc. import zaś - 11.810.000 fr.szwajc. Z ważniejszych pozycji eksportu norweskiego należy wymienić: śledzie świeże i mrożone - za 1.500.000 fr.szwajc., mączka rybna i śledziowa - za 2.750.000 fr.szwajc., koncentraty żelaza, w tym 100 ton ferrochromu - za 600.000 fr.szwajc., cynk - za 825.000 fr.szwajc. /450 ton/, żelazo surowe - za 315.000 fr.szwajc. /1.500 ton/, masło - za 2.150.000 fr.szwajc. /500 ton/, tłuszcz wielorybi - za 1.000.000 fr.szwajc. /500 ton/.

Import ze Szwajcarii obejmować będzie: przędzę ze sztucznego jedwabiu - za 200.000 fr.szwajc., artykuły bawełniane, wełniane jedwabne - za 750.000 fr.szwajc., maszyny, aparaty, instrumenty i części do nich - za 5.700.000 fr.szwajc. farby anilinowe - za 900.000 fr.szwajc. i zegary - za 1.750.000 fr.szwajc.

NORWEGIA - WĘGRY

Norwesko-węgierska umowa handlowa zawarta została na okres od 1.II.1951 r. - 31.I.1952 r. Wysokość obrotów po obu stronach wyraża się sumą - 3.000.000 koron. Import norweski obejmuje: zboża i fasolę - za 50.000 koron, pastę pomidorową - za 250.000 koron, meble - za 100.000 koron, fajanse sanitarne i domowe - za 100.000 koron, jelita - za 100.000 koron i maszyny - za 500.000 koron.

Eksport norweski obejmuje: konserwy rybne - za 100.000

koron, koncentraty witaminowe - za 100.000 koron, artykuły chemiczne - za 200.000 koron, żelazo surowe - za 50.000.000 koron, ferrochrom - za 500.000 koron, maszyny i aparaty - za 100.000 koron.

N O R W E G I A - W Ł O C H Y

Norwesko - włoski protokół handlowy zawarty został na okres od 1.I.1951 r. do 31.XII.1951 r. Protokół wymienia po obu stronach grupę kilku towarów, co do których obie strony zobowiązują się udzielić licencji w wymienionej minimalnie ilości względnie wartości. Import najważniejszych towarów z Włoch obejmuje: pomarańcze i cytryny - za 4.000.000 koron, inne świeże owoce - za 1.700.000 koron, pastę pomidorową - za 1.500.000 koron, artykuły chemiczne - za 150.000 koron, artykuły włókiennicze - za 13.000.000 koron, maszyny drukarskie, tekstylne i inne - za 1.500.000 koron, instrumenty chirurgiczne - za 100.000 koron, sprzęt elektrotechniczny - za 1.500.000 koron.

W skład towarów, na które Włochy zobowiązały się udzielić licencji na podane niżej ilości lub wartości wchodzi: rteć - za 250.000 koron, surowe konopie - 1.400 ton, sznury konopne - 1.000 ton, sznury bawełniane - 1.500 ton, wełnę czesankową - za 1.000.000 koron, przędza ze sztucznego jedwabiu - za 1.000.000 koron, płótno impregnowane - za 700.000 koron, łożyska kulkowe - za 800.000 koron.

Eksport ważniejszych towarów norweskich do Włoch: tunczyki i makrele świeże i mrożone - za 7.000.000 koron, konserwy rybne - za 2.500.000 koron, papier gazetowy i drzewny - za 1.000.000 koron, stal specjalną - za 300.000 koron.

Z kolei towary, na które Norwegia zobowiązała się udzielić licencji eksportowej: ryby suszone - za 40.000.000 koron, tran leczniczy - za 1.500.000 koron, tran przemysłowy - za 3.500.000 koron, rafinowany olej rybi - za 3.000.000 koron, masa drzewna - 8.000 ton, celuloza papiernicza - 4.000 ton, celuloza włókiennicza - 6.000 ton, ilmenit - 10.000 ton, nikiel - 10 ton.

S Z W A J C A R I A - W I E L K A B R Y T A N I A

Według doniesienia "Gazette de Zürich" szwajcarsko-brytyjski układ płatniczy z 12 marca 1951 r. przedłużony został od października 1951 r. na okres dalszych 5 miesięcy.

S Z W A J C A R I A - W E G R Y

W Bernie podpisany został protokół w sprawie przedłużenia nadalszych 12 miesięcy postanowień węgiersko-szwajcarskiego układu płatniczego i handlowego z dnia 27 czerwca 1950 r.

Szczegółów dotyczących wymiany towarowej nie podano.

S Z W A J C A R I A - W Ł O C H Y

Szwajcarsko-włoska umowa handlowa i płatnicza z 21.X.1950 roku, na podstawie której nastąpiło przejście z obrotów kompensacyjnych na obroty towarowe w ramach clearingu, nie została po upływie pierwszego roku trwania wypowiedziana przez żadną ze stron. W związku z tym pozostaje ona - jak donoszą ze źródeł pół oficjalnych - do końca października 1952 roku w mocy, przy czym kontyngenty nie uległy zmianom. Szwajcaria eksportuje przede wszystkim zegarki, bieliznę, mechaniczne aparaty i instrumenty precyzyjne, aparaty elektryczne, chemikalia, bydło zarodowe, produkty mleczarskie i czekoladę.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Przydział dewiz

Argentyński Bank Centralny okólnikiem Nr 1515 z 25.9.1951 r. podał do wiadomości imperterem, że przyjmuje wnioski o uprzednie pozwolenie dewizowe na import taneliny do skór /poz.77.4865.00/.

Zniesienie opłat eksportowych na produkty mleczarskie

Na podstawie dekretu Nr 20 z dnia 11.X.1951 r. wstrzymane zostało z dniem 1 listopada 1951 r. stosowanie podatku od sprzedaży, ustalonego ustawami Nr 12. 143, 13.343, 13.478 dla operacji eksportowych produktów mleczarskich.

BELGIA

Ograniczenia importowe

Z dniem 24.9.1951 r. poddane zostały pozwoleniom importowym następujące towary: pomarańcze i mandarynki /poz.55a/, owoce konserwowane z lub bez cukru /poz.140b 1/, tytoń surowy lub przerobiony /poz.171 i 172/, glina i glinaka ogniotrwała /poz.177/, różne materiały plastyczne /poz. 277 do 279/ i różne filmy /poz.294bcd/.

Import sadzeniaków

"Moniteur Belge" z 15.9.1951 opublikował dekret z 10.9.1951, dotyczący importu sadzeniaków /poz.49b/. Ilość przyznana Belgii do importu w okresie od 1.10.1951 do końca lutego 1952 przy niższym ciele 5% ad valorem została ograniczona z 10.000 do 7.500 ton.

BIRMA

Częściowa liberalizacja

Rząd Birmy wydał ogólne pozwolenie importowe, na podstawie którego następujące produkty mogą być importowane

z krajów o słabej walucie: narzędzia rolnicze, kołdry bawełniane, części do rowerów, części i akcesoria do autobusów, śruby i mutry, materiały konstrukcyjne, cement, wapno, produkty chemiczne, barwniki, materiały i produkty farmaceutyczne, dreny, narzędzia i instrumenty elektryczne - z wyjątkiem telegrafów - szkło szybowe, smary, maszyny dla przemysłu spożywczego, gazety, papier gazetowy, narzędzia i aparaty optyczne, organdina biała i kolorowa, instrumenty i aparaty fotograficzne, rurki stalowe i żelazne, tusz drukarski, artykuły sanitarne, aparaty naukowe, nasiona jarzyn i kwiatów, maszyny i igły do szycia, części do maszyn, nici do szycia, blachę galwanizowaną, narzędzia i aparaty chirurgiczne, narzędzia rzemieślnicze, szczoteczki i proszek do zębów.

B R A Z Y L I A

Przepisy dla handlu zamiennego

Departament Eksportu i Importu wydał dwa zarządzenia odnośnie do handlu zamiennego, opublikowane dnia 23.8.1951 r.

Zarządzenie z 14.6.1951 r. przewidywało, że przy transakcjach zamiennych, dla których zostały już złożone wnioski o pozwolenie eksportowe i importowe, nieodwołalna akredytywa musi być otwarta w ciągu 60 dni od dnia złożenia wniosku o pozwolenie. Zarządzenie Nr 246 przedłuża okres w którym ma nastąpić otwarcie nieodwołalnej akredytywy z 60 na 90 dni.

Zarządzenie Nr 247 podaje, że Departament Eksportu i Importu będzie przyjmować wnioski o pozwolenie importowe, które byłyby zużyte w transakcjach zamiennych na następujące towary, niezależnie od tego czy firma zużytkowała całkowitą kwotę w I półroczu 1951 r.: samochody osobowe, pralnie i elektryczne albo nieelektryczne lodówki.

E K W A D O R

Zakaz importu baji

Od dnia 14.8.1951 wstrzymany został import do Ekwadoru baji /poz.1038b/.

F I L I P I N Y

Przepisy dewizowe

Bank Centralny wyraził zgodę na przesyłanie zagranicę 50 pesos bez pozwolenia dewizowego na zakup książek dla

osobistego użytku lub na zapłatę prenumeraty zagranicznych czasopism. Podobne transakcje powyżej 50 pesos ale nie więcej niż 200 są dozwolone również bez pozwolenia dewizowego, lecz wnioski o dewizy muszą przejść przez Departament Kontroli Dewiz Banku Centralnego i musi być do nich dołączone publiczne ogłoszenie zamawianej publikacji wzgl. list od firmy wydawniczej. W innym wypadku wymagane jest pozwolenie importowe.

FRANCJA

Ograniczenia dewizowe

W celu zabezpieczenia rezerw dewizowych i ochrony franka Bank Francuski wydał szereg zarządzeń zakazujących importerom nabywania dewiz na pokrycie faktur do czasu, kiedy towar nie został załadowany. Dotyczy to importu towarów zliberalizowanych oraz takich, których kontyngenty są ustalone ilościowo. W ten sposób zakup dewiz dla pokrycia przyszłych zobowiązań importowych możliwy jest obecnie tylko przy imporcie z Ameryki Północnej i Południowej. Paryska giełda pieniężna została tymi zarządzeniami prawie sparaliżowana.

Zniesienie norm na maszyny rolnicze.

Władze francuskie zniosły normy stosowane przy imporcie maszyn rolniczych i traktorów.

INDIE

Rozszerzanie pozwoleń importowych

Zarządzeniem Nr 143 - ITC z 11.8.1951 zezwolono na import przędzy mieszanej, zawierającej 70% wełny i 30% włókien syntetycznych, na podstawie pozwoleń importowych, wydanych na import przędzy wełnianej. W posiadanych pozwoleniach na import przędzy wełnianej nie potrzeba wprowadzać zmian.

Licencje na dobra inwestycyjne

Okres ważności licencji na dobra inwestycyjne i urządzenia dla ciężkiego przemysłu elektrycznego został ustalony na 1 rok. Pozwolenia mogą być przedłużane na dalsze dwa lata po przedstawieniu dowodów, że zamówienie zostało przyjęte przez zagranicznego dostawcę i że został zawarty kontrakt z początkowym okresem dostawy na 1 rok.

Pozwolenia już wydane mają automatycznie przedłużony okres ważności z 6 miesięcy na 1 rok. Władze celne w portach mają prawo przedłużenia okresu ważności jak i podwyższenia wartości cif pozwoleń.

I R A K

System importowy

Podział importerów.

Importerzy z Iraku są podzieleni na klasy, które różnią się rocznymi przydziałami dewiz. Istnieje trzynaście klas importerów. Pierwszych jedenaście klas posiada stały przydział dewiz. W roku 1951 ustalone były następujące przydziały dewiz dla importu z obszaru miękkiej waluty:

1. Klasa wyróżniona	I.D.	180.000
2. 1-sza klasa	"	120.000
3. 2-ga klasa	"	100.000
4. 3-cia klasa	"	80.000
5. 4-ta klasa	"	60.000
6. 5-ta klasa	"	50.000
7. 6-ta klasa	"	40.000
8. 7-ma klasa	"	30.000
9. 8-ma klasa	"	20.000
10. 9-ta klasa	"	10.000
11. 10-ta klasa	"	5.000

/Jeden iracki dinar = £ 1/

Ponadto dochodzą jeszcze dwie następujące grupy:

12. Importerzy "bez zagranicznych dewiz" tj. kupcy, którzy mogą importować za fundusze posiadane lub uzyskane zagranicą.

13. Importerzy używanych ubrań.

W normalnych warunkach pozwolenie importowe nie jest wydawane importerom, którzy nie są sklasyfikowani. Postanowiono również, że Dyrektoriat Generalny Importu /Directorate - General of Imports/ może ograniczyć niektórym importerom import tylko do towarów, w których oni się specjalizują. Sumy pozostałe z przydziałów na rok 1950 zostały zniesione.

Klasyfikacja towarów

Towary, które mogą być importowane do Iraku zostały podzielone na pięć następujących kategorii:

- 1/ towary, których import jest nieograniczony do ustalonej rocznej kwoty i których wartość nie jest przystosowana do indywidualnych przydziałów dewiz,
- 2/ towary, których import jest ograniczony do z góry okreś-

- lonej kwoty i po wyczerpaniu której nie będzie udzielona żadna licencja,
- 3/ towary, które mogą być importowane bez dewiz zagranicznych tzn. z funduszy posiadanych wzgl. uzyskanych przez importera za granicą,
- 4/ towary, które mogą być importowane tylko przez właścicieli fabryk,
- 5/ towary, które mogą być importowane tylko przez właścicieli magazynów.

Istnieje również lista towarów, których import do Iraku jest zabroniony.

Warunku wydawania pozwoleń.

- 1/ Dla towarów, których import jest nieograniczony:

Jeśli import jest dokonywany za akredytywą, importer musi wraz z wnioskiem o pozwolenie przedłożyć dowód oferty złożonej przez dostawcę. Pozwolenie jest ważne początkowo dwa miesiące i w tym okresie musi być otwarta akredytywa. Jeżeli akredytywa nie jest otwarta w tym okresie, pozwolenie traci ważność. Jeżeli zaś zostaje otwarta, wówczas okres ważności pozwolenia przedłuża się do ośmiu miesięcy /licząc od dnia wydania/. Jeżeli import jest dokonywany za ratą, lub dokumentami załadowczymi wówczas importer musi przedstawić albo świadectwo banku w którym papiery zostały złożone, albo dokumenty w oryginale. W tych warunkach okres ważności licencji wynosi 4 miesiące.

- 2/ Dla towarów, których import jest ograniczony roczną kwotą:

Pozwolenia dla tej grupy towarów będą wydawane tylko wtedy, o ile indywidualne przydziały dewiz dla importerów nie są jeszcze wyczerpane i o ile ogólna kwota roczna dla danego towaru również nie jest wyczerpana. Wyraźnie postanowiono, że pozwolenia na towary wymienione w tej grupie nie będą udzielane na podstawie samego tylko faktu wymienienia dokumentów albo na zasadzie zakończenia załadowania. Okres ważności pozwolenia wynosi trzy miesiące.

- 3/ Dla towarów "bez dewiz zagranicznych".

Pozwolenia na import towarów "bez dewiz" będą udzielane tym importerom, którzy mają lub mogą otrzymać fundusze za granicą na zapłatę towarów importowanych. Ważność takiego pozwolenia wynosi normalnie 4 miesiące.

- 4/ Niezależnie od ogólnych przepisów co do okresu ważności pozwoleń, pozwolenia importowe na materiały budowlane i podstawowe surowce, które nie mogą być dostarczone w krótkim czasie, na maszyny i pojazdy mechaniczne oraz ich części zapasowe, na opony, wyroby farmaceutyczne, chemiczne i narzędzia lekarskie - są ważne 1 rok. Pozwolenia te nie mogą być przedłużone, chyba że importer udowodni, że akredytywa była otwarta albo rata czy załadowanie miało miejsce w czasie ważności licencji.

Przepisy o podziale importerów i klasyfikacji towarów nie odnoszą się do importu, dokonywanego przez przemysłowców, służbę dyplomatyczną i konsularną, towarzystwa naftowe, stowarzyszenia charytatywne i kulturalne, szpitalne, stowarzyszenia religijne, biblioteki, banki, do darów bez wartości handlowej i ograniczonego importu gazet przez właścicieli drukarni.

W stosunku do wyżej wymienionych towarów mają zastosowanie przepisy o okresie ważności licencji, z tym, że pozwolenia dla fabryk wykonujących specjalne zadania są ważne rok.

Lista towarów przy imporcie nieograniczonym:

Cukier w głowach, herbata, kawa, pożywki dla niemowląt, korzenie i esencje, czarny pieprz, proszek do pieczenia, różne rodzaje olejów przemysłowych, szelak, różne farby, wyroby farmaceutyczne i chemikalia, nawozy sztuczne, cement, krzem, węgiel, koks, różne rodzaje drzewa, artykuły do wyrobu mebli, koszy i mat, różnego rodzaju wyroby z żelaza i stali, narzędzia, maszyny, różne motory elektryczne, pompy wodne, maszyny rolnicze, maszyny przemysłowe, maszynki do mięsa, kanwy do szycia i haftowania, maszyny do pisania i liczenia, chłodnie, destylatory, sterylizatory, wagi, urządzenia i narzędzia lekarskie, dentystryczne, weterynaryjne, wyposażenia laboratorium, różnego rodzaju urządzenia elektryczne, platformy ciężarowe, motocykle, rowery, opony i dętki, surowa przędza oraz gotowe wyroby z wełny, bawełny, sztucznego jedwabiu, juta i wyroby z juty, guma surowa i różne wyroby z gumy, różnego rodzaju guziki, klamry, różne gatunki papieru, celuloza, tektura, materiały plastyczne, farby olejne i wodne, pastele, lampy naftowe, pasta i szczotki do zębów, żyłетки, pasta do obuwia, igły, szydełka i druty do robótek itd.

Lista towarów ograniczonych przy imporcie z krajów o miękkiej walucie w ciągu roku 1951.

Glukoza, maltoza, orzeszki ziemne, nasiona ogórków, cebuli, pomidorów, lucerny, różnych jarzyn, owoców i kwiatów, mleko i ser w konserwach, wódki, likiery, asfalt, skóry na wierzchy i zelówki, drzwi i okna z żelaza i stali, różnego rodzaju chłodnie, elektryczne lampy, samochody osobowe, dzieciinne samochodziki i trycykle, niektóre gatunki przędzy i wyrobów wełnianych i bawełnianych, artykuły całkowicie lub częściowo zrobione ze skóry, torby podróżne, chusty wełniane, ręczniki i prześcieradła kąpielowe, różnego rodzaju krawaty, kapelusze, czapki, parasole, książki szkolne, koperty, bibułka do papierosów, pióra wieczne, ołówki mechaniczne, różnego rodzaju druki /z wyjątkiem książek i czasopism/, katalogi, kalendarze, albumy, pocztówki, puste beczki z drzewa, kości, rogi i produkty zwierzęce dla rolnictwa i przemysłu, różne mydła i proszek do prania, marmur i granit w skałach szczotki do ubrań, włosów, obuwia, szczotki do szorowania i sprzątania. Grzebienie, artykuły z korka różnego rodzaju, niektóre instrumenty muzyczne, zabawki i

gry dzieciinne, rewolwery i amunicja, broń sportowa, kotły, garnuszki do herbaty i kawy z aluminium lub polerowanego metalu, różne przedmioty domowe i kuchenne z miedzi, żelaza i cyny.

Lista towarów, które mogą być importowane "bez dewiz"

Migdały, banany, grape fruits, pigwa, gruszki, jabłka, rodzyunki, suszone morele, ziemniaki solone i suszone ryby, ryby i kawior w konserwach, konserwy mięsne, jarzynowe i owocowe, pikle, ekstrakty do zup i sosów, dżemy i marmolady, słodycze, czekolady, wina, szampan, jabłecznik, futra i wyroby futrzane, jedwabne kobierne, koce i dywany bawełniane, szale, szaliki, chusteczki jedwabne, torby na zakupy z materiału, wyroby gotowe lub półfabrykaty z lnu i bawełny, laski, tytoń, papierosy, cygara, fajki i cygarniczki, gąbki naturalne do mycia wzgl. z gumy, wyroby ozdobne z metalu i ze skóry, sztuczne kwaty, kosmetyki, różne przedmioty ozdobne, jak obrazy, rzeźby, fotografie, perskie dywany, drogie kamienie, wyroby i biżuteria ze złota, srebra i platyny, wyroby z naturalnego koralu i kości słoniowej, karty do gry, lustra, przedmioty domowe z drzewa, krzesła trzcinowe, szczecina zwierzęca, papa, maty słomiane.

Towary, które mogą być importowane przez właścicieli fabryk

Surowy sztuczny jedwab, surową wełnę, krochmal, barwniki do dachówek, papier do papierosów w arkuszach lub w rulonach, czcionki i formy drukarskie, farby i płyny do maszyn drukarskich.

Towary, które mogą być importowane przez właścicieli magazynów czy składów.

Wełniane pończochy, płaszcze, ubrania, pulowery wełniane, koszule, spodnie i marynarki z flaneli wełnianej, gorsety damskie, niektóre wyroby skórzane, teczki i damskie torebki, dywany wełniane, szale i chusteczki, zwyczajne buty skórzane, kapelusze.

Towary, których import jest zabroniony.

Świeże pomidory, czosnek, niektóre świeże jarzyny, groch, bób suszony, soczewica, ryż mąka, sól, masło w konserwach, tłuszcze zwierzęce, sok pomidorowy w konserwach, makarony, piwo, alkohol, etylowy, miód, nasiona sezamu, lnu, olej z sezamu, bawełny i innych nasion. Sprzedawa bawełniana od nr 6 do 28, skóry suszone, stare gazety i torby papierowe, /z wyjątkiem toreb cementowych/, cement /z wyjątkiem gatunków niefabrykowanych w Iraku/, /drzwi drewniane i ramy okienne, cegły i dachówki, artykuły gospodarstwa domowego, z aluminium, meble żelazne i drewniane, ognie sztuczne.

IRLANDIA

Ograniczenia importowe

Rząd Irlandii wydał zarządzenie, na podstawie którego w okresie od 1.9.1951 do 29.2.1952 będzie można importować 1.500.000 par pończoch jedwabnych ze sztucznego jedwabiu z wszystkich krajów. Kwota ta jest niższa o 1.000.000 par w porównaniu z okresem poprzednim i przypuszczalnie ma być wyrównana przez produkcję krajową.

W tym samym okresie dozwolony jest import 1.100.000 jardów z wyrobów wełnianych.

KOLUMBIA

System importowy

W marcu 1951 r. nastąpiła znaczna liberalizacja importu. Wiele nowych towarów zostało zwolnionych od pozwoleń importowych i od ograniczenia ilościowego. Formalności przy imporcie zostały znacznie uproszczone. Wystarcza bowiem, że importer zarejestruje zamówienie przesłane za granicę w biurze kontroli dewiz, co ma umożliwić przewidywanie zapotrzebowania dewiz w najbliższym czasie. Zarejestrowanie ważne jest 5 miesięcy i może być przedłużane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Do artykułów, których import jest wzbroniony należą: zegarki, obuwie i tekstylia.

KUBA

Faktury konsularne

Dekret Nr 3311 opublikowany 15.8.1951 r. przesunął stosowanie przepisów ustalonych dekretem Nr 1518 o poświadczaniu faktur konsularnych, na okres 1 roku, to jest na 1 września 1952 roku.

Legalizacja świadectw

Okólnik władz celnych Nr 53 z 13.9.1951 r. podaje, że lokalne izby handlowe muszą potwierdzać wartość aut eksportowanych do Kuby i że te świadectwa muszą być zaprzysiężone przed notariuszem i wizowane konsularnie. Świadectwa winny podawać cenę fabryczną. Od 28.9.1951 r. auta importowane bez tego świadectwa nie będą oclone.

M A D A G A S K A R

Przepisy o znakowaniu

Import mleka sterylizowanego, pasteryzowanego, zgęszczonego albo w proszku w naczyniach zamkniętych jest wzbroniony, o ile naczynia te nie są znakowane zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem. Od dnia 1.10.1951 kontrola znakowania towarów została wzmocniona.

M E K S Y K

Ograniczenia eksportowe na cukier

Wszystkie gatunki cukru trzcinowego zostały włączone do listy towarów, wymagających pozwolenia eksportowego przed ich załadowaniem w Meksyku.

Ograniczenia importowe

Postanowieniem opublikowanym w Diario Oficial z 24.9.1951 r. wprowadzono pozwolenia importowe na różne gatunki papieru wymienione pod pozycjami: 7.5102, 7.51.10 do 7.51.13, 7.5120 do 7.51.23, 7.51.30 i 7.51.31.

Faktury handlowe

Na podstawie artykułu 3 dekretu z 30.12.1950 r. za nieprzedstawienie faktury handlowej pobierana była kara w wysokości podwójnego cła. Diario Oficial z 10.9.1951 r. opublikował okólnik do urzędów celnych wyjaśniający, że kara ta jest niezależna od kary przewidzianej w ustępie XXI art.404 prawa celnego. Kara ta wynosi od 5 do 50 pesos w wypadku braku faktury lub gdy faktura jest nieważna. Kary podwójnego cła nie można stosować w wypadku nieważności faktury przedstawionej. Fakturę oryginalną i 4 kopie należy dostarczyć odbiorcy przed przybyciem towarów do portów meksykańskich.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Stanowisko w E.P.U.

Wg tymczasowych danych EPU, Niemcy Zachodnie dysponują nadwyżką 40.000.000 \$ wobec państw będących członkami EPU. Nadwyżka ta pozwala im pokryć dług w złocie w stosunku do EPU, który jeszcze z końcem sierpnia wynosił około 10.200.000 \$.

W myśl ogólnej reguły rozdziału Niemcy Zachodnie

otrzymają 20% pozostałego salda w złocie lub dolarach, podczas gdy 80% otrzyma EPU, jako udzielony jej kredyt. Opierając się na tej poprawie sytuacji Niemiec Zachodnich w Unii, koła marshallowskie w Paryżu sądzą, że liberalizacje importowe będą mogły być prawdopodobnie wznowione począwszy od 1.I.1952 roku.

N O W A Z E L A N D I A

Zmniejszenie ograniczeń importowych

Wyroby z jedwabiu naturalnego lub sztucznego /poz. ex 180 - b/ wyjęte zostały z pod obowiązku uzyskiwania pozwoleń importowych.

S A N D O M I N G O

Faktury konsularne przy przesyłkach lotniczych

Na podstawie ustawy Nr 3083 z 6.9.1951 r. na towary przywożone do Republiki Dominikańskiej drogą lotniczą, a przekraczające wartość 100 dolarów dominikańskich należy przedstawić zgodnie z artykułem 16 ustawy celnej fakturę konsularną albo poświadczoną fakturę handlową.

Ocieniu podlega każda paczka i bagaż osobisty przesyłany drogą lotniczą, z wyjątkiem paszek zawierających książki, czasopisma i inne publikacje.

S J A M

Ograniczenia eksportowe

Dekretem Nr 22 B.E.2499 zabroniony został eksport drzewa, z wyjątkiem tęgokowego, dokonywany bez pozwolenia Ministerstwa Handlu.

Dekretem Nr 23 B.E. 2404 zabroniony został eksport rudy żelaznej, cyny, wolframu, tungstenu, antymonu, rudy ołowiu i ołowiu, cynku, gumy, nasion rycynusu i rycynusu oraz puchu roślinnego /kapoku/ - bez pozwoleń Ministerstwa Handlu.

Rozporządzenia te nie dotyczą wywozu dokonywanego dla własnego użytku oraz próbek handlowych w słusznych rozmiarach.

S U D A N

Podwyżka stawek frachtowych do Port Sudan

Polskie Linie Oceaniczne podają do wiadomości, że obecne stawki frachtowe w relacji Gdynia - Port Sudan podwyższone zostały o około 15% z ważnością dla statków rozpoczynających załadunek w Gdyni od dnia 1.11.1951 r.

T A I W A N

Ograniczenia eksportowe

W lipcu wprowadzony został przez władze okupacyjne system kontroli eksportu w celu uniemożliwienia przeładunków do Chin Ludowych. Należy uzyskać pozwolenia importowe przy wywozie następujących 11 grup towarów: pasze, różne ziarna, oleja jadalny, tytoń, kamfora, cukier, wino i likiery, surowiec do wyrobu materiałów wybuchowych, papier do papierosów, węgiel i nasiona.

U R U G W A J

Świadectwa pochodzenia.

Konsulat Generalny w Antwerpii informuje, że od dnia 1 października 1951 r. wszystkie faktury konsularne muszą być poświadczone przez niedawno ukonstytuowaną Urugwajską Izbę Handlową dla Belgii i Luksemburga. Adres Izby: Anvers, rue Wappers 4.

W E N E Z U E L A

Zakaz importu

Ministerstwo Rolnictwa wydało zakaz importu mrożonego drobiu z podrobami wzgl. samych tylko podrobów. Rozporządzenie to ma na celu ochronę przed zarazą i zaczęło obowiązywać z dniem 21.9.1951 roku.

W I E L K A B R Y T A N I A

Ograniczenia eksportowe

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Handlu z dnia 15.9.1951 zostały wycofane licencje wywozowe do Iranu na

cukier, żelazo, stal włącznie z półfabrykatami, metale nieżelazne, stopy i oleje. Tylko w wyjątkowych wypadkach będą udzielane indywidualne pozwolenia eksportowe.

W Ł O C H Y

Licencje importowe

"Informazioni per il Commercio Estero" z 6.9.1951 r. podaje, że włoskie władze celne mogą zezwolić bezpośrednio, t.zn. bez pozwolenia przywozowego, na import następujących towarów z krajów, w stosunku do których płatności dokonywane są w funtach szterlingach: konie rzeźne, bydło, owce, kozy, świnie, mięso świeże lub mrożone, świeże ryby słodkowodne, ryby morskie świeże lub w konserwach, skorupiaki i mięczaki oraz kawior.

C Ł A

A U S T R A L I A

Zmiana podatku od sprzedaży

Z dniem 27.9.1951 r. zmieniona została opłata od sprzedaży, przy czym taksa ogólna na towary niewymienione gdzie indziej została podwyższona z 8.1/3 na 12,5%. Przy innych towarach wynosi ona 20, 25, 50 a nawet 66.2/3%.

Jednocześnie ustanowiono wyjątki, od których nie pobiera się danej opłaty. Do nich należą: mieszanina tłuszczów zwierzęcych i roślinnych dla celów jadalnych, napoje niealkoholowe z soków jarzyn australijskich /włączając w to zioła/, towary sprowadzane przez stowarzyszenia, instytucje i organizacje związane głównie w celach sportowych, filmy naukowe nakręcane w Australii, bagaż osobisty do wartości £ 400 dla osoby, maszyn drukarskich, płyty i odpowiednie pisma używane wg systemu - Braille'a oraz części do wózków dzieciennych.

C O S T A - R I C A

Zmiana ceł

Dekretem, opublikowanym w "La Gazeta" z 12.8.1951, a działającym wstecz od 1.6.1951 obniżone zostały ceł na niektóre artykuły uprzednio włączone do umowy zawartej pomiędzy Costa Rica a Stanami Zjednoczonymi. Wśród towarów wymienione są owsianka, krupy i płatki owsiane, mleko skonserwowane, zawierające nie mniej niż 8 do 25% śmietany, mleko w proszku o takiej samej zawartości śmietany, słonina, żywica, niektóre farby, lakiery, niektóre wyroby farmaceutyczne, surowice lekarskie, mydło toaletowe, pasta do zębów.

F R A N C J A

Zawieszenie ceł

Journal Officiel z 5.10.1951 r. podaje wiadomość o czasowym zawieszeniu ceł na odpadki poubojowe, wątrobę i inne /poz.14/ i na maniokę /poz.ex 70/.

IRLANDIA

Przywrócenie cła

Zarządzeniem Nr 578 zostało przywrócone z dniem 1.10.1951 r. cło na tkaniny jedwabne lub względnie ze sztucznego jedwabiu lub mieszane z jedwabiu naturalnego i sztucznego albo włączane jedwab z bawełną lub jedwab sztuczny z bawełną względnie jedwab, jedwab sztuczny i bawełna - importowane w sztukach, nieprzekraczających wartości 1 sz i 6 d yarda² i 18 inch. szerokości, a posiadających 2 brzegi /poz.271/1/.

KANADA

Zastosowanie taryfy uprzywilejowanej do Iraku

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z 10.9.1951 r. stosuje się taryfę kraju najbardziej uprzywilejowanego do surowców, produktów i wyrobów gotowych, pochodzących z Iraku.

KOLUMBIA

Import papierosów

Dekretem Nr 1626 z 3.8.1951 r. przyznano importerom papierosów kwartalną sumę dewiz w wysokości 80% rocznej sumy, z czego 20% otrzymają nowi importerzy.

Nowy dekret znosi artykuł 19 dekretu Nr 637 z 20.3.1951 na podstawie którego import papierosów był monopolem państwowym. Obecnie dla zrównoważenia dochodów nałożono dodatkową opłatę przy imporcie papierosów w wysokości 0,12 pesos od paczki 20 papierosów. Dochód ten będzie rozdzielany pomiędzy Departamenty, proporcjonalnie do konsumpcji papierosów krajowych w latach ubiegłych.

KUBA

Przedłużenie zwolnienia od cła

Zwolnienie jaj od cła importowego zostaje przedłużone do 15.I.1952 r. na podstawie dekretu Nr 3610 opublikowanego 30.8.1951 roku.

LIBIA

Wzrost cen na kawę i piwo

Zarządzeniem celnym Nr 12 z 1951 roku podniesione zostało cło na kawę z £ 4 od q na 10% ad valorem i na piwo z 33 1/3% na 60% ad valorem. Jednocześnie został cofnięty zakaz importu zapalek i niektórych olejów mineralnych, przy czym cło ustanowione wynosi: 0,005 £ od pudełka zapalek, a na oleje od 0,8 do 2 piastrow od kilograma.

Nowa taryfa eksportowa

Nowa taryfa eksportowa podaje następujące stawki: jęczmień i pszenica - 5 pi /piastrow/ od q, gąbki - 10 pi od kilograma, owoce albo kozy 5 pi od sztuki, bydło - 75 pi od sztuki, skóry i wełna - 2% ad valorem, masło klarowane - 20 pi od q, oliwa - 675 pi od tony, złom żelazny 20% ad valorem. Stawka na towary niewymienione w cencie eksportowej wynosi 1% ad valorem.

MADAGASKAR

Zwiększenie cła eksportowego

Rozporządzeniem z 11.7.1951 zostały podwyższone cła eksportowe z 5 na 6% ad valorem na następujące towary: kawę zieloną i paloną, pieprz, goździki i olejki.

PORTUGALIA

Dodatkowa opłata do ceł eksportowych

Rozporządzeniem Nr 13666 z dnia 6.9.1951 r. ustalona została dodatkowa opłata do cła eksportowego na esencję terpentynową /poz.14/ w wysokości 0,90 escudos od kilograma, wióry i opiółki korkowe /poz.28/ - 4% ad valorem, drzewo korkowe /poz.ex 29/ - 6% ad valorem, żywice /poz.50/ - 0,40 esc. od kilograma, kute żelazo lub złom stalowy /poz.53/ - 0,30 esc. od kilograma.

ST. PIERRE I MIQUELON

Zmiana taryfy celnej

Nowa taryfa celna została opublikowana dekretem wykonawczym Nr 304 i wchodzi w życie zamiast dotychczasowej

z r.1914. Nowa taryfa oparta jest na wartości /cif/ podczas gdy stara opierała się głównie na cłach od wagi i ilości.

T U N I S

Zawieszenie cła na papier

Rozporządzeniem opublikowanym 3.8.1951 r. zostały czasowo zawieszone cła na różne gatunki papieru.

W E N E Z U E L A

Zwiększenie ceł na torebki damskie

W celu ochrony przemysłu krajowego rząd podwyższył cła importowe na torebki damskie do 24 bolivarów od kilograma.

W I E L K A B R Y T A N I A

Zmiany ceł

Rząd brytyjski zniósł cła importowe na izolatory porcelanowe o większej wadze niż 2 lb. Rozporządzenie wydane zostało na 1 rok, począwszy od 28.8.1951 r.

Obniżenie stawki celnej kraju najbardziej uprzywilejowanego z 33.1/3% do 10% ad valorem na aceton, zostało przedłużone nowym rozporządzeniem rządu o dalszych 6 miesięcy, to znaczy do 29.2.1952 r.

Z W I A Z E K P O Ł U D N I O W E J A F R Y K I

Zmiany ceł

Rozporządzeniem rządu Nr 2489 opublikowanym w dniu 28.9.1951 r. zawieszone zostało z dniem 12.10.1951 cło na żelazo i stal w blokach, sztabach, płytach, surówkę i złom, świdry i narzędzia stalowe, kątownik itd /poz. 122 abode/.

Przywrócone zostały cła na przedzę bawełnianą od 6s do 50s, niebieloną, bieloną i farbowaną - 17,5% albo 12,5% ad valorem oraz na perkal i drelach wyrabiany z przędzy bawełnianej - 20% ad valorem.

Podwyższone zostały również cła na piłki gumowe do 25% ad valorem.

Z A Ł A C Z N I K I

Handel zagraniczny Chińskiej Repbuliki Ludowej i jego orga- nizacja.

Chińska Republika Ludowa prowadzi politykę umocnienia przyjazni i braterskiej współpracy ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej. Czynnie broniąc sprawy pokoju, dąży ona do zacieśnienia współpracy ze wszystkimi krajami na zasadzie równouprawnienia, wzajemnych korzyści oraz wzajemnego poszanowania całości terytorialnej i suwerenności.

W chwili powstania Chińskiej Republiki Ludowej przed handlem zagranicznym kraju stały zupełnie nowe zadania. Handel zagraniczny należało przekształcić z narzędzia wzbogacania zagranicznych monopolistów oraz burżuazji kompradorskiej i ekspansji gospodarczej obecnego kapitału w narzędzie umocnienia niezależnej gospodarki kraju i podniesienia stopy życiowej narodu chińskiego.

W ciągu ponad 100 lat Chiny pozostawały w półkolonialnej zależności od krajów kapitalistycznych, które pojedynczo lub wspólnie grabiły i ciemiężyły naród chiński. W tym celu wykorzystwały one sprężyny gospodarcze, wojenne i polityczne, jak np. okupację kraju, niewolnicze umowy, przymusowe otwarcie portów chińskich dla handlu zagranicznego, pozbawienie Chin autonomii celnej, eksport kapitału itp. metody. Najbardziej aktywną polityką kolonialną w stosunku do dawnych Chin prowadziła Anglia, Japonia i USA, Anglia pierwsza przeniknęła do Chin drogą użycia siły i wykorzystwała je jako rynek zbytu dla swoich towarów. W ślad za Anglią do Chin przenikali i inni łupieżcy, którzy również żądali dla siebie "otwartych" portów, koncesji, ulg celnych, eksterytorialności i innych przywilejów. W wyniku wzrastającej ekspansji imperialistycznej państw kapitalistycznych w Chinach ilość portów "otwartych" dla handlu zagranicznego państw obcych osiągnęła w 1930 r. cyfrę 50.

Imperialiści nie tylko nie sprzyjali rozwojowi przemysłu w Chinach, lecz przeciwnie - wszelkimi siłami starali się utrzymać gospodarkę chińską w zacofaniu. Byli oni zainteresowani w tym, aby ogromny ten kraj pozostał zapleczem rolniczo-surowcowym państw kapitalistycznych. Produkcja bawełny, będąca jedną z najbardziej rozwiniętych gałęzi przemysłu chińskiego była całkowicie zależna od importu maszyn, surowców i materiałów pomocniczych. Do kraju wwożono dużą ilość towarów, podrywających rozwój chińskiego przemysłu i rolnictwa. Równocześnie rudy,

jedwab, tytoń i inne towary, które mogłyby być wykorzystane dla rozwoju przemysłu narodowego, były skupowane przez firmy zagraniczne po bardzo niskich cenach i wywożone. Chiny, będące krajem rolniczym, prawie co roku importowały duże ilości zboża, mąki i innych artykułów żywnościowych. Sprzęt, maszyny i przyrządy importowano w bardzo ograniczonej ilości. Państwa imperialistyczne zarzucały Chiny wszelaką tandetą. Wiele narzucanych Chinom towarów importowanych jak np. materiały kancelaryjne, galanteria, kosmetyki, konserwy, napoje, guma do żucia itd. były im bądź najzupełniej niepotrzebne, bądź mogły być produkowane w kraju. W eksporcie Chin przeważały towary rolnicze i kopaliny. Największymi pozycjami wywozu były: szczecina, wełna, skóra surowa, oleje, roślinne, jedwab naturalny, herbata, rudy i koncentraty metali nieżelaznych.

Do chwili zwycięstwa rewolucji ludowej handel zagraniczny Chin charakteryzował stały ujemny bilans handlowy. W niektórych latach import przewyższał eksport dwukrotnie lub nawet jeszcze więcej. W latach 1946-48 import przekroczył eksport o \$ 667,5 mln.

Wraz z obcymi kapitalistami naród chiński grabił również kapitał feudalno-biurokratyczny "Cztery rodziny" /Czan Kaj-szi, Kun Sian-si, Sun Csy-weń i bracia Czeń Go-fu i Czeń Li-fu/ ściśle powiązani z kapitałem zagranicznym kontrolowali znaczną część handlu oraz przemysłu. Istniejące władze rządowe "regulujące" handel zagraniczny, jak np. "Komitet dla Spraw Handlu Zagranicznego" i "Komitet Zapasów Narodowych" kierowane były przez osoby, również należące do tych czterech rodzin lub przez ich figurantów. Rządowe monopolistyczne towarzystwa handlu zagranicznego i państwowa kontrola towarzystw prywatnych były w istocie jedynie wygodnym narzędziem dla otrzymywania rozmaitych ulg i ogromnych dochodów przez kapitał feudalno-biurokratyczny.

Oswobodzenie Chin i utworzenie Chińskiej Republiki Ludowej położyło kres gospodarowaniu w kraju obcych imperialistów i rodzimej burżuazji, wykorzystujących handel zagraniczny dla celów osobistych. Zastępca przewodniczącego Centralnego Rządu Ludowego Liu Szao-cy charakteryzując pierwsze sukcesy Chin na polu niezależnej polityki handlowej podkreślał w roku ub., że "imperializm został wyrzucony z Chin i pozbawiony licznych przywilejów, które posiadał on w Chinach. Polityka celna i polityka handlowa nowych Chin stała się głównymi narzędziami ochrony i rozwoju przemysłu nowych Chin. Świadczy to o tym, że klucz od wrót do Chin mamy we własnej kieszeni, a nie w kieszeni imperialistów, jak to było dotychczas. W przyszłości przemysł chiński nie ucierpi na skutek konkurencji imperialistycznej, prowadzonej drogą sprzedawania towarów po niskich cenach, a zasoby Chin będą wykorzystywane przede wszystkim w celu zaspokojenia potrzeb własnego przemysłu. Usunie to największą przeszkodę w rozwoju przemysłu chińskiego w ciągu ostatniego stulecia".

Obroty handlowe Chińskiej Republiki Ludowej wzrosły bardzo znacznie. W r. 1950 przewyższyły one ponad półtora-krotnie obroty z r.1947 i trzykrotnie obroty z r.1949.

Zwiększenie handlu zagranicznego Chin nastąpiło dzięki rozszerzeniu jego handlu z krajami zaprzyjaźnionymi, w pierwszym rzędzie ze Związkiem Radzieckim.

Jak wiadomo w lutym ub.r. podpisana została w Moskwie Umowa o Przyjaźni, Sojuszu i Wzajemnej pomocy pomiędzy ZSRR a Chińską Republiką Ludową. Równocześnie podpisano umowy o Czanczuńskiej linii kolejowej, o Port-Arturze i Dalnym i o udzieleniu przez ZSRR pożyczki Chińskiej Republice Ludowej. Radziecko-chińska umowa o przyjaźni, sojuszu i wzajemnej pomocy i pozostałe umowy mają ogromne znaczenie historyczne, oznaczają one nadejście nowej epoki w rozwoju stosunków pomiędzy Chinami a Związkiem Radzieckim. Przyjaźń i współpraca narodu radzieckiego i chińskiego ustalone zostały na nowej niezachwianej podstawie.

W ciągu lat 1950-51 podpisane zostały pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Związkiem Radzieckim umowy o utworzeniu naftowego towarzystwa akcyjnego radziecko-chińskiego, radziecko-chińskiego towarzystwa ~~akcyjnego~~ metali nieżelaznych, radziecko-chińskiego towarzystwa akcyjnego lotnictwa cywilnego, umowa handlowa, umowa pocztowa i umowa o bezpośredniej komunikacji kolejowej.

Wszystkie te umowy radziecko-chińskie, przeniknięte duchem szczerzej współpracy i wzajemnej pomocy, oparte na poszanowaniu zasad równouprawnienia, suwerenności i wzajemnej korzyści mają decydujące znaczenie dla szybkiej odbudowy i rozwoju gospodarki nowych Chin.

Pomyślnie rozwija się współpraca gospodarcza i handel zagraniczny Chińskiej Republiki Ludowej z krajami demokracji ludowej. Szczególnie różnorodny charakter ma współpraca gospodarcza z Polską. 29 stycznia r.1951 zawarte zostały w Pekinie pomiędzy Chinami a Polską umowy o obrotach towarowych i płatnościach na r.1951, o żegludze i przewozie towarów, o obrocie pocztowym, o komunikacji telegraficznej i telefonicznej.

Coraz szerzej rozwijają się również stosunki handlowe wolnych Chin z Węgrami, Czechosłowacją, Niemiecką Republiką Demokratyczną i innymi krajami obozu pokoju.

Chińska Republika Ludowa utrzymuje stosunki również z krajami kapitalistycznymi. Jednak handel zagraniczny z krajami kapitalistycznymi, jest coraz bardziej ograniczany, ponieważ szereg tych państw prowadzi w stosunku do Chin wrogą politykę.

Rząd USA wszedł na drogę jawnej interwencji zbrojnej na Korei i agresji przeciw Chińskiej Republice Ludowej. Stany Zjednoczone usiłują jak dawniej traktować Chiny jako obiekt swej polityki kolonialnej, a dążąc za wszelką cenę do przywrócenia dawnego systemu, uciekają się one do takich metod jak zbrojna prowokacja, blokada gospodarcza

i dywersja. Stany Zjednoczone zagarnęły Chińską Wyspę Taiwan a samoloty amerykańskie w dalszym ciągu odbywają prowokacyjne naloty na miasta i wsie Chin Północno-Wschodnich. Rząd amerykański nałożył areszt na majątek chiński w USA, zamroził chińskie avoiry w bankach i wydał statkom amerykańskim zakaz zawijania do portów chińskich.

Rozjatrzeni niepowodzeniami na Korei imperialiści amerykańscy usiłują swymi prowokacyjnymi bombardowaniami chińskich miast i wsi przenieść działania wojenne na terytorium samych Chin. W celu usprawiedliwienia swojej agresji i korzystając ze swej przewagi w ONZ, bezprawnie przeprowadzili oni w dniu 30.I.1951 r. na ogólnym zebraniu ONZ oszczerczą rezolucję, oskarżającą Chińską Republikę Ludową o agresję na Koreę.

Niezależnie od tego stosując metodę szantażu i nacisku USA przeprowadziły 18.V.1951 r. w O.N.Z. nową rezolucję, nakładającą embargo na dostawy do Chin i Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej.

Wrogą w swej istocie politykę w stosunku do Chińskiej Republiki Ludowej prowadzi również rząd brytyjski. Z jednej strony uznał on jeszcze w styczniu r.1950 Chińską Republikę Ludową de jure i wyraził chęć wymiany przedstawicieli dyplomatycznych, z drugiej zaś strony bierze udział w agresywnych działaniach na Korei, nadal popiera przedstawiciela kuomintangowskiego w O.N.Z. i sprzeciwia się przyjęciu Chińskiej Republiki Ludowej do Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wrogi stosunek do Chin znajduje swój wyraz również w bezprawnej działalności władz Hong-Kongu w odniesieniu do majątku chińskiego rządu ludowego /zatrzymania cywilnych samolotów i statków znajdujących się w Hong-Kongu/, w ograniczaniu praw ludności chińskiej zamieszkałej w Hong-Kongu, na Malajach itp.

Wzrost obrotów handlowych Chińskiej Republiki Ludowej nastąpił przede wszystkim na skutek zwiększenia eksportu. Pomyślny rozwój rolnictwa stworzył odpowiednie warunki dla wzrostu eksportu produktów rolnych, który w głównej mierze składa się z bobu, oleju tungowego, szczeciny, orzeszków ziemnych i wełny.

Handel zagraniczny Chin pomyślnie rozstrzyga kwestię rozszerzenia eksportu i likwidacji ujemnego bilansu handlowego. Po raz pierwszy od kilkudziesięciu lat eksport Chin przewyższył w r.1950 import.

Udział podstawowych towarów w eksporcie i imporcie Chińskiej Republiki Ludowej w 1950 roku
/w % % /

<u>E_k_s_p_o_r_t</u>		<u>I_m_p_o_r_t</u>	
Soja	14,4	Bawełna	18,0
Olej tungowy	7,0	Wyroby metalowe i metal-	
Szczecina	6,7	le	11,3

Orzeszki ziemne	4,7	Maszyny	8,2
Weżna owcza	4,1	Produkty naftowe	8,5
Herbata	3,3	Lekarstwa	4,0
Zboże	2,3	Środki transportowe	3,2
Żywe świnię	2,2	Worki jutowe	2,9
Olej z orzeszków ziemnych	2,0	Materiały chemiczne	2,3

Zboża przede wszystkim zaś ryż i pszenica stanowiące poprzednio znaczną część importu obecnie jak widać z powyższego mogą już być eksportowane.

Istotne zmiany zaszły w strukturze importu towarów. Zasadniczymi pozycjami importu są towary, niezbędne dla przemysłowego rozwoju Chin. Maszyny, obrabiarki i inne urządzenia, surowce i rozmaite materiały dla przemysłu i transportu wyniosły w r.1950 ponad 3/4 ogólnego importu. Największy udział w imporcie miały następujące towary: bawełna, wyroby metalowe i metale, maszyny i narzędzia, produkty naftowe, środki transportowe. Równocześnie zmniejszony został do minimum import towarów drugorzędного znaczenia.

Charakteryzując zmiany w strukturze chińskiego eksportu i importu zastępca przewodniczącego Państwowej Rady Administracyjnej Czeń-Juń oświadczył: "Nasz handel zagraniczny, który poprzednio miał charakter półkolonialny, w chwili obecnej reprezentuje interesy kraju.

Towary oboe które nie są potrzebne gospodarce Chin nie są obecnie importowane. Zgodnie z zasadą popierania chłopów i obrony ich przed eksploatacją nadwyżki artykułów rolnych wywożone są w możliwie wielkiej ilości. W r.1950 położono kres niekorzystnemu bilansowi handlowemu, istniejącemu ponad 100 lat".

O ile w r.1949 w eksporcie i imporcie kraju prywatne towarzystwa chińskie i zagraniczne miały przeważające znaczenie, to w roku 1950 udział prywatnych towarzystw handlowych spadł na rzecz przedsiębiorstw państwowych. W chwili obecnej w handlu zagranicznym Chin decydująca rola należy do sektora państwowego.

Udział towarzystw państwowych i prywatnych w handlu zagranicznym Chin w roku 1950.

/w % %/

	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>
Towarzystwa państwowe	53,3	70,5
Towarzystwa prywatne:		
chińskie	35,3	25,3
obce	11,4	4,2

Towarzystwa państwowe posiadają monopolistyczne prawo importu i eksportu najważniejszych towarów. W dziedzinie eksportu sprzedają one szczerinę, soję, rudy i koncentraty wolframu, antymonu, bizmutu, molibdenu, cyny, surówki, stali, złomu żelaza, ołowiu i innych towarów, zaliczonych do towarów monopolistycznych. Towarzystwa państwowe są też głównymi eksporterami surowej skóry, mięsa, artykułów jajczarskich, herbaty, jedwabiu, węgla i soli. Prywatne firmy i przedsiębiorstwa mogą eksportować wszystkie towary niezmopolizowane. W ich ręku znajduje się prawie cały eksport towarów znaczenia drugorzędnego, a w szczególności dywanów, koronek, roślin lekarskich, wyrobów przemysłu chałupniczego i wiele innych.

W dziedzinie importu, towarzystwa państwowe prowadzą zakupy surowców przemysłowych, sprzętu i materiałów, niezbędnych dla przedsiębiorstw państwowych. Importują one ważne surowce, sprzęt i materiały dla firm prywatnych oraz pewną ilość towarów powszechnego użytku. Firmy prywatne mogą importować niezbędne dla nich surowce, sprzęt i materiały w ograniczonych ilościach, oraz sprzęt, surowce i materiały o znaczeniu drugorzędnym bez ograniczeń. Mogą one również importować większość towarów powszechnego użytku, których wóz do kraju nie jest zabroniony. Firmy prywatne mają prawo występować w handlu zagranicznym w roli pośredników z ramienia towarzystw państwowych przy zakupie i sprzedaży wszelkich towarów w tym najrozmaitszych rodzajów sprzętu, surowców i towarów zmopolizowanych.

W celu zwiększenia produkcji i zbytu towarów krajowych w r.1950 zakazano na pewien czas importu spirytusu, rowerów, benzolu, sody kaustycznej, bibułki papierosowej, siarczanu sodu, alabastru i niektórych innych towarów.

Chińska Republika Ludowa prowadzi samodzielną politykę na odcinku handlu zagranicznego, opartą na zasadach programu Ludowej Politycznej Rady Konsultatywnej. Program ten stwierdza, że Chińska Republika Ludowa rozwija stosunki handlowe i gospodarcze z obcymi rządami i narodami na zasadzie równouprawnienia i wzajemnych korzyści. W celu należytego wykonania tych zadań utworzono specjalne organa państwowe, mające regulować i prowadzić handel zagraniczny oraz przebudowano w zasadniczy sposób strukturę władz celnych.

Kierownictwo i regulowanie handlu wewnętrznego i zagranicznego na terenie całego państwa należy do Ministerstwa Handlu Chińskiej Republiki Ludowej, które zostało utworzone w październiku r.1949 na bazie Ministerstwa Handlu Północnych Chin.

W celu wzmocnienia zcentralizowanego kierownictwa handlem państwowym i regulowania handlu spółdzielczego i prywatnego oraz w celu zabezpieczenia wykonania państwowego planu handlu zagranicznego Państwowa Rada Administracyjna powzięła 10 marca 1950 r. uchwałę, przewidującą szereg środków praktycznych. Uchwała ta postanawia, że naczelną władzę dla handlu państwowego, spółdzielczego i

prywatnego w całym kraju jest Ministerstwo Handlu. Kierownictwo handlem na obszarach dużych jednostek administracyjnych należy do lokalnych Ministerstw Handlu /w Północno-Wschodnich, Wschodnich, Środkowo-Południowych, Północno-Zachodnich i Południowo-Zachodnich rejonach Chin/. W ośrodkach prowincjonalnych i dużych miastach utworzone zostały Urzędy Handlowe lub Przemysłowo-Handlowe. W celu kierowania handlem zagranicznym w dużych ośrodkach administracyjnych i portach otwartych dla handlu zagranicznego zorganizowane zostały przy końcu r.1950 Biura Handlu Zagranicznego, które podjęły na tych terenach czynności prowincjonalnych i miejskich Urzędów Handlowych w dziedzinie handlu zagranicznego.

W zależności od rozmiarów transakcji i znaczenia danego centrum administracyjnego Biura Handlu Zagranicznego dzielą się na trzy stopnie. Istnieje 8 Biur Handlu Zagranicznego: w Szanghaju, Tientsunie, Kantonie /I stopnia/, Cindao, Dalnym, Hankau /II stopnia/, Fuczzon i Kuńminie /III stopnia/. W niedużych portach i na punktach granicznych otwarto filie i oddziały Biur Handlu Zagranicznego.

Biuro Handlu Zagranicznego kontroluje wykonanie postanowień, zarządzeń i przepisów, wydawanych przez Centralny Rząd Ludowy i Ministerstwo Handlu. Rejestruje onorównież towarzystwa i przedsiębiorstwa, działające na danym terenie i nadzoruje ich działalność. Biuro bada rynek miejscowy i międzynarodowy, ceny towarów eksportowych i importowych, kontroluje jakość towarów eksportowych i importowych, reguluje ceny sprzedaży i nabycie towarów importowych i eksportowych. Biuro Handlu Zagranicznego udziela licencji na towary eksportowane i importowane przez punkty, położone na terenie jego działalności. Poza tym wraz z Narodowym Bankiem Chin reguluje ono przekazy obcych walut. Biuro Handlu Zagranicznego podlega Ministerstwu Handlu, Komitetom Finansowo-Ekonomicznym i Ministerstwom Handlu większych jednostek administracyjnych. Ministerstwo Handlu kieruje działalnością operatywną i finansowo-buchalteryjną oraz kadrami Biur Handlu Zagranicznego, a komitety finansowo-ekonomiczne i Ministerstwa Handlu dużych jednostek administracyjnych kontrolują ich pracę, okazują pomoc przy typowaniu i wychowaniu kadr. Organizacja i likwidacja biur handlu zagranicznego ich filii i oddziałów dokonywana jest na podstawie zarządzenia Ministerstwa Handlu Chińskiej Republiki Ludowej.

Kierownictwo działalnością Biur Handlu Zagranicznego dokonywane jest przez Ministerstwo Handlu za pośrednictwem Urzędu Handlu Zagranicznego. Urząd Handlu Zagranicznego i Biuro Handlu Zagranicznego kierują handlem zarówno państwowym jak i prywatnym towarzystw i przedsiębiorstw.

W celu dokonywania transakcji handlowych na podstawie wspomnianej wyżej Uchwały Państwowej Rady Administracyjnej z dnia 10 marca r.1950 utworzono przy Ministerstwie Handlu 6 towarzystw ogólnochińskich.

Później liczba ich wzrosła do 10. W chwili obecnej istnieją ogólnochińskie towarzystwa handlu zagranicznego dla handlu: szczecina, herbata, olejami i tłuszczami, produktami jajczarskimi, jedwabiem, produktami naftowymi, skórą surową i futrami, kopalinami. Poza tym istnieją: Towarzystwo Importowe oraz Towarzystwo Eksportowo-Importowe. Oprócz wymienionych towarzystw utworzono przy Ministerstwie Handlu Towarzystwo Transportowe, zajmujące się zagadnieniami transportu w handlu zagranicznym. Wszystkie towarzystwa handlu zagranicznego prowadzą swą działalność jako organizacje samodzielne na zasadzie rozrachunku gospodarczego.

W celu przygotowania i przeróbki towarów eksportowych, oraz przyjęcia i zbytu towarów importowych ogólnochińskie towarzystwa handlu zagranicznego organizują w odpowiednich punktach swoje filie.

Dla uregulowania wzajemnych stosunków pomiędzy towarzystwami państwowymi i prywatnymi, rozgraniczenia sfer ich działania oraz ustalenia jednolitych przepisów dotyczących kierownictwa handlem zagranicznym w ciągu r.1950 odbyto kilka ogólnochińskich konferencji. W ich wyniku przyjęto odpowiednie postanowienia i przepisy, które zatwierdziła i zatwierdziła bądź Państwowa Rada Administracyjna bądź Centralny Komitet Finansowo-Ekonomiczny.

Zgodnie z przepisami, zatwierdzonymi przez Państwową Radę Administracyjną 8 grudnia r.1950 towarzystwa państwowe i prywatne, zajmujące się importem i eksportem oraz przedsiębiorstwa pracujące na eksport muszą być zarejestrowane w miejscowym biurze handlu zagranicznego. Firmy zagraniczne i przedstawiciele firm zagranicznych, mający zamiar prowadzić na terytorium Chin handel zagraniczny muszą złożyć podanie do miejscowego Biura Handlu Zagranicznego wraz z opinią Wydziału Spraw Zagranicznych miejscowych władz. Operacje handlu zagranicznego mogą być dokonywane dopiero z chwilą otrzymania na to pozwolenia z Ministerstwa Handlu.

Przepisy dotyczące kierownictwa handlem zagranicznym ustalają, że towary importowe i eksportowe dzielą się na 4 grupy,

- 1/ Towary, których import i eksport jest zakazany. Mogą one być importowane i eksportowane tylko na podstawie specjalnego pozwolenia Komitetu Finansowo-Ekonomicznego przy Państwowej Radzie Administracyjnej.
- 2/ Towary zmonopolizowane, importowane i eksportowane tylko przez towarzystwa państwowe.
- 3/ Towary importowe i eksportowe, na których zakup i sprzedaż wymagane jest pozwolenie /licencja/ Ministerstwa.
- 4/ Towary, których import i eksport nie jest zakazany. Mogą być one importowane lub eksportowane przez towarzystwa państwowe i prywatne oraz przedsiębiorstwa na podstawie licencji wydanych przez Biuro Handlu Zagranicznego.

Importerzy i eksporterzy, mający zamiar kupować lub sprzedawać towary, muszą zwracać się do Biura Handlu Zagranicznego lub Urzędu Handlu Zagranicznego przy Ministerstwie Handlu w celu otrzymania licencji importowych lub eksportowych. Po otrzymaniu takiej licencji następuje załatwienie formalności dewizowych przez bank i formalności celnych. Za wydanie licencji pobiera się od importerów i eksporterów opłatę licencyjną w wysokości 0,1%, wartości towaru.

Dla przesyłek pocztowych nie wymaga się licencji na towary, których wartość nie przewyższa w juanach Narodowego Banku Chin sumy odpowiadającej § 25.

Osoby przybywające do Chińskiej Republiki Ludowej nie muszą posiadać licencji, jeżeli wartość wwożonych przez nie poza ustalonymi przez przepisy celne przedmiotami nie przekracza sumy § 500; przy wjeździe do Chin z Hong-Kongu i Macao wolno jest ponad ustaloną normę wwieźć bez licencji przedmioty o wartości nieprzekraczającej w juanach Narodowego Banku Chin sumy odpowiadającej 250 dolarów Hong-Kongskich.

Licencyjny system regulowania handlu zagranicznego Chińskiej Republiki Ludowej uzupełniony jest systemem kontroli dewizowej. Kontrola ta polega na tym, że wszyscy importerzy zobowiązani są dokonywać przekazy tylko za pośrednictwem Banku Narodowego lub banków przezeń upoważnionych, a eksporterzy muszą oddawać Narodowemu Bankowi dewizy, otrzymane za sprzedane zagranicą towary chińskie.

Przepisy zezwalają jednak w razie konieczności na dokonywane transakcji handlowych na zasadzie wymiany towarów lub też zużywać sumy otrzymane za sprzedane towary na zakup towarów importowanych nie przekazując obcej waluty do Banku Narodowego.

Na skutek nieuregulowania operacji bankowych walutami obcymi rozmiary wymiany w r.1949 i na początku r.1950 były znacznie większe. Po powzięciu przez Centralny Rząd Ludowy Chin szereg środków w celu scentralizowania finansów stabilizacji obrotu pieniężnego i cen towarów, rozmiary tego handlu zmniejszyły się. Na zasadzie wymiany towarów wolno było eksportować artykuły pochodzące z połowów morskich, lekarstwa, specyfiki, hafty i koronki, wyroby cukiernicze, sól, częściowo jarzyny, owoce i niektóre inne towary.

Ministerstwo Handlu i Narodowy Bank Chin prowadziły w r.1950 politykę ułatwienia i zwiększenia eksportu towarów chińskich. Osiągane to było za pomocą udzielania eksporterom specjalnych kredytów, ulg podatkowych i taryf ulgowych na kolejach przy przewozach towarów eksportowych.

Dla kontrolowania wymiany towarowej Ministerstwo Handlu opracowało i opublikowało w marcu b.r. specjalne przepisy. Lista towarów, które mogą być przedmiotem wymiany została znacznie rozszerzona.

Towary te podzielone zostały na trzy grupy.

Do pierwszej grupy /lista "A"/ należą towary, mające specjalnie ważne znaczenie, a mianowicie wszystkie towary zmonopolizowane, skóry surowe, ryż, orzechy ziemne, kokony, czarna herbata, pszenica, wełna, kauczuk, cement, olej tungowy, węgiel, jedwab, artykuły jajczarskie i inne. Towary zmonopolizowane mogą być przedmiotem wymiany tylko za pośrednictwem towarzystw państwowych, pozostałe zaś za pośrednictwem państwowych oraz prywatnych towarzystw i przedsiębiorstw. Niektóre towary mogą być wymieniane tylko na podstawie pozwoleń /licencji/ Ministerstwa Handlu jak np. wełna owcza, kauczuk, skóry surowe, pszenica, orzeszki ziemne, makuchy i inne. Pozostałe towary zamieszczone na liście, mogą być przedmiotem obrotów na podstawie pozwoleń Biura Handlu Zagranicznego.

Do drugiej grupy /lista "B"/ należą mniej ważne towary eksportowe. Są one podzielone na dwie podgrupy - na towary będące w obrocie na podstawie pozwoleń Ministerstwa Handlu i na towary korzystające z licencji Biura Handlu Zagranicznego. Do pierwszej podgrupy listy "B" należą takie towary jak np. gaolan, czumiza, kukurydza, mąka, olej z orzeszków, wyroby dziewiarskie, obuwie, odzież, odpadki bawełniane, puch i pierze, niektóre tkaniny bawełniane i inne towary. Do drugiej podgrupy należą jelita, masło, futra, rośliny lekarskie i inne.

Do trzeciej grupy /lista "C"/ należą towary o drugorzędnym znaczeniu. Lista ta, analogicznie do poprzedniej, ma 2 podgrupy: towary, które mogą być w obrocie na podstawie pozwolenia Ministerstwa Handlu jak np. otręby, liście tytoniowe, воск oraz towary, co do których pozwolenia wydaje Biuro Handlu Zagranicznego; do tej ostatniej podgrupy zalicza się np. ryby, owoce, mięso, zielona herbata i liczne inne towary o drugorzędnym znaczeniu.

Opublikowane przepisy wymiany towarowej przewidują również podział towarów importowych na trzy grupy: Do pierwszej grupy /lista "A"/ należą szczególnie ważne towary importowe, do drugiej grupy /lista "B"/ - mniej ważne towary, a do trzeciej grupy /lista "C"/ - towary importowe o drugorzędnym znaczeniu.

Każda grupa dzieli się z kolei na dwie podgrupy. Do pierwszej należą towary, których import dozwolony jest na podstawie licencji Ministerstwa Handlu, do drugiej towary, na których import zezwala Biuro Handlu Zagranicznego.

Np. według grupy pierwszej /lista "A"/ mogą być wwożone na podstawie licencji Ministerstwa Handlu: bawełna, nowe worki jutowe, celuloza i inne towary. Według tej samej listy wymagana jest licencja Biura Handlu Zagranicznego, na import metali nieżelaznych, obrabiarek, maszyn, kotłów, statków, olejów smarowych, nafty, stali, motorów elektrycznych i niektórych innych towarów.

Do drugiej grupy /lista "B"/ należą następujące towary:

a/ importowane na podstawie licencji Ministerstwa Handlu,

niektóre tkaniny bawełniane, wełna owcza, jedwab sztuczny, wyroby z metali nieżelaznych,

b/ importowane na podstawie licencji Biura Handlu Zagranicznego - aluminium w arkuszach, maszyny do liczenia i pisanie, aparaty foto i kinematograficzne, barwniki, liny z manilli i inne.

Do trzeciej grupy /lista "C"/ należą np. takie towary jak cukier, kakao, kawa, masło śmietankowe, mleko konserwowane, nawozy sztuczne, kwas siarkowy i solny oraz inne towary mogące być importowane na podstawie licencji Ministerstwa Handlu. Na podstawie zaś zezwoleń Biur Handlu Zagranicznego z towarów należących do trzeciej grupy mogą być importowane trawa morska, szare mydło, książki, niektóre rośliny lekarskie i mapy geograficzne.

Taki podział towarów eksportowych i importowych na trzy grupy przeprowadzony jest po to, aby przy eksporcie bardziej cennych towarów importowane były w zamian za te towary dowolne, lecz takie, które są niezbędne i ważne dla gospodarki Chin.

Przepisy wymagają, aby towary eksportowe, wyliczone w liście "A" były sprzedawane w zamian za towary, wyliczone również w liście "A". Towary eksportowe, wyliczone w liście "B" mogą być wymienione na towary importowe, wskazane w listach "A" i "B", a towary eksportowe z listy "C" - na towary z list "A", "B" i "C".

Chińska Republika Ludowa przekształciła w sposób zasadniczy pracę władz celnych i prowadzi niezależną politykę celną. Stary aparat celny w postaci Urzędu Generalnego Inspektora Ceł Chińskich w Szanghaju, formalnie podlegającego Ministerstwu Finansów, był narzędziem imperialistów anglo-amerykańskich dlatego też nie mógł być wykorzystany w nowych warunkach został zlikwidowany. Ustawa o organizacji powołaniu Centralnego Rządu Ludowego Chińskiej Republiki Ludowej przewiduje utworzenie nowego, samodzielnego, nie wchodzącego w skład żadnego Ministerstwa, Centralnego Urzędu Celnego przy Państwowej Radzie Administracyjnej.

Nowe zadania władz celnych i nowa polityka celno-taryfowa znalazły swój wyraz w poświęconym specjalnie temu zagadnieniu postanowieniu Państwowej Rady Administracyjnej z dnia 27 stycznia r.1950. Stwierdzono, że Chińska Republika Ludowa prowadzi samodzielną politykę celno-taryfową. Tym samym postanowieniem Państwowa Rada Administracyjna zwolniła władze celne od wykonania zadań z zakresu zarządu portów handlowych, sygnalizacji nawigacyjnej, oraz od wykonania obowiązków ochrony wybrzeża i granic lądowych.

W nowych warunkach przed chińskimi władzami celnymi stanęły trzy zasadnicze zadania i faktyczna kontrola eksportu i importu towarów oraz dewiz, pobieranie opłat celnych i prowadzenie walki z przemytnictwem.

Państwowa Rada Administracyjna zatwierdziła i z dniem 16 maja 1951 r. wprowadziła w życie nową taryfę celną, która

w sposób zasadniczy różni się zarówno od taryf celnych z okresu kuomintangowskiego jak i od tymczasowo obowiązujących taryf. Różnica ta polega nie tylko na tym, że oparte one są na zupełnie nowych podstawach, lecz i na tym, że mają one jednolitą nomenklaturę dla towarów importowych oraz eksportowych i lepszą klasyfikację towarów według działów i grup.

Opłaty eksportowe przewidziane są tylko w odniesieniu do następujących 6 najbardziej rentownych towarów eksportowych: szczecina - 30%, olej z orzeszków ziemnych - 10%, orzeszki ziemne - 15%, olej tungowy - 10%, olejek miętowy 55% i mentol - 55%. Pozostałe towary eksportowe nie podlegają opłatom celnym.

Państwowa Rada Administracyjna, w postanowieniu swoim z 27.I.1950 uznała za konieczne opracowanie kodeksu celnego Chińskiej Republiki Ludowej, którego dotychczas w Chinach nie było. Kodeks celny powinien ustalić organizacyjną strukturę władz celnych, ich prawa i obowiązki, oraz przepisy zasadnicze, określające operatywną działalność urzędów celnych i ich stosunki wzajemne z eksportowo-importowymi, transportowymi i innymi organizacjami i urzędami, biorącymi udział w handlu zagranicznym. Kodeks celny powinien stać się podstawą dla osiągnięcia unifikacji przepisów celnych i ustalenia jednolitych metod pracy wszystkich urzędów celnych.

Projekt kodeksu celnego był rozpatrywany i zatwierdzony przez Państwową Radę Administracyjną 23 marca 1951 r. i wprowadzony został w życie 1 maja 1951 roku.

Zgodnie z nowymi zasadami organizacji władz celnych uchwalonymi i opublikowanymi przez Państwową Radę Administracyjną 14 grudnia 1950 r. zrewidowane zostało rozmieszczenie miejscowych urzędów celnych.

Według nowych założeń urzędy celne tworzone są w portach i punktach granicznych, które rząd Chińskiej Republiki Ludowej uznał za celowe pozostawić otwartymi dla handlu zagranicznego. We wszystkich pozostałych punktach likwiduje się urzędy celne i punkty te zostają zamknięte dla handlu zagranicznego.

Handel zagranicznych wolnych Chin stoi dziś w służbie narodu. Ma on duże znaczenie dla pomyślnego rozstrzygnięcia zadań odbudowy i rozwoju niepodległej gospodarki narodowej i podniesienia materialnego i kulturalnego poziomu mas pracujących.

Kanada - kolonia imperializmu Stanów Zjednoczonych

Kanada, to jedno z tych państw kapitalistycznych, w którym władcy monopolu amerykańskich przeprowadzają w najbardziej pogładowy sposób swą politykę rzekomo bezinteresownych protektorów i dobrych sąsiadów.

Bogate kanadyjskie złoża surowców zwróciły na siebie już przed kilkoma dziesiętkami lat uwagę Amerykanów i dlatego też Kanada stała się główną domeną inwestycji monopolu Stanów Zjednoczonych. Inwestowany we wszystkich gałęziach gospodarki kanadyjskiej kapitał monopolu amerykańskich osiągnął sumę prawie 10 miliardów dolarów, wypierając krok za krokiem kapitał angielski. Dzięki poważniejszemu udziałowi kapitałów amerykańskich w kluczowych gałęziach przemyśle kanadyjskiego monopolu Stanów Zjednoczonych uzyskały kontrolę nad ponad 2/3 wydobycia bogatych złóż metali kolorowych, przeszło 40% przemysłu przetwórczego i prawie nad całym przemysłem samochodowym, elektrotechnicznym, gumowym i naftowym.

Do połowy roku 1950, to jest do czasu agresji amerykańskiej na Korei, zaczęła się w Kanadzie przejawiać silna tendencja ograniczania produkcji, w związku ze stale rosnącymi trudnościami w zbycie już wyprodukowanych towarów.

Bezrobocie wzrastało w sposób krytyczny i z początkiem roku 1950 osiągnęło na podstawie oficjalnych danych National Employment Service - rekordową wysokość 435.000 osób. Oznacza to, że prawie co dziesiąty obywatel z ogólnej liczby osób pracujących w Kanadzie był bez pracy. Amerykańska agresja na Korei była sygnałem do przestawienia przemysłu i gospodarki kanadyjskiej w zupełności na gospodarkę wojenną, przy czym Kanadzie przypadła rola bazy zaopatrzenia w surowce strategiczne, artykuły spożywcze i materiał ludzki dla gorąco przygotowywanej "wielkiej wojny". Przez włączenie do wojennej maszyny Stanów Zjednoczonych Kanada znalazła się na równi pochyłej inflacyjnego boomu zbrojeniowego i stała się posłusznym nosicielem polityki Wall Streetu.

Ostateczne podporządkowanie swojej suwerenności rządowi Stanów Zjednoczonych Kanada przypieczętowała umową ze Stanami Zjednoczonymi o t.zw. "współpracy gospodarczej" podpisaną w październiku 1950 r. w Waszyngtonie. Umowa ta ma oficjalnie na celu "usunięcie przeszkód przy sprzedaży urządzeń i materiałów wojennych, opracowanie wspólnego programu produkcji i zaopatrzenia, ustanowienie kontroli nad rozdziałem surowców strategicznych, rozszerzenie wymiany doświadczeń technicznych." Głównym jej jednak sensem jest narzucenie Kanadzie kontroli Stanów Zjednoczonych nad najważniejszymi surowcami przemysłowymi. Przez podpisanie

wspomnianej umowy na gospodarstwie Kanady zaciążyło jarzmo nowoczesnego statutu okupacyjnego monopolu amerykańskich, które obecnie przeprowadzają drenowanie naturalnych bogactw Kanady pod płaszczykiem "wspólnych interesów obrony".

Wagę Kanady, jako bazy zaopatrzenia Stanów Zjednoczonych podkreśla fakt, że kraj ten znajduje się na pierwszym miejscu pod względem wydobycia takich surowców jak nikiel /80-90% zapotrzebowania państw kapitalistycznych/, platyna, rad, produkcji papieru gazetowego /ca 50% ogólnej produkcji państw kapitalistycznych/, na drugim miejscu, jeżeli chodzi o wydobycie cynku, rtęci, kadmu, złota i wytopu aluminium /aluminium z bauksytów, dowożonych z Gujany Brytyjskiej/, na trzecim miejscu w wydobyciu magnanu i srebra, na czwartym zaś w wydobyciu miedzi i ołowiu. W Kanadzie są również bogate złoża rudy żelaznej, węgla i ropy. Wydobycie rudy żelaznej w kopalniach w Steep Rock w stanie Ontario, które są jednocześnie największymi w Kanadzie, wynosi przeszło 1 milion ton rocznie przy czym przewiduje się w ciągu najbliższych lat zwiększenie wydobycia do 10 milionów ton rocznie. Niedawno zostały odkryte nowe bogate złoża rudy żelaznej na półwyspie Labradorским przy zatoce Ungava, której zapasy obliczane są na 400 milionów ton.

Inwestycje i badania prowadzi towarzystwo Labrador Mining and Exploration Co., które jest finansowane przez sześć amerykańskich towarzystw stalowych: AVUCO Steel Corporation., Hanna Coal and Ore Corp., National Steel Corp., Republic Steel Corp., Wheeling Steel Corp., Youngstown Steel and Tube Co. Gorączkowe prace, przeprowadzane przy instalacji urządzeń w Burnt Creek u przy zatoce Ungava i forsowna budowa linii kolejowej w kierunku Seven Islands, świadczą o tym, że zapasy rudy w Mesabi /w Stanach Zjednoczonych/, które są głównym źródłem rudy żelaznej dla amerykańskich zakładów przemysłu metalowego i dla stalowni z wydajnością w obecnym czasie około 70 milionów ton rocznie - są na wyczerpaniu. Eksploatacja ich przy dzisiejszym stanie wydobycia obliczana jest jeszcze na najwyżej 13 lat, a zastąpić je mają nowo odkryte złoża szlachetnej hematytowej niemagnetycznej rudy żelaznej na Labradorze. Roczne wydobycie na Labradorze planowane jest na 10 milionów ton rocznie. Na pierwsze dostawy tej rudy do Stanów Zjednoczonych nie można liczyć wcześniej niż w roku 1954, to jest wtedy, gdy zostanie ukończona budowa linii kolejowej przez pustynię labradorską do zatoki Sw. Wawrzyńca. W roku ubiegłym dostawy rudy żelaznej z kopalni w Steep Rock i Michipicoten stanowiły 20% ogólnej ilości rudy żelaznej, dostarczanej Stanom Zjednoczonym przez Kanadę.

W roku 1947 w stanie Alberta zostały odkryte pod Leduc nowe bogate źródła ropy i zapasy gazu ziemnego. Na wywierconych ogółem 803 otworów, z 603 wydobywana jest ropa, a z 36 - gaz ziemny. Wydobycie ropy pod Leduc wyniosło w roku 1950 - 1,6 milionów beczek miesięcznie w porównaniu z 1,2 milionami beczek w roku 1949. Zapasy gazu ziemnego odkryte do dnia dzisiejszego, obliczane są na 6.000.000 stóp³. W Albercie zostały również odkryte wzdłuż rzeki Athabaski złoża piasku zawierającego ropę,

jednak w związku z wysokimi kosztami wydobycia, wydobycie ropy z tego piasku zostało ograniczone. Wobec niedostatecznych środków finansowych inwestorów kanadyjskich, kapitał amerykański widzi okazję do umiejscowienia się w nowo odkrytych polach ropy w Albercie.

Pod względem zapasów węgla kamiennego Kanada znajduje się na drugim miejscu między państwami kapitalistycznymi, jednak pomimo tego wydobycie nie pokrywa jej zapotrzebowania. W roku 1950 Kanada przywoziła o 50% węgla więcej ze Stanów Zjednoczonych aniżeli wydobyla jego w kraju.

Wydobycie azbestu, którego Kanada jest największym producentem między państwami kapitalistycznymi, znajduje się w zupełności pod kontrolą koncernów amerykańskich, które są właścicielami zarówno kopalń jak i ich urządzeń.

Przeszło 75% wydobycia wywożone jest do Stanów Zjednoczonych. Największe przedsiębiorstwo wydobycia azbestu w Kanadzie Canadian Johns-Manville Co. jest kontrolowane przez towarzystwo Johns-Manville Corporation w Nowym Jorku, Nicolet Asbestos Corp. jest kontrolowane przez amerykańskie towarzystwo Norristown Magnesia and Asbestos Co. w Norristown, Flintcote Asbestos Mines jest filią amerykańskiego towarzystwa The Flintcote Co. a Quebec Asbestos Corp. znajduje się pod kontrolą amerykańskiego towarzystwa Philip Carrey Manufacturing Co. Z pozostałych towarzystw część znajduje się pod kontrolą kapitału angielskiego, a jedynie kilka średnich i małych firm pozostaje formalnie w rękach kapitalistów kanadyjskich. W roku bieżącym planuje się zwiększenie wydobycia azbestu o 14%, czyli, że gdyby planowane zwiększenie doszło rzeczywiście do skutku wydobycie tego surowca w Kanadzie wynosiłoby rocznie 1 milion ton

Kanada jest również poważnym producentem aluminium i zajmuje pod tym względem drugie miejsce w szeregu państw kapitalistycznych świata. Ta przodująca pozycja Kanady jest umożliwiona przez tanie stosunkowo źródła energii wodno-elektrycznej. Produkcja aluminium była w Kanadzie rozwinięta przede wszystkim na potrzeby wojenne w czasie drugiej wojny światowej, a po jej ukończeniu zaczęła szybko spadać. Poważniejsze jej zwiększenie dało się zaobserwować w roku 1950, t.j. wtedy gdy wzrósł popyt na ten artykuł na potrzeby zbrojeniowe państw kapitalistycznych. W świetle statystyki produkcja aluminium w Kanadzie w porównaniu z produkcją w Stanach Zjednoczonych, Francji i pozostałych państwach świata kapitalistycznego przedstawia się następująco:

	1939	1944	1945	1946	1950
	/ w tysiącach ton /				
Stany Zjednoczone	148	704	449	372	603
Kanada	75	419	196	175	367
Francja	53	26	37	48	60
pozostałe państwa kapitalistyczne	697	1.737	887	750	2.700

Produkcja aluminium w Kanadzie została scentrali-

zowana przez towarzystwo Aluminium Co. of Canada w stanie Quebec. Wspomniane towarzystwo jest częścią składową światowego monopolu Aluminium Ltd.

W wydobywaniu miedzi Kanada zajmuje czwarte miejsce między krajami kapitalistycznymi. Przeciętna obecna wydajność produkcyjna przodujących producentów miedzi przedstawia się w przybliżeniu następująco /w tonach/:

Stany Zjednoczone	920.000
Chile	575.000
Północna Indonezja	404.000
Kanada	260.000
Kongo Belgijskie	180.000

Głównym producentem miedzi w Kanadzie jest towarzystwo International Nickel Co. of Canada Ltd., które jest finansowane przez kapitał amerykański i angielski. Wydobywanie uranu, którego bogate złoża znajdują się obok jeziora Niedźwiedziego, przeprowadza kanadyjskie towarzystwo Eldorado Mining pod kontrolą państwową. Cała wydobyta ruda uranowa jest wywożona do Stanów Zjednoczonych. Niedawno zostały odkryte nowe złoża rudy uranowej w stanie Saskatchewan.

Monopole amerykańskie kontrolują również całe gałęzie kanadyjskiego przemysłu przetwórczego. Np. przemysł samochodowy znajduje się w zupełności pod kontrolą kapitału amerykańskiego. Amerykańskie towarzystwa General Motors Corp. Chrysler, Ford, Studebaker, Hudson, Kaiser-Fraser mają swe filie w Kanadzie.

W przemyśle elektrotechnicznym poważne kapitały zainwestowały amerykańskie monopole General Electric i Westinghouse.

W ciągu roku 1950 monopole amerykańskie inwestowały 1 miliard dolarów w kluczowe gałęzie przemysłu kanadyjskiego. Suma ta przewyższa łączne amerykańskie inwestycje w Kanadzie w okresie lat 1946 - 1949. Wkłady inwestycyjne monopolu amerykańskiego w Kanadzie wzrosły szczególnie po agresji Stanów Zjednoczonych na Koreę. Wabikiem dla amerykańskich monopolu są nie tylko bogate źródła surowcowe, ale przede wszystkim tańsza siła robocza i niższe podatki, co jest gwarancją wysokich zysków. Kanada jest również dla Stanów Zjednoczonych bramą wejściową do brytyjskiego systemu cel preferencyjnych, którego mimo wszelkich usiłowań nie udało się Amerykanom przełamać. Kanada popiera dążenia amerykańskie ponieważ sama odczuwa w wielu wypadkach nieprzyjemne skutki polityki celnej Wielkiej Brytanii, często obrażającej się na niekorzyść Kanady. Wyszło to na jaw szczególnie na konferencji GATT u w Torquay, gdzie Kanada nie mogła w żaden sposób zaoferować Stanom Zjednoczonym ulg podatkowych w zamian za proponowane przez nie ulgi dla głównych pozycji eksportu Kanady do USA, ponieważ Wielka Brytania broniła gorączkowo polityki imperialnego systemu cel preferencyjnych, mając na oku jedynie swe własne interesy. Polityka ta spotyka się ze sprzeciwem i otwartą krytyką ze strony Kanady, którą popiera Związek Południowej Afryki, Australia i Nowa Zelandia.

Przejście przemysłu kanadyjskiego w związku z potrzebami Stanów Zjednoczonych na produkcję wojenną jest przyczyną poważnego ograniczenia produkcji poszczególnych gałęzi przemysłu cywilnego, ponieważ zwiększony eksport surowców strategicznych do Stanów Zjednoczonych i ograniczony wywóz stali ze Stanów Zjednoczonych do Kanady spowodował w następstwie brak podstawowych surowców dla pokojowych gałęzi przemysłu. W ostatnim czasie nastąpiły masowe zwolnienia z pracy robotników w przemyśle samochodowym a nawet i lotniczym. W następstwie braku wełny i włókien sztucznych została również ograniczona produkcja przemysłu włókienniczego.

Produkcja głównych gałęzi przemysłu kanadyjskiego przedstawia się następująco:

	1949	1950
węgiel /w mln ton/	19,1	19,1
koks /w mln ton/	3,9	3,9
nafta /w mln ton/	2,7	3,7
gaz ziemny /w mln m ³ /	1,7	2,0
żelazo surowe /w mln ton/	2,2	2,3
stal /w mln ton/	3,2	3,4
energia elektryczna /w miliardach kWh/	46,7	50,9
nikiel /w tys.ton/	128,7	123,2
miedź /w tys.ton/	263,5	262,9
ołów /w tys.ton/	159,8	166,8
cynk /w tys.ton/	288,3	312,6
złoto /w tys.uncji/	4.123,5	4.448,4
srebro /w tys.uncji/	17.641,5	22.386,5
azbest /w tys.ton/	574,9	874,2
tarcica /w mln stand/	2,7	3,0
papierówka /w mln ton/	7,6	8,3
papier gazetowy /w mln ton/	5,1	5,3
obuwie /w tys.par/	36.257	33.936
samochody ciężarowe i wojskowe /w tys.sztuk/	98,2	106,0
auta osobowe /w tys.szt/	192,5	284,8

Militaryzacja gospodarki kanadyjskiej i jej rola bazy zaopatrzenia w surowce strategiczne Stanów Zjednoczonych jaskrawie występuje również w statystyce kanadyjskiego handlu zagranicznego za rok ubiegły.

W roku 1950 udział eksportu Kanady do Stanów Zjednoczonych wzrósł w porównaniu z rokiem 1949 z 50% do 65%. W przeciwieństwie do tego uległ obniżce eksport Kanady do Anglii o 1/3. Udział poszczególnych partnerów handlowych w eksporcie Kanady przedstawiał się następująco:

	1928-29 %	1937-39 %	1947 %	1950 %
Stany Zjednoczone A.P.	40	36	38	65
Wielka Brytania	21	38	28	15
pozostałe kraje Imperium Brytyjskiego	7	10	13	7
Europa Zach. i jej kolonie	23	9	11	6
pozostałe kraje	2	7	10	7
	100	100	100	100

Struktura geograficzna handlu zagranicznego Kanady w r.1950 przedstawia się następująco /w mln dolarów USA/:

E k s p o r t

Eksport ogółem:		3.118,4 /w 1949 r.= 2.992,9/
1. Stany Zjednoczone	2.021	/w 1949 r.= 1.503,4/
2. Wielka Brytania	470	/w 1949 r.= 704,9/
3. Europa	203,7	
z tego: Belgia i Luksemburg		66,4
Szwajcaria		26,4
Norwegia		18,9
Francja		18,4
Włochy		15,4
4. Ameryka Łacińska	143,4	
z tego: Wenezuela		25,5
Kuba		18,0
Meksyk		17,6
Brazylia		15,8
Kolumbia		14,8
5. Azja	56,7	
z tego: Indie		31,5
Pakistan		8,7
Hong-Kong		8,0
6. Oceania	46,7	
z tego: Australia		35,4
Nowa Zelandia		11,0
7. Afryka	46,1	
z tego: Związek Płd. Afryki		42,6
8. Strefa Morza Karaibskiego		30,6
9. Pozostałe kraje		79,3
z tego: Japonia		20,5
Izrael		12,1

Kanada staje się również w ramach północno-atlantycznego paktu agresywnego głównym obok Stanów Zjednoczonych dostawcą materiałów wojennych. W drugiej połowie sierpnia b.r. Neapol otrzymał z Kanady materiały wojenne wartości 50 milionów dolarów. Ilość ta obejmowała pełne uzbrojenie dla jednej dywizji w sile 12.000 ludzi.

W listopadzie ubiegłego roku został wysłany podobny transport materiałów wojennych, obejmujący uzbrojenie dla jednej dywizji do Holandii, a w marcu bieżącego roku taki sam do Belgii.

I m p o r t

import ogółem:		3.174,2 /w 1949 = 2.761,2/
1. Stany Zjednoczone	2.130,5	/w 1949 = 1.951,8/
2. Wielka Brytania	404,2	/w 1949 = 307,4/

3. Ameryka Łacińska	213,5	
z tego: Wenezuela		87,3
Meksyk		33,0
Brazylia		28,2
4. Europa	103,3	
z tego: Belgia i Luxemburg		22,8
Francja		14,7
Szwajcaria		14,5
Niemcy Zachodnie		11,0
5. Azja	87,7	
z tego: Indie		37,3
Malaje		28,9
Ceylon		17,6
6. Strefa Morza Karaibskiego	67,5	
7. Oceania	54,9	
z tego: Australia		32,8
Nowa Zelandia		11,9
8. Afryka	31,3	
z tego: Brytyjska Afryka		
Wsch.		15,1
9. Pozostałe kraje	78,8	
z tego: Arabia		28,1
Antyle Holenderskie		17,3
Japonia		12,1

Główne pozycje eksportu Kanady do Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii w roku 1950 stanowiły następujące grupy towarowe /w milionach dolarów/:

<u>do Stanów Zjednoczonych A.P.</u>	1949	1950
pszenica	16,9	28,4
żyto	14,6	9,9
skóś	4,2	4,6
cukier	3,0	2,8
napoje alkoholowe	29,7	35,1
mydło i przetwory zwierzęce	200,0	253,3
materiały włókiennicze	11,1	18,3
drzewo i papier	709,8	1.016,3
żelazo i wyroby żelazne	108,7	136,4
aluminium i wyroby aluminiowe	21,6	49,5
miedź i wyroby miedziane	37,3	41,9
ołów i wyroby ołowiane	20,9	30,6
nikiel	62,9	76,1
cynk i wyroby cynkowe	35,1	39,0
azbest i wyroby azbestowe	28,2	44,5
materiały szlifierskie	8,3	11,2
chemikalia	33,3	58,4
<u>do Wielkiej Brytanii</u>		
pszenica	287,7	173,6
mąka pszenna	46,7	40,9
mydło i przetwory zwierzęce	72,4	53,3
drzewo i papier	84,7	40,6
żelazo i wyroby żelazne	22,1	10,0

	1949	1950
aluminium i wyroby aluminiowe	48,7	39,2
miedź i wyroby miedziane	32,2	29,2
ołów	14,4	21,5
nikiel	20,5	18,9
cynk	15,4	12,5
azbest	27,6	47,6
chemikalia	5,5	5,9

Dzięki zwiększeniu eksportu do Stanów Zjednoczonych, uległ obniżce do 109,5 milionów dolarów chroniczny deficyt kanady w handlu ze Stanami Zjednoczonymi, wynoszący w roku 1949 - 448,4 milionów dolarów.

"Prosperity", która ogarnęła gospodarkę kanadyjską po latach kryzysu, niesie za sobą wszystkie oznaki zaostrzających się przeciwieństw w obozie imperialistów, gdzie dochodzi do paradoksu stale wzrastający kryzys zbytu na rynku krajowym przy równocześnie zwiększających się super-zyskach monopolii, włączonych do programu zbrojeniowego.

We wrześniu ubiegłego roku parlament kanadyjski zatwierdził podwyższenie pozycji na zbrojenia w roku budżetowym 1950/51 z sumy 425 milionów do sumy 670 milionów dolarów. Minister Skarbu, Abbott, nieomieszkał przy tym "pocieszyć" społeczeństwo kanadyjskie tym, że wydatki na zbrojenia, poczynając od roku budżetowego 1951/52 /początek - 1 kwietnia 1951 r./ dojdą do sumy około 1 miliarda dolarów kanadyjskich rocznie. Po nadzwyczajnym posiedzeniu parlamentu, we wrześniu ub. roku, podwyższone zostały podatki dla drobnych i średnich podatników o 9% oraz wprowadzono równocześnie nowy podatek w wysokości 15% od artykułów pierwszej potrzeby. Warto zauważyć, że podatki dla monopolii zostały podwyższone jedynie o 5%, a rząd wyraźnie odrzucił projekt wprowadzenia podatku od ich superzysków, uzasadniając to tym, że podobne zarządzenie wpłynęłoby rzekomo ujemnie na wydajność przemysłu.

Jak zauważyły pewne koła rządowe, tego rodzaju dążenia byłyby niepożądane w związku z obecnymi zadaniami przemysłu kanadyjskiego. Broniąc jawnie interesów monopolii rząd jednocześnie odrzucił wniosek wprowadzenia kontroli cen. Wskutek tego na rynku kanadyjskim doszło do spekulacyjnej podwyżki cen, przy czym płace pozostały na poprzednim poziomie. Rozbieżność pomiędzy poziomem cen a wysokością zarobków jak i nowe przyciśnięcie śruby podatkowej przede wszystkim w stosunku do drobnych i średnich podatników, przyczyniło się do poważnego zmniejszenia możliwości nabywczej szerokich mas pracujących.

Po krótkim okresie zawrotnych zakupów i wzrostu koniunktury na rynku kanadyjskim zapanował znowu kryzys zbytu. Między innymi mówi o tym jasno wciąż wzrastająca cyfra bankructw firm kanadyjskich, która w roku ubiegłym osiągnęła rekordową wysokość 1.303 w porównaniu do 1.066 w roku 1949. Jest to najwyższa cyfra bankructw zanotowana w Kanadzie od czasu kryzysu w latach 1932 i 1939.

Na podstawie danych oficjalnych, wskaźnik kosztów utrzymania /1935/39 = 100/ wzrósł od czerwca 1950 do czerwca

1951 ze 165,4 na 184,1 punktów.

Wraz z szybko postępującym obniżaniem się stopy życiowej mas pracujących wzrastają w zawrotnym tempie zyski monopolii. Tak np. czysty zysk towarzystwa International Nickel Company of Canada Ltd. wyniósł w ciągu 6 miesięcy bieżącego roku 29,4 miliony dolarów w porównaniu do 20,4 milionów dolarów w odpowiednim okresie roku ubiegłego. Towarzystwo Aluminium Co. of Canada Ltd osiągnęło w ciągu 6 miesięcy b.r. czysty zysk w wysokości 18,2 milionów dolarów /poprzednio 15,2 milionów dolarów/.

Wskaźnik produkcji przemysłowej w roku 1950 przedstawia się następująco:

	1949	1950
Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej	184,3	198,3
wskaźnik produkcji towarów trwałych	217,6	241,2
wskaźnik produkcji tow. krótkotrwałych	179,8	187,9
papierówka	177,2	195,4
papier	159,8	162,8
tarcica	155,6	171,5
metale nieżelazne	208,0	237,2
samochody	186,8	251,6
skóra	137,4	127,7
wyroby mięsne	136,5	110,5
przetwory mleczarskie	130,6	124,9

W produkcji rolniczej Kanada osiągnęła w roku 1950 znaczne nadwyżki zbożowe.

Ogólne zbiory zbóż w roku 1950 w porównaniu do lat ubiegłych przedstawiały się następująco /w 1000 ton/:

	1935-39	1949	1950
pszenica	8.502	10.000	12.565
owies	5.240	4.903	6.482
jęczmień	1.936	2.622	3.730
żyto	234,0	254,0	339

Trudności, na jakie napotyka rolnictwo kanadyjskie, polegają przede wszystkim na tym, że Kanada nie może znaleźć dostatecznych rynków zbytu na swoje nadwyżki zbożowe, które w końcu roku 1950 wyniosły przy samej tylko pszenicy 9,2 mln ton w porównaniu do 5,9 mln ton przy końcu roku 1949.

Przyczyną pogorszenia się sytuacji w eksporcie pszenicy w roku 1950 była przede wszystkim jej zła jakość. Połowa zbiorów z ubiegłego roku nadawała się jedynie na paszę dla bydła. Pomimo poważnego zapotrzebowania państw Europy Zachodniej na zboże kanadyjskie, nie są one w stanie poczynić większych zakupów, wobec niedostatecznych rezerw dolarowych oraz istniejących obecnie wysokich frachtów morskich.

O zbycie zboża do Stanów Zjednoczonych Kanada nie może marzyć ze względu na to, że Stany Zjednoczone posiadają same wysoką nadprodukcję zboża i związane z tym trudności w sprzedaży własnych nadwyżek. Następstwem kryzysu zbytu

w sprzedaży nadwyżek zbożowych była obniżka cen kupna kanadyjskich monopolii zbożowych, co z kolei przyczyniło się do obniżenia dochodów farmerów kanadyjskich. Dochód ten w porównaniu do roku 1949 obniżył się o 15%. Biorąc pod uwagę szybko wzrastający wskaźnik kosztów utrzymania, zwiększenie podatków, wyższą taryfę transportową i podwyżkę cen najbardziej potrzebnych artykułów gospodarczych, obniżenie stopy życiowej farmerów staje się jeszcze bardziej jaskrawe. Rząd kanadyjski nie widzi dla farmerów kanadyjskich żadnego innego wyjścia poza ograniczeniem powierzchni zasiewów. Powstaje tylko jedno zagadnienie - gdzie rolnicy mają znaleźć źródło dochodów na pokrycie wciąż wzrastających kosztów utrzymania i na pokrycie wygórowanych podatków dla polityki wojennej kół rządzących Kanady.

W Kanadzie w charakterystyczny sposób przejawiają się wszystkie oznaki wewnętrznych przeciwieństw gospodarki państw imperialistycznych i pogłębiający się kryzys współczesnego układu kapitalistycznego w czasie pozornej koniunktury w związku z przeprowadzanymi zbrojeniami.

Po jednej stronie - gromadzenie superzysków monopolii, wykorzystujących sztuczną koniunkturę zbrojeniową, po drugiej - stale pogarszająca się sytuacja mas pracujących i rolników, oto obraz dzisiejszej Kanady, której koła rządzące, gnane chęcią zysków, przemieniły kraj swój w kolonię gospodarczą i bazę wojenną Stanów Zjednoczonych, a tym samym otworzyły na rozcież bramy amerykańskiemu faszyzmowi.

Anglo-amerykańska walka o naftę na Bliskim Wschodzie

Walka o źródła surowców pomiędzy państwami kapitalistycznymi ani na chwilę nie ustaje w okresie imperializmu. Walka ta zaostrzyła się szczególnie pomiędzy USA i Anglią po drugiej wojnie światowej. Głównym obiektem sporu są źródła ropy.

Jest to zupełnie zrozumiałe. Nowoczesna wojna - to wojna motorów. Paliwem dla motorów są produkty ropne. Gorączkowo przygotowując się do nowej wojny światowej, główne państwa imperialistyczne usiłują zagarnąć w swoje ręce możliwie najwięcej źródeł ropy.

Charakteryzując walkę imperialistycznych drapieżników USA i Anglii o naftę, towarzysz Stalin jeszcze na XIV zjeździe Partii mówił: "... Zagadnienie ropy jest bowiem zagadnieniem życia, gdyż od tego, kto będzie miał więcej ropy, zależy kto będzie rozkazywał w przyszłej wojnie. Od tego, kto będzie miał więcej ropy, zależy, kto będzie miał decydujący głos w światowym przemyśle i handlu. Od czasu gdy flota przodujących krajów przechodzi na silniki spalinowe nafta jest życiowym nerwem walki światowych mocarstw o przewagę zarówno podczas pokoju jak podczas wojny. I właśnie w tej dziedzinie między towarzystwami ropnymi Anglii a towarzystwami ropnymi Ameryki toczy się śmiertelna walka, która wprowadzi nie zawsze nosi jawny charakter, ale zawsze istnieje i tli się..." /J.Stalin, Dzieła, wyd.polskie, t.7 str.275-276/.

Lata, które minęły od chwili, kiedy wypowiedziane zostały te słowa, wykazały, jak dalece słuszną była ta analiza. W ciągu tych lat walka o źródła ropy zaostrzyła się jeszcze bardziej. Wraz z dążeniami do wielkich zysków dużą rolę odgrywały przy tym względy wojenno-strategiczne imperialistów. Rozwój techniki wojennej po pierwszej wojnie światowej jeszcze bardziej podniósł znaczenie ropy. Tym właśnie tłumaczy się fakt, że pomimo tego, iż ogólna produkcja państw kapitalistycznych w okresie kryzysu wzrosła bardzo nieznacznie, wydobycie ropy zwiększyło się ogromnie.

Świadczą o tym wyraźnie poniższe cyfry dot.wydobycia ropy w świecie kapitalistycznym /w mln ton/:

1913	1925	1950
52	148	480

W warunkach zaostrzającej się walki imperialistów o źródła ropy szczególnego znaczenia nabrała walka pomiędzy USA i Anglią na Bliskim Wschodzie.

W celu zrozumienia całej ostrości tej walki, należy wyjaśnić znaczenie danego regionu w wydobyciu nafty dla państw kapitalistycznych.

Istnieją dwa najważniejsze rejony wydobycia ropy: kontynent amerykański, gdzie roczne wydobycie wynosi 376 mln ton, z których 270 mln t. przypada na USA i Bliski Wschód, wydobywający 87 mln t. W ten sposób już w 1950 r. Bliski Wschód dał krajom kapitalistycznym około 1/5 wydobycia ropy. Jednak wymieniona cyfra nie daje jeszcze całkowitego wyobrażenia o znaczeniu tego regionu, gdyż zapasy ropy naftowej wynoszą na Bliskim Wschodzie - wg. obliczeń geologów - 4% zapasów światowych. Dla przykładu - zapasy ropy naftowej samej tylko Arabii Saudyjskiej przekraczają 3 mld. t.

Pomimo, że wydobycie ropy w Stanach Zjednoczonych wynosi ponad połowę wydobycia ropy wszystkich krajów kapitalistycznych, USA dokładają ogromnych starań w celu zagarnięcia nowych źródeł ropy naftowej na Bliskim Wschodzie. Powodem tego są przede wszystkim względy strategiczne: imperialiści amerykańscy chcą zachować część zapasów ropy na własnym terytorium na wypadek wojny. Poza tym podżegacze wojenni chcą mieć źródła ropy bliżej Europy.

Wydobycie ropy na Bliskim Wschodzie jest wyjątkowo dochodowe dla towarzystw imperialistycznych. Siła robocza przy wydobyciu ropy naftowej na Bliskim Wschodzie opłaca się dużo niżej, niż w USA. Robotnicy arabscy i irańscy, poddani nieludzkiej eksploatacji otrzymują nie więcej niż 1/10 tego, co otrzymuje robotnik amerykański, który oczywiście jest również obiektem ogromnej eksploatacji kapitalistów. Koszt własny 1 tony ropy naftowej na Bliskim Wschodzie nie przekracza 25% kosztów własnych w USA, a sprzedaż ropy dokonywana jest na rynku światowym po jednakowej cenie. Wszystko to zapewnia monopolom ropy naftowej na Bliskim Wschodzie ogromne zyski.

Wielka rentowność wydobycia ropy na Bliskim Wschodzie i agresywne zamiary wojenne amerykańskich koł rządzących są głównymi przyczynami, które tłumaczą uporczywe przenikanie monopolistycznego kapitału USA do tej dziedziny, która zawsze była sferą wpływów Anglii. Im bardziej słabnie angielski imperializm, tym mocniejszy jest nań nacisk amerykańskich monopolów ropy naftowej.

Jeszcze przed drugą wojną światową i na jej początku monopolom ropy naftowej USA udało się poważnie zmniejszyć wpływy Anglii w Kuwajcie i w Iraku. Zapewnili oni sobie 23,5 % udziału w wydobyciu ropy irańskiej i 50% wydobycia w Kuwajcie. Poza tym uzyskali oni zgodę Anglii na zakup 20% ropy naftowej wydobywanej przez Anglo-Irańskie Towarzystwo Naftowe. Amerykanie otrzymali monopolistyczne prawo wydobywania ropy naftowej w Arabii Saudyjskiej i w Abisynii. Szczególnie bogatą okazała się Arabia, w której wydobycie ropy naftowej wynosiło w 1944 r. 1 mln ton, w roku zaś bieżącym osiągnie prawdopodobnie cyfrę 30 mln t.

W ten sposób Stanom Zjednoczonym udało się prawie osiągnąć poziom Anglii w wydobyciu ropy naftowej na Bliskim Wschodzie, o czym świadczy następująca tabela:

Wydobycie ropy naftowej na Bliskim Wschodzie

/w mln t./

	U.S.A.	W.Brytania
1938	2	12,5
1950	40,4	44,2

Pomimo znacznych osiągnięć w dziedzinie zmniejszenia wpływów Anglii, w tym najbogatszym rejonie naftowym, USA coraz bardziej przechwytyją w swoje ręce wydobywanie ropy naftowej na Bliskim Wschodzie. W swoim czasie Anglicy zmusili szejków i sułtanów plemion zachodniego wybrzeża Zatoki Perskiej do udzielenia Anglii koncesji na wydobywanie ropy na terytorium tych plemion. Granica pomiędzy ziemiami tych plemion i Arabią Saudyjską, biegnąca przez piaszczystą pustynię, nie miała poprzednio żadnego znaczenia. Obecnie jednak amerykańscy magnaci naftowi, po podporządkowaniu sobie Arabii Saudyjskiej szczują ten kraj na plemiona sąsiednie do zagarnięcia części ich terytorium, licząc na to, że w danym rejonie mogą być źródła ropy.

Oto jeszcze jeden jaskrawy dowód słów W.Lenina o tym, że "kapitał finansowy dąży w ogóle do zagarnięcia możliwie największej terenów /jakichkolwiek, gdziekolwiek i jakkolwiek/, uwzględniając ewentualne źródła surowców i obawiając się pozostać w tyle w zacieklej walce o ostatnie tereny świata niepodzielnego lub o ponowny podział terenów już podzielonych".

Walka imperialistów na Bliskim Wschodzie toczy się nie tylko o ropodajne tereny na ziemi. Amerykanie nacierają na Anglików również i od morza. Anglicy mają koncesje jedynie na lądzie, Amerykanie zaś skłonili książąt, aby uznali oni jako swoją własność wszystkie źródła ropy, znajdujące się w pobliżu brzegu morskiego, pod wodą do 200 m.głębokości. Uzyskawszy to magnaci naftowi USA otrzymali koncesje na wykorzystanie wszystkich możliwych źródeł ropy naftowej na wybrzeżu i na dnie morskim.

Główny cios zadają Anglii towarzystwa naftowe USA w Iranie, który dostarcza 3/4 angielskiego wydobywania ropy naftowej.

Anglia - jak wiadomo - gospodaruje w Iranie na podstawie umowy z 1933 r., która zapewniła jej monopol na eksploatację źródeł ropy w całej południowej części Iranu na wyjątkowo korzystnych warunkach. Formalnie Iran powinien być otrzymać 20% dochodów Anglo-Irańskiego Towarzystwa Naftowego. Faktycznie jednak na skutek najrozmaitszych machinacji otrzymywał on nie więcej niż 1/24. Anglo-Irańskie Towarzystwo Naftowe do ostatniej chwili stanowiło właściwie w Iranie samodzielne państwo, posiadające własną policję, nieludsko eksploatujące ca 60.000 robotników irańskich, przekupując sprzedajnych irańskich polityków itd.

W marcu br. został zabity irański premier Rasmar, posłusznie wykonujący wolę Londynu. Zadawniona walka pomiędzy Anglią a Iranem znacznie się zaostrzyła. Pod naciskiem narodu irański medżlis przyjął ustawę o nacjonalizacji źródeł naftowych i przemysłu naftowego kraju.

Do walki tej natychmiast włączają się Stany Zjednoczone. Na początku lipca b.r. zebrali się w Waszyngtonie przedstawiciele 19 wielkich amerykańskich monopolów naftowych. utworzyli oni specjalną komisję pod przewodnictwem prezesa "Standard Oil Company" dla "zapewnienia nafty dla tych krajów, które poszkodowane są ze względu na brak nafty irańskiej". W trzy dni po tej konferencji Truman, bez jakiegokolwiek porozumienia się z Anglią, wysłał do Iranu jednego z przywódców Wall-Street u - Harrimana.

Nieoczekiwane i samowolne mianowanie amerykańskiego "pośrednika" wywołało w Anglii ogromne niezadowolenie. Np. labourzystowski poseł Stanley Evance, przemawiając w parlamencie oświadczył: "Sądzę, że Amerykanie w każdym wypadku myślą jedynie o tym, aby zapewnić sobie hegemonię naftową".

Bardziej uprzejmie, lecz nie mniej stanowczo pisał organ wielkiej angielskiej burżuazji "Economist". "Amerykańscy politycy, przyjeżdżający do Iranu - wywołali tam wrażenie... że chętnie widzieliby usunięcie stąd Anglików".

Poseł angielski w Iranie Shephard, stary doświadczony sługa angielskiego imperializmu, szybko rozszyfrował zamiary Ameryki i w ścisłym gronie wprost oświadczył: "Jakież mogą być korzyści z przyjazdu Harrimana? My nie prosiliśmy żadnego pośrednictwa USA". Następnego dnia słowa te dostały się na łamy amerykańskiego pisma "New York Herald Tribune". Rząd angielski pod naciskiem USA zmuszony był przywołać do porządku swego posła. W trzy dni później amerykański poseł w Iranie Grady ostentacyjnie oświadczył: "konflikt anglo-irański - to problem, który interesuje Stany Zjednoczone nie mniej niż Anglię".

W dalszym ciągu wyjaśniło się, że zasadniczym celem amerykańskiego "pośrednictwa" jest zapewnienie za wszelką cenę udziału amerykańskich monopolów naftowych w nafcie irańskiej. Amerykańskie pismo "United States News and World Report" pisało w związku z tym zupełnie niedwuznacznie: "Rzeczywiste zadanie Harrimana polegało na tym, aby donieść Waszyngtonowi w jakich rozmiarach i w jakiej formie potrzebna jest siła amerykańska dla wypełnienia "pustki", która powstała tam na skutek upadku wojenno-politycznej potęgi Anglii... W każdym bądź razie Anglia nie będzie już grać głównej roli na Bliskim Wschodzie, może się jednak stać młodszym partnerem USA".

Obecnie spór anglo-irański przeniesiony został do Rady Bezpieczeństwa. Sądząc z doniesień prasy, Amerykanie wywierają na Anglików silny nacisk, usiłując sklecić "jednolity front" wobec narastającego narodowo-wyzwoleńczego ruchu narodów Bliskiego i Środkowego Wschodu.

Zdradzając zamierzenia magnatów naftowych USA w stosunku do nafty irańskiej obserwator gazety "New York Post" Max Lerner pisze: "Po upływie pewnego czasu, wymaganego przez przyzwoitość, na scenę wypływa umowa, która uznaje Iran jako właściciela pokładów ropy naftowej, prace jednak powierza syndykatom amerykańskich i angielskich kapitałów i ich

specjalistów".

W ten sposób, "pośrednictwo" USA w konflikcie anglo-irańskim miało na celu całkowite lub częściowe wyparcie Anglii z przemysłu naftowego Iranu, zajęcie jej miejsca w jakiegokolwiek bądź formie, zapewnienie sobie jawnych lub ukrytych "praw" grabienia głównego bogactwa narodowego Iranu. "Pośrednictwo" Harrimana, - podobnie jak i cała polityka USA w stosunku do sporu anglo-irańskiego - jest jednym z ogniw wzrostu dążeń amerykańskich monopolii naftowych do owładnięcia źródeł naftowych Bliskiego Wschodu kosztem wyparcia angielskiego konkurenta.

Grabieżcy imperialistyczni usiłują rozstrzygnąć to bez gospodarza. W kwestii losów źródeł naftowych na Bliskim Wschodzie, jak i w ogóle w sprawach losów swych krajów coraz większą rolę zaczynają odgrywać narody tych krajów.

Kryzys kolonialnego systemu imperializmu po drugiej wojnie światowej wzrasta również na Bliskim Wschodzie. Narody krajów Bliskiego i Środkowego Wschodu coraz bardziej zdecydowanie rozpoczynają walkę o wyparcie amerykańskich i angielskich monopolii, o swoje oswobodzenie. Decydujące słowo należy ostatecznie do nich.

E. Warga "Prawda"

22.X.1951 r.

